

Ljubljana zlati tudi naša vina

Odprt je jubilejni, 35. mednarodni vinski sejem — Kaj pomeni za naše vinogradništvo — Z novinarske konference 23. avgusta na Gospodarskem razstavišču

LJUBLJANA — Dr. Stevo Mirjanić, predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo, je v nedeljo odprl 35. ljubljanski mednarodni sejem vina, alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Na njem sodeluje 480 razstavljalcev iz 26 držav. Ljubljana, ki že tri leta nosi mednarodni naziv »mesto trte in vina«, bo do vključno 3. septembra, ko bodo sejem zaprli, vsa v znamenju te prireditve in organizatorji obetajo, da bolj kot kdajkoli doslej.

Ljubljanski sejem, ki je letos tudi v znamenju 20-letnice blagovne zaščitne znamke Slovenskih vin, ima za slovensko in jugoslovansko vinogradništvo izjemen pomen. Kako visoko ga cenijo v

svetu, pove dejstvo, da je edino ljubljansko strokovno ocenjevanje vzorcev zunaj dežel Evropske gospodarske skup-

• **NAŠI MED ODLIKOVANCI** — V prikazu rezultatov ocenjevanja vin, alkoholnih in brezalkoholnih pijač, ki je izšel v posebni knjigi, so na uglednih mestih tudi naši pridelovalci vin: Slovin Bizeljsko-Brežice s cvičkom (velika častna diploma z zlato medaljo), modro frankinjo, chardonnayem in sauvignonom, Agrokombinat Krško s cvičkom, laškim rizlingom pozno trgatvijo (velika častna diploma z zlato medaljo) in sauvignonom, Vinska klet Metlika z rosejem, laškim rizlingom in metliško črnino, Anton Šturm iz Melitke z laškim rizlingom, Jurij Levičnik iz Drče pri Pletterjah s chardonnayem in Janez Istenič iz Stare vasi na Bizeljskem s penecim vinom.

• **NOVOSTI MIRENSKE DANE** — Na Daninem dnevu, ki je bil v torek, so predstavili tri nove izdelke, na katere so na Mirni ponosni. Gre za mlečne koktajle, marcipanovega, lešnikovega in jagodnega, ki bodo, kot napovedujejo izdelovalci, prava poslastica med alkoholnimi pijačami.

nosti enakovredno priznано tudi znotraj meja te za nas najpomembnejše gospodarske integracije. V 35 letih je ljubljanski sejem obiskalo več kot 2,8 milijona obiskovalcev, na njem pa je bilo skupno ocenjenih 40.846 vzorcev vin, žganih pijač in sadnih sokov. Odličja, ki so bila podeljena tej ugledni mednarodni prireditvi, so bila najboljša strokovno priročila za prodajo. Vrhunski naziv — šampion — je v vseh teh letih dobilo 160 najboljših vin, od tega kar 58 iz Jugoslavije in to znova dokazuje, kako velike možnosti ima pri nas ta pomembna kmetijska dejavnost.

Letos je mednarodna komisija za ocenjevanje vin, v kateri je kot enolog svetovalec predsednika komisije sodeloval tudi mag. Julij Nemanič iz Metli-

Sokol kosi v najhujših strminah

Preizkusili nov prototip SIP Šempeter

Tovarna SIP Šempeter, ki je s svojim izdelkom gamsom vzbujala pozornost tudi na letošnjem veronskem kmetijskem sejmu (žal je njen razstavi primerek že kazal prve znake rjavenja), je izdelala prototip novega stroja za kmetovanje v hribovskih predelih. Te dni so prvič preizkusili njeno motorno kosilnico sokol 165, ki lahko kosi celo na 45 stopinj nagnjenih zemljiščih. Kljub nekaterim manjšim začetnim pomanjkljivostim se je prototip zelo obnesel in v Šempetru upajo, da bo šla nova kosilnica kljub sorazmerno visoki ceni dobro v denar.

Sokol 165 zmoro to, kar ni doslej nobena kosilnica. V tovarni so namreč imeli pred očmi želje kmetov, da bi lahko s kosilnico pokosili tudi najbolj strme košence, kjer se je doslej dalo kositi le ročno s koso. Nova kosilnica, ki jo poganja italijanski motor ruggerrini diesel, premore mehanizem, ki omogoča lažje obračanje kosilnice, prav to pa zelo olajša delo v strmini. Odlika kosilnice je tudi greben s dvema nožema, ki omogočata čisto košnjo. V SIP-u obetajo, da sokol 165 še ni zadnja beseda njihovega razvojnega oddelka, ki ima zamisli za nove, boljše kmetijske stroje.

— n

Slovenija Moja dežela.

Kmetijstvo

OHRABRILNA IZJAVA — Enovrno mislim, da je kmetijstvo edina javnost, ki mora v ekonomski politiki uživati neko posebno mesto, tudi če denarja. Zanj uporabljati primerno emisijo štejemo za začasen in enen ukrep, ki ga bo treba sistemsko urediti z novim letom, ko bomo napravili nov način financiranja federacije. V prihodnje bi moral ostati tistim tolikšen obseg sredstev za kmetijstvo, ki pa jih bo treba tako inirati, da bodo spodbujali pozitivne učence v kmetijstvu. (Podpredsednik ZIS Živko Pregl na sejmju v GorRadgoni)

ELIKO MANJ KUMARIC

TREBNJE — V tukajšnji kmetijski družini bodo odkupili od pridelovalcev eno obilnejše količine kumaric. Le-te bodo poljščine je slabša predvsem zaradi bolezni, ki so prizadele kumarične kumare. Sicer so kmetje letos sejali kumare na manjših površinah kot prejšnje leto. Glavni kumarični kumarici sta Kamnik

NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so prodali krompir po 8.000, solato po 10.000 do 20.000, paradižnik po 10.000 do 15.000, čebulo in zelje po 10.000, kumare po 25.000 do 30.000, krompir po 16.000 do 20.000 in majhane po 20.000 din za kg. Kilo gram breskev je veljal 12.000 din, kile 11.000, jabolka 8.000 in sliv po 10.000 din. Lonček smetane so prodali po 30.000 din, kilo skute pa po 10.000 din. Strožji fižol je veljal 10.000 din, v zrnju pa 50.000 din za

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 93 pravek, starih od 3 mesece, in 59 kumare. Prodali so 47 mlajših kumaric. Cena je za oboje znašala 40.000 din po kg žive kumare.

Kmetijski nasveti

Trdoživ lesnati plevel

Na svojem boju za preživetje je moral človek v preteklosti naravi dobiti izvirno zemljo, da je lahko posadil kulturne rastline. Pa ne zgolj v bližini, tudi zdaj mora stalno varovati kultivirano zemljo, da je znova svojojita grmičevje in gozd. To velja zlasti za mejna zemljišča, za obgozdnograde in sadovnjake, ki so ogroženi od predhodnice grmičevja, od lesnatih plevelov, pri nas predvsem od robide, srobota in akacije. Lesnati pleveli so mnogo bolj trdoživi in nadležni kot običajni. Če se po njem na robu vinograda, se jih je zelo težko znebiti. Ne zaleže ne sekanje ne gnanje, če je slednje sploh možno. Lesni pleveli se množijo vegetativno in v svojih koreninah veliko obnovitveno moč, ki se ne izčrpa, četudi nadzemni deli povsem uničeni. Po sekanju ali požigu se kmalu obrastejo z novo kulturno rastlino, jim kradejo hrano, vodo in svetlobo. Če je nadležnost še večja, lesnim plevelom ne pridejo do živega običajni herbicidi. Še več, ko z njimi zatremo konkurenčni plevel, se še povečajo ne možnosti za neobčutljive lesne plevel, ki jih zmorejo uničiti le po vrste herbicidov, pa še te morajo biti uporabljene v obdobju, ko so lesni pleveli najbolj občutljivi.

Če se namesto dolgotrajnega, zamudnega in mučnega sekanja in kopa- običajnih herbicidov, zaradi njihove močne strupenosti povečini dovoljenih uporabo na nekmetijskih površinah. To so: koreniti, tordoni 101, torgel ali herbogal idr. Na kmetijskih površinah je dovoljena uporaba roundupa, ki deluje v herbicidov. Ti pripravki so najbolj učinkoviti prav v sedanjem

VE MOREMO V DRUGO SKRAJNOST — »Pri nas še zdaleč nismo to bogati, da bi lahko prepovedali normalno porabo gnojil in zaščitnih sredstev na obsežnejših plodnih zemljiščih, kjer imamo največje zaloge zakonodajalca za celoten izpadli dohodek, saj bi se na trgu srečevali s proizvodnjo. Ustrezno rešitev moramo torej iskati v racionalnejši tehnološki ter časovno primernejši tehnologiji pridelovanja. (Ivan Ku-

to je od sredine avgusta do konca oktobra, ko so listi še zeleni in je okrog hranilnih snovi najbolj živahen. Za zatiranje robide, srobota ali akacije stroka priporoča 2-odstotno raz- roundupa ali cidokorja, s katero je treba temeljito poskropiti zelene lesnate plevelov, ne pa vinske trte, ki bi jo herbicid prav tako uničil. Pleveli in temeljito je moč škropiti le v povsem mirnem vremenu, običaj- to proti večeru, ko se veter uže. Priporočljivo je tudi čim nižji pritisk v opilnici, da predrobni kapljice veter ne zanaša na sosednje rastline.

Inž. M. LEGAN

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Kaj proučujejo strokovne ustanove

V nadaljevanju povzetka poročila Poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije za leto 1988 po- leg raziskav Biotehnične fakultete, o kateri smo poročali prejšnji teden, ob- javljamo še raziskave drugih strokov- nih ustanov v Sloveniji.

Kmetijski inštitut Slovenije

Mag. Mitja Kocjančič spremlja do- zorevanje grozda na jugovzhodnem vinorodnem območju, to je v šmar- sko-virštajnskem, bizeljsko-sremi- škem, dolenskem in belokranjskem vinorodnem okolišu. Pri tem je bilo opravljeno 294 analiz. Analizirali in organoleptično preizkusili so vina ne- katerih novih sort in klonov. To so sorte kerner, bacchus, schönrebe ter kloni renskega in laškega rizlinga, sauvignona, shardonaya, rizvanca in modrega pinota. Poskusi so pokazali ugodne rezultate.

Mag. Tone Zafošnik in Boris Ko- ruza poročata o proučevanju in uva- janju novih klonov, križancev in dru- gih sort. Med drugim pišeta (velja zlasti za Dolensko), da je razvoj in obstoj slovenskega vinogradništva in vinarstva odvisen predvsem od kakovosti pridelka vina. Do tega sklepa so prišli slovenski vinogradniki že pred 100 leti, ko so obnavljali po trtni sta uničene vinograde. Med Dolenci sta bila tega mnenja takratna strokovnjaka, ravnatelja Kmetijske šole Grm, Rihard Dolenc (pred prvo svetovno vojno) in Bohuslav Skalický (po prvi svetovni vojni). Zato dopolnjevanje sortnega izbora vinske trte z uvaja- njem preizkušenih sort, klonov in kri- žancev, zagotavlja poleg pridelkov tudi ustrezno kakovost vina, kar je zelo pomemben prispevek k boljši gos- podarnosti vinogradništva.

Kljub spomladanski pozebi v letu 1988 in poznejši suši so bili nekateri kloni in križanci bolj rodovitni kot standardne sorte, in to ob nezmanjša- nem odstotku sladkorja v grozdju. To velja za klone renskega in laškega riz- linga, sauvignona, rizvanca, belega in sivega pinota. Tudi križanci bacchus, kerner, schönrebe in križanec 14/2 so v letu 1988 dali ugodne rezultate. Ne- kateri od njih so tudi vpisani v trsni

izbor kot primerne sorte, ki bodo (tu- di na Dolenskem) prispevale k iz- boljšanju kakovosti vina.

Končana je druga stopnja preiz- kušnje klona 178 laškega rizlinga v Krškem. Razmnoženih je pet elitnih linij te sorte, cepljenih na brezvirusno podlago 5 BB, ki so posajene na ko- lekcijskem klonskem nasadu v Kr- škem. Enako je storjeno s 4 elitnimi trsi klona 3/4 žametne črnine. Vsi ti kloni se odlikujejo po količini in ka- kovosti pridelka. Iz kolekcijskih klon- skih nasadov bodo v bodoče dobili cepiče naši trsnikarji, ki bodo tako imeli na voljo res kakovostne trsne cepljenke.

Mag. Tone Zafošnik poroča tudi o proučevanju in uvajanju novih dog- nanj v trsnikarstvu. Zasluga tega stro- kovnjaka je uvedba dvakratnega pa- rafiniranja cepljenk, prvič po cepljenju pred siljenjem in drugič po siljenju pred vlaganjem cepljenk v trsnico, uporabo folije v trsnicah, in plitvejšem vlaganju cepljenk v trsnici. S tem postopkom se je pridelek cepljenk v trsnicah tudi v Sloveniji povečal od nekdanjih 30 do 40% na 60 do 80% in se tako približal odstotku pridelka cepljenk trsnikarjev v Vel. Drenovi v Srbiji, od koder smo nekaj let dobivali trsne cepljenke v Slovenijo. Sedaj ta strokovnjak poroča o vplivu časa cep- ljenja, siljenja in vlaganja cepljenk v trsnico. Na uspeh pridelka cepljenk močno vpliva razdalja vložnih cep- ljenk v trsnico. Pri razdalji 3,5 cm so dosegli le 56% pridelka cepljenk, pri razdalji 7 cm 65% in pri razdalji 14 cm kar 91% pridelka trt. Večji stroški pri večjih razdaljah (folija, zemljišče) so malenkostni nasproti rezultatom več- jega pridelka cepljenk.

Bati se je, da bo sedanje dobro or- ganizirano in uspešno trsnikarstvo v Sloveniji ponovno propadlo (kot po letu 1954 za 10 let), če vinogradniki ne bodo imeli sredstev za obnovo vi- nogradov, ker trsnikarji ne bodo mo- gli trt prodati. Ker pa družbeni vino- gradni nimajo več možnosti večjega širjenja vinogradov, pride v poštev le obnove zasebnih vinogradov. Zato je nesporemljiva odločitev komisije za odobranje kreditov iz sklada za razvoj vinogradništva, ki je doslej odobrala kredite le za obnovo družbenih vinogradov. Take odločit- ve uničujejo tudi sedaj dobro razvito trsnikarstvo.

T. DOBERŠEK

(Drugič dalje)

Vino v embalaži iz kartona

Pri Slovinu so začeli polniti v »pure pak«

BREŽICE — Slovin Bizeljsko-Bre- žice je tudi letos presenetil z novostjo, ko je pretekli četrtek predstavil svoj no- vi proizvod in program: vino v tako imenovani »pure pak« embalaži. Vino ima fantazijsko ime »dar sonca« in ugledno embalažo, ki pa bo nas, nava-

SLOVINOVO VINO V NOVI PRE- OBLEKI — Slovin Bizeljsko-Brežice bo v teh dneh kupcem ponudil rdeče in belo namizno vino v »pure pak« embalaži. Pravijo, da je vino v njej prav tako dobro in obstojno, embala- za pa se ne more zlomiti, je lažja od steklene, preprečuje stik vina s svet- lobo in jo po uporabi kar sežgemo. (Foto: B. D.)

jene na steklenice in flaškone, prej spo- minjala na mleko ali sadni sok. Novost je na evropskem tržišču že kar domača, saj kar petino vsega vina polnijo v tako embalažo.

Izdelujejo jo po licenci Elopaka iz Norveške, polni pa jo Slovinov toz Vit- al iz Mestinja. Predvideno je, da bo v prihodnje izdelavo in poslikavo emba- laže prevzela Kartonažna tovarna iz Ljubljane, medtem ko bodo morali osnovni material še naprej uvažati. Strokovnjaki so ugotovili, da »pure pak« v nobenem primeru ne vpliva na pokvarljivost vin ter na kakršnekoli spremembe njihovih organoleptičnih lastnosti. Pri normalnem skladiščenju ima vino neomejen rok trajanja ter ohr- nja značilno barvo, okus in svežino.

V kartonsko embalažo polnijo namizno belo, ki mu je osnova laški riz-

ling, in namizno rdeče vino, v katerem prevladuje sorta merlot. Vino v taki embalaži je še zlasti primerno za poto- vanja, izlete in piknike, saj je embalaža nelomljiva, higienična, bistveno lažja od steklene in za razliko od njih — ne- povratna. Z novim programom so v brežiškem Slovinu pričeli ob ljubljans- kem sejmu Vino '89 in računajo, da bodo v »pure pak« za začetek polnili 10 milijonov litrov vina na leto.

B. D.

Dolita voda bi bila velika sramota za hišo

O odkupu mleka in te- žavah kmetov ob Kolpi

SODEVCI — Jože Mihelič in njegova žena sta edina v Sodevcih pod Starim trgom kmečko zavarova- nca. Zakaj edina, je razumljivo, če vemo, da velja Mihelič glede na krajevne razmere za velikega kme- ta, čeprav ima le 1,32 hektara orne zemlje in to v sedmih kosih: 60 arov njiv in 2,5 hektara pašnikov pa ima v najem.

Pri Miheličevih znajo to zemljo, ki je sicer zelo rodna, dobro obdela- ti. Z letino pšenice so letos izredno zadovoljni, saj so jo na pol hektara pridelali kar 3 tone. Kako pa bo s prodajo, še ne vedo. Predlani so jim zrnje pobrali tako rekoč izpod kombajna, lani se ni nihče od od- kupovalcev zmenil zanj, in tudi le- tos do sredine avgusta, torej nekaj tednov po žetvi, ne.

Jože se rad spominja časov od le- ta 1975 do 1980, ko so v Poljanski dolini na veliko pridelovali kuma- rice. Potem je zmanjkalo pridnih rok. Prav kumare pa so za kmetije

Jože Mihelič

ob Kolpi pomenile dober vir do- hodka. Sedaj daje reden dohodek pri hiši le mleko in iz vseh Sodelav- cev se ga na dan zbere kakih 100 li- trov. Pri Miheličevih skrbijo za vaško zbiralnico mleka in s pono- som povedo, da so njihovi kmetje pošteni in da se še ni zgodilo, da bi mleku dolivali vodo. »Če bi odkril prevaro, potem bi bila to prevelika sramota za hišo. Če je človek kmet z vestjo, potem tega ne počne,« pravi Jože.

Odkar je v Starem trgu Uniorjev obrat, ima skoraj vsaka hiša v So- devcih naslednika, tudi Miheličeva. In to ni majhna stvar.

M. B.-J.

Pokopane so pokopališke dileme

Gozd v Srebrničah se bo leta 1992 umaknil pokopališču — Boleč poseg

NOVO MESTO — Problem novomeškega pokopališča je star že nekaj desetletij. Z delno razširitvijo prečnega pokopališča je za silo rešen, čeprav ne za toliko časa, kot bi lahko bil, če bi razširili še šmihelskega. Od te namere so načrtovalci odstopili po znanem protestu najbližjih sosedov. Sedaj je v gradnji tudi vaško pokopališče v Stranski vasi, kar bo delno razbremenilo del Novega mesta.

V teku pa je tudi priprava na celovito rešitev, ki še vedno zbujajo dvome in pomisleke, čeprav je stvar v bistvu že odločena. Predlog je pripravil novomeški izvršni svet, se spomladi pa ga je potrdila tudi skupščina. Gre za povsem novo pokopališče v Srebrničah, nasproti hmeljiški kmetijski šole Grm, kjer sedaj raste lep smrekov in mešani gozd. Prav zaradi tega so gozdarji dolgo nasprotovali tej lokaciji, potem pa so se, upoštevajoč širše družbene interese, le sprijaznili z dejstvi. Ta pa so, da pokopališča na novomeškem Marofu zato, ker naj bi bilo na kmetijskem zemljišču prve kategorije, v doglednem času nikakor ne bi bilo moč graditi, če pa bi vztrajali pri tej lokaciji, potem bi se gradnja novega pokopališča, tako kot se je že sedaj leta pomikala naprej, premaknila v nedogled. Gozdarji so bili pripravljeni odstopiti del svojih zemljišč v Prečni, kar pa ni bilo sprejeto.

Kar gozdarje moti, je predvsem to, da komaj 25 let star smrekov nasad ob cesti še zdaj ni dozor, saj bo gošen za posek šele čez 80 let, za njim pa stoji vomeške oaze, kar pa bi bilo vseeno slabše kot pa pokopališče, ki je že tako ali tako parkovnega značaja. No, sedaj razpravljajo o tem je prepozno. Poglejmo raje, kakšne so realne možnosti, da Novo mesto končno le pride do svojega stalnega pokopališča. Novomeška komunalna je kot investitor sredi julija že razpisala natečaj za idejno

Škocjan bo imel kaj slaviti

Kar šest otvoritev za letošnji krajevni praznik

ŠKOCJAN — Krajani krajevnih skupnosti Škocjan so že nekaj let lahko zgled za to, kaj vse je mogoče narediti s skupnimi močmi. Letos jeseni bodo lahko proslavili kar šest delovnih zmag. Največja pridobitev za kraj je zagotovo prizidek in adaptacija osnovne šole, ki je bila sicer zgrajena pred osemnajstimi leti. Z novim šolskim letom bo 370 otrok te krajevne skupnosti pričakala sodobno urejena šola s šestimi novimi učilnicami, štirimi igralnicami za potrebe vrta z vsemi potrebnimi dodatnimi prostori. Uredili so večnamenski prostor, novi sta tudi sodobno urejena knjižnica in kuhinja s samopostrežnim pristopom. V celoti so prekrili staro šolsko poslopje in prepletkali ostale prostore. Celotna investicija, ki se plačuje iz samoprispevka starega referendumskega programa, bo veljala blizu 7 milijard din.

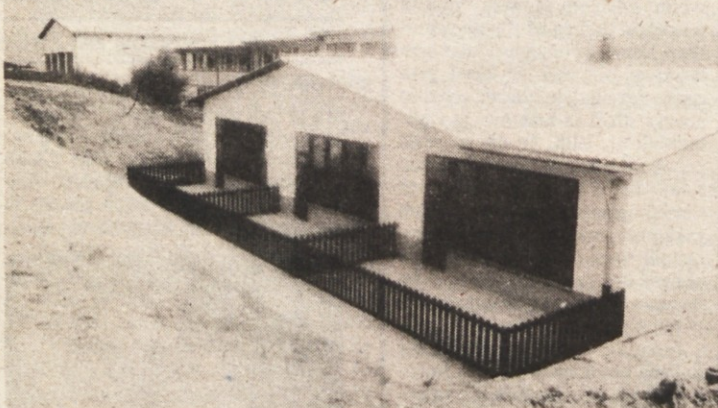
V tem času Škocjanci gradijo tudi svoje telefonsko omrežje. Lahko se pohvalijo, da bodo imeli največ telefonskih priključkov na gospodinjstvo v novomeški občini. Z gradnjo so pričeli maja in so položili kar 65 kilometrov kablov, na katere so priključili 300 telefonov. Vsak priključek je uporabnika veljal 2800 nemških mark, seveda v dinarjih.

Cesta Dobruška vas — Škocjan je danes veliko gradbišče. Skoraj trikilometrski odsek bodo s sredstvi republiškega sklada za ceste posodobili in razširili na šest metrov. Posodobili bodo tudi lokalni cestni povezavi v Male Poljane in Zloganje. Letos so posodobili tudi lovski dom na Vrh, zgraditi pa nameravajo še veterinarsko postajo. Prizadevanja za napredek v tej krajevni skupnosti s tem še niso končana. Kmetijska zadruga Krka regulira potok Radulja in

• **Krajevna skupnost Škocjan** je izvršnemu svetu novomeške občinske skupščine predlagala, da bi bila letošnja osrednja slovesnost ob praznovanju občinskega praznika 29. oktobra v Škocjanu. Ob tej priložnosti bi poimenovali tudi svojo osnovno šolo. Prav zdaj je med krajanj anketa, po kateri lahko izbirajo med tremi imeni: Franc Majcen, Vinko Robek in Fran Metelko. Slednji je do sedaj dobil večino glasov, saj prav letos mineva 200-letnica rojstva tega slovenskega jezikoslovca, ki se je rodil v mlinu pod Vrhom. Metelko je 1825 izdal slovnico, kateri je dodal svoj črkopis, ki se po njem imenuje metelčica. V Ljubljani je bil učitelj slovenščine tudi Francetu Prešernu.

opravlja agromelioracijska dela s koma sacij. Prebivalci krajevnih skupnosti Škocjan za skupni napredek že vrsto let združujejo 2 odst. krajevnega samoprispevka. Pri delu ima velike zasluge sposobno vodstvo krajevnih skupnosti, ki ga že drugi mandat vodi Janez Počivski, predsednik sveta krajevnih skupnosti.

J. PAVLIN

STARA IN NOVA ŠOLA — Nova in posodobljena šola v Škocjanu bo nared v začetku letošnjega šolskega leta, uradna otvoritev in poimenovanje pa bosta 29. oktobra ob prazniku občine Novo mesto. Škocjanci bodo še posebej ponosni na novo telovadnico, ki je, tudi s sredstvi krajevnih skupnosti, povečana tako, da bo v njej mogoče igrati tudi tenis. (Foto: J. P.)

Kaže, da bo treba vodo »uvažati«

Za dolgoročno preskrbo v metliški občini ni dovolj kvalitetne pitne vode — Iz vrtin ni vode — Rešitev vidijo v povezavi s sosedi

METLIKA — V letošnjem deževnem poletju v metliški občini sicer niso imeli težav zaradi pomanjkanja pitne vode, vendar prav dolgoročno zagotovitev preskrbe s pitno vodo ostaja eno resnejših vprašanj v tej belokranjski občini. Ob sedanjih virih bo že prvo malo daljše sušno obdobje spet povzročilo velike težave zaradi pomanjkanja vode.

Dejstvo je, da se poraba vode v metliški občini povečuje za 10 odst. na leto, da se bo še povečevala in da bo prej ko slej narejen vodovod tudi za najvišje ležeče gorjanske vasi, vključno z Jugorjem. Dejstvo je tudi, da od pred leti načrtovanega skupnega belokranjskega vodovodnega zajetja na izviru Krupe zaradi znanih razlogov naslednjih 50 ali več let ne bo nič. Zato je ljubljanski geološki zavod pred tremi leti začel iskati globinsko vodo. Najprej so naredili vrtno v žumberških Doljanih, nato pod Grabrovcem in Krvavčim Vrhom, nazadnje še pri Rosalnicah. Na vodo so sicer naleteli povsod, vendar je nikjer ni v takih količinah, da bi se je splačalo črpati. Sedaj vrtajo za metliško bencinsko črpalko in če tudi tu ne bo pravega rezultata, bodo s temi vrtnji prenehali. Druga možnost za boljše in dolgoročno rešitev vprašanja preskrbe vode, ki v sedanjih razmerah postaja vse bližja, je gradnja tranzitnega voda od Črnomlja do Metlike. V črnomaljski občini je vodo dovolj, in to kvalitetnih vodnih virov z zaledjem v Kočevskem Rogu, vendar sedaj črnomaljske vode zaradi preozkih cevi ne bi mogli pripeljati v Metliko. S tem vodom bi rešili le nižinski del občine, za višinski pa bi morali zgraditi nov cevovod od Vrčar nad Semicem do Jugorja. Sedanjí metliški vodni viri, zlasti to velja za Obrh, so po

GOZD-GOBE-CVETJE '89

DOLENJSKE TOPLICE — Dolenjska turistična zveza skupaj s turističnimi društvi Straža, Dolenjske Toplice in Novo mesto pripravila za soboto, 2. septembra, in nedeljo, 3. septembra, 11. tradicionalno hortikulturno razstavo Gozd-gobe-cvetje 89. Razstava okrasnih rastlin, lončarskih izdelkov, belokranjskih pisanic in ročnih del bo odprta ob 9. uri v osnovni šoli Dolenjske Toplice. Ob tej priložnosti bodo podelili vrsto priznanj prizadevnim turističnim delavcem, prvič tudi kristalno vrtnico za najlepše urejen kraj na Dolenjskem. Sobotna prireditelstva se bo ob 17. uri nadaljevala s tradicionalno gozdarsko nočjo na Jasi. V nedeljo bo ob 10. uri v osnovni šoli predavanje Slavka Zgonca z naslovom Varstvo okrasnih rastlin pred boleznimi in škodljivci. Pokrovitelja sta izvršni svet novomeške občinske skupščine in Krka tovarna zdravil.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 18. do 23. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Cvetka Ilič iz Vrhpeči Suzano, Ivanka Črnič iz Bedenja — Iztoka, Marjica Priselac iz Kamanja — Anito, Marta Štupar iz Vrhtrebnega — Katjo, Darinka Fink iz Dol. Kamenc — Mateja, Milena Bobnar iz Jablana — Sebastjana, Jožica Kosmač iz Dobrave — Matejo, Bernarda Pereško iz Metlike — Dejana, Helena Mikuž iz Ljubljane — Gregorja, Lidija Strle iz Leskovca — Nives, Martina Kastelic iz Kostonjvice — Matejo, Vesna Zalec iz Črnomlja — Vanjo, Milena Jaklič iz Gabrja — Iztoka, Polonca Babor iz Doblič — Matejo, Martina Peterčič iz Podbočja — Anjo, Frančiška Fabijan iz Dol. Toplic — Klavdijo, Jožica Žagar iz Česnjic — Simona, Marija Bele s Potov Vrh — Franca, Ana Kastelic s Malega Vrh — Mateja, Marija Gruden iz Škrbljevega — Nives, Jožica Grubar iz Kočarije — Barbaro, Jožica Matkovič s Tanče Gore — Dejana, Marinka Kovačič iz Malenske vasi — dečka, Anka Hočevar iz Mokronoga — dečka, Julka Rojc s Trških njiv — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Rodile so: Mira Derganc z Ljubljanske ceste 20 — Nastjo, Renata Ritonja z Majde Šilc 6 — Leo, Ferida Setka s Ceste herojev 68 — Sanjina, Jožefa Judež z Velike Cikave 10

V času od 11. do 17. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Glavan iz Straže — Romano, Pavla Glavan-Mežič iz Velike vasi — Borisa, Marija Grčman iz Mačjega Dola — Matjaža, Vesna Vovk iz Trebnjega — Roka, Ljudmila Rodbina iz Budjanje vasi — Vanjo, Marjeta Hočevar z Rožnega Vrh — Boštjana, Dragica Jankovič s Tanče Gore — Mitja, Milena Štruel iz Črnomlja — Roka, Martina Hočevar iz Dol. Stane vasi — Barbko, Laura Resnik iz Straže — Davida, Marjeta Babič iz Črnomlja — Neja, Jožica Simončič iz Sentjerneje — Kristino-Tino, Jasenka Gorše z Goleka — Franco, Marinka Bartelj iz Dol. Kame — Gašperja, Tinca Flander iz Podhoste — Klaro, Darinka Zagorec iz Smalčice vasi — Jana, Irena Resnik iz Dola pri Trebnjem — Matjaža, Marija Nemančič iz Metlike — Gregorja, Ana Bajuk iz Radovič — Tanjo, Bojana Petrečič iz Jablanice — Suzano, Doroteja Pirkovič s Sel pri Sentjerneju — deklco, Milena Jordan iz Dol. Prekope — Aleša, Andrejka Zupet iz Brinja — Igorja, Nada Kočevar iz Črnomlja — Valentino, Anica Gačnik iz Krke — Domna, Sonja Fekonja iz Vel. Podljudna — Katjo, Ilijana Pavlin iz Vrtače pri Semicu — Saša, Ljudmila Cvetan iz Radne vasi — Tjašo, Zdenka Radovič iz Preloke — dečka, Marija Znidarič iz Dobrnica — dečka, Vida Grabnar iz Trebnjega — deklco in Cvetka Puš z Roženberka — deklco.

IZ NOVEGA MESTA: Zdenka Kukman iz Bršljna 38 — Mitja, Čestitamo!

Ena gospa je rekla, da je lastno v Dol. Toplicah edini na Dolenjskem, kjer si lahko trde pogledajo tudi dojenčki in otroci.

NA VINSKI SEJEM

NOVO MESTO — Društvo gradnikov Dolenjske, podružnica vo mesto-Trška gora, vabi svoje gradnike v nedeljo, 3. septembra, dan vinogradnikov, ki bo v okviru sklega sejma v Ljubljani. Ta dan 10. uri turistična prireditelstva folklornih skupin, ob 12. uri pa ploščadi podelitev priznanj vinogradnikom. Zanimivo ob 14. uri bo zbor vinogradnikov v hali (vhod iz Titove ulice), na katerem obravnavali aktualno vinogradniško problematiko. Društvo ne bo organiziralo skupnega prevoza.

INFLACIJO JE TEŽJE PRELISIČITI

NOVO MESTO — V neki vse novomeški delovni organizaciji, ki plačujejo osebne dohodke zaposlenim blizu sredine meseca, so julijščam priletni tudi realne obresti za prvega avgusta do dneva, ko naj bi jih dobili plačo v roke. To je v sili, ko vsi vemo, da pol meseca čaka na plačo le-to že kar občutno na hvala vredna gesta. Žalostno pa tem pa je, da takih ugodnosti ni bodoče ne bodo več deležni. Zakaj? mreč pravi, da morajo biti v osmih dni od dneva, ko so osebni dohodki zani, nakazane tudi vse dajatve o osebnega dohodka, tukaj pa se razizide. Tako delavcem preostane, nje, da bodo iznajdljivi računovodski tak drug način, da bodo dobili res tisto vrednost, ki so jo v preobdobju zaslužili.

Sprehod po Metli

ZASEBNA TURISTIČNA AGJA PALMA iz Metlike pripravlja september veliko fešto na metliški pališču. Metličani so verjetno že do so bile prve Noči na Kolpi v Metli, so bile dob ro obiskane in da je gram dober. Letošnja fešta bo imela kulturno-zabavni program, iz katere dvajama zaenkrat le modno revijo, modele bodo prikazali belokranjski sebniki, ki se ukvarjajo s sodelovanjem. Beti na reviji ne bo sodeloval VSI, KI SO SE KOPALI ALI DO po Kolpi konec avgusta, so opazili večje število mrtvih rib, v glavnem ših. Ribe niso poginile zaradi onesnženosti reke, ampak zaradi dinamita, vanjo. Poznavalci razmer trdijo, da je to posledica prevelikega pritoka. Če človek dobro posluša prebivalce Kolpi, potem vse celo za imena tistih, ki si na barbarski način lovijo nijo zamrzovalne skrinje. Prav bi bilo tem uničevalcem narave kdo krepiti na predloge prste. **POZEMELJSKA OSNOVA** je tarča fantalinske, ki radi delajo. Je bolj na samem in odmaknjen naselja, zato predrznejši laže uničijo sloopje in okoličje. Če nekdajkrat so steklo, ki varuje ročne gasilne aparate pa izpraznil. Učiteljski kolektiv odločil, da bo posvetil v prihajajočem letu večjo pozornost redni in plini, odkritje povzročitelja škodkazoval s položnico, na kateri bodo za razbit, polomljen ali kako druga škodovan predmet.

• **Na novomeški Komunalni pravilo**, da bo pokopališče zgrajeno v fazi, se pravi, da bodo krčili gozd postopoma, kolikor bo potrebno, in skrčene površine ozelenili. Ob cesti, kjer bo avtobusna postaja, bo v smrekovem gozdu skrito parkirišče, za njim pa bo pokopališče, ki bo toliko odmaknjeno od ceste, da pogrebne svečanosti ne bodo motene. Izkoristili naj bi obstoječe gozdne površine kot zvočno in vidno zaveso, s tem pa novi objekt čim manj moteče in čim bolj skladno vključili v okolje.

eden najlepših gozdov v okolici, na zelo plodni zemlji, ki daje sedaj 17 kubikov lesa prirastka na hektar. Če bi se novomeškim načrtovalcem tako zelo ne mudilo z odločitvijo, bi se to plodno zemljišče verjetno še dalo nekako rešiti, tako pa bo za vedno ostal grenek priokus, kot že pri marsikateri odločitvi doslej, da le ni bila izbrana najboljša rešitev. Kako so si mnenja o tem različna, je pokazala tudi razprava na izvršnem svetu, kjer si niso bile o tem edine niti občinske strokovne službe. Pri zagovornikih lokacije na Marofu ostaja še vedno bojazen, da bodo pritiski v prihodnosti vseeno izsilili pozidavo te no-

Donosna kozmetika

Krkina Kozmetika prodaja največ izdelkov na Vzhod

NOVO MESTO — Junija so začeli graditi nove prostore za potrebe proizvodnje in razvoja Krkinega tozda Kozmetika. Gradbeni dela naj bi končali letos, v novih prostorih pa naj bi začeli delati v prvem četrtletju prihodnjega leta. V večjih in primernejših prostorih bodo lažje ostvarjali načrte, ki predvidevajo večjo proizvodnjo in številne nove izdelke. Med drugim bodo podvojili proizvodnjo obarvane kozmetike. Oktobra bodo poslali na trg kolekcije kozmetike za mlade: senčila, rdečila, lake, pudre, kasneje pa še parfume, dezodoranse, kreme in drugo.

Krkin tozd Kozmetika pošlje na trg vsako leto po 80 do 100 novih izdelkov. Velike količine prodaja na tujih trgih. Izvoz je letos povečala za dvakrat in samo v prvem polletju iztržila 2,2 milijona dolarjev. Izvažajo predvsem v vzhodnoevropske države: v Sovjetsko zvezo, na Madžarsko in Češkoslovaško, od letos pa tudi v Bolgarijo.

PREKOPANA METLIKA — Prejšnji teden so delavci črnomaljskega Goka začeli v Metliki kopati jarko za telefonsko kabelsko kanalizacijo. Skopali bodo okoli 3 kilometre jarkov in Metlika bo dva meseca bolj ali manj prekopana, v tem času bo delno oviran promet skozi mesto in tudi sicer bo treba malo potrpeti. (Foto: A. B.)

Dragica Ruklič

ga hrasta. Poleg tega je za gotovinsko plačilo še 40 odst. cenejše, prvim desetim kupcem pa sem dala še kuhinjsko korito zastoj. Z gotovinskim plačilom pride sedaj taka kuhinja 2 do 3 stare milijarde, kar je za sedanje razmere tudi ugodno. V tem slabem mesecu dni, kar imam ta salon, so kupci v glavnem domačini, prihajajo pa tudi že od druge. Rukličeva obljublja, da bodo že te dni v njeni prodajalni na ogled tudi kuhinjske mize in stoli, kmalu pa bo po njej moč naročiti tudi pohištvo drugih proizvajalcev po prosepkih. »Vendar bom prodajala le cenejši, kajti po dragem v teh časih ni povpraševanja.«

A. B.

111 ČRNOMALJCEM V SPOMIN — Na novi stavbi SDK v Črnomlju so preteklo soboto odkrili spominsko ploščo z imeni 87 padlih in 24 žrtev vojne vihrje iz Črnomlja in okolice. Kot je dejal predsednik mestne organizacije ZZZB NOV Slavko Grahek (na fotografiji), je v 2. svetovni vojni izgubil življenje vsak dvajseti Črnomaljec. Ploščo je odkrila Marija Palčič, ki so ji med vojno umrli trije bratje. Pripadniki JLA so izstrelili častno salvo, poleg številnih svojcev pa so se umrli poklonili tudi borci, osnovnošolci, nogometaši, gasilci, šoferji in lovci. Vodja črnomaljske ekspozičure SDK Slavko Vrančič, ki je prisotne povabil na ogled novih prostorov, je dejal, da jim je v čast, da so si borci izbrali prav njihovo stavbo za namestitev spominske plošče. (Foto: M. Bezek-Jakše)

V nevarno črnomaljsko ali varno adlešiško šolo?

V Črnomlju ne vedo, kam s stretješolci

ČRNOMELJ — V črnomaljskih osnovnih šolah imajo že nekaj let ob začetku šolskega leta težave, kako strpati v šolsko poslopje vse učence, da bo prav otrokom in da bodo zadovoljni starši. Tokrat so se v največjem precepu znašli v šoli v Loki, kjer jim je lani še uspelo, da so strpali vse učence v dopoldansko izmeno. Seveda so si pri tem pomagali s sedmimi učilnicami v sosednji srednji šoli. Toda kaj, ko s to rešitvijo lahko letos, ko imajo še 3 oddelke več kot lani, le ublažijo prostorsko stisko, ne morejo pa se izogniti pouku v popoldanskih urah.

Tako so se odločili, da bosta po en oddelke otrok iz Loke in Kanizariče, ki obiskujejo 2. in 4. razred, hodila v šolo popoldne, po pogovoru s starši pa naj bi en oddelke 3. razreda vozili v adlešiško podružnično šolo. S tem se stroški v šoli ne bi povečali, saj mora avtobus tako in tako peljati učence iz vasi ob Črnomlju do Adlešičev v tamkajšnjo šolo. S strani šole bi bil tako, očitno najmanj boleč, rešen še en problem ob začetku novega šolskega leta. Žal pa se vsi starši s takšno rešitvijo ne strinjajo popolnoma. Medtem ko so eni menili, da je vseeno boljša vožnja v Adlešiče kot pouk popoldne, drugi nočejo pristati ne na eno ne na drugo rešitev. Hočejo, da njihovi otroci obiskujejo šolo dopoldne in to v Črnomlju.

Je že res, da je včasih lažje zahtevati kot pa zahteve uresničiti, čeprav bi jih črnomaljski učitelji gotovo zelo radi. To bi bilo moč le z večjo šolo, o kateri pa lahko le sanjajo, saj ni denarja niti

Okvara v telefonski centrali

Motene telefonske zveze na območju Mirne — Dežurstva ni

MIRNA — 19. in 20. avgusta so nastopile motnje v telefonskem prometu na območju Mirne. V Podjetju za PTT promet Novo mesto so o tem povedali, da je šlo za napako v telefonski centrali v Trebnju. Okvara je bila take narave, da je povzročala motnje ob šibkem prometu, to je ob majhnem številu klicev. Napako so delavci pošte odpravili v ponedeljek, 21. avgusta. Prej se to ni zgodilo zato, pojasnjujejo v Podjetju za PTT promet Novo mesto, ker s strani naročnikov ni bilo obvestila o motnjah. V Trebnju ni stalnega dežurnega mehanika za telefonsko centralo, ki bi nadzoroval delovanje omrežja na tem območju.

Ob napakah v telefonskem omrežju, kakršna je bila nedavna mirenska, se pošta vse bolj zaveda, da ne gre odlašati za gradnjo signalnega sistema, ki bo opozarjal dežurnega vzdrževalca o nastalih motnjah na kateremkoli delu telefonskega omrežja. Zdal tak sistem vsaj na območju, ki je v pristojnosti Podjetja za PTT promet Novo mesto, še ni vzpostavljen. Kako bo v takih razmerah tekel telefonski promet, pa je odvisno veliko tudi od telefonskih central, od katerih so zdaj mnoge in tudi trebanjska starejšega tipa.

L. M.

- Nič ni tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše. (Murphyjev princip)
- Število neumnih pripomb na sestanku raste s kvadratom števila prisotnih. (Murphyjev zakon)

Viniški kamp za vzor

Največja reklama za kamp so zadovoljni stalni gostje — Letos le 200 manj kot lani

VINICA — Kopalne sezone je z zadnjim deževjem na Kolpi za letos konec. Čeprav je bilo kopanja letos malo, in še to le v avgustu, pa je bilo vkampu na Vinici doslej 1.200 gostov, kar je le za 200 manj kot preteklo leto, od tega pa je bil le vsak čisti domači gost. Gostje prihajajo iz vseh evropskih držav, nekateri že 15 ali 20 let. Zato vodja kampa Evgen Žagar pravi, da pri njih ne potrebujejo po-

Elvira Šikovec Fedor Klun

sebne reklame, saj jim jo naredijo številni stalni gostje, ki imajo o kampu boljše mnenje, kot bi si lahko mislili Belokranjci.

ELVIRA ŠIKOVEC iz Hrastnika: »Pretekla leta smo hodili kamping na Otočec, ko pa smo gledali TV oddajo o Kolpi, smo se raje odločili za to reko. In ni nam žal, saj bomo ostali tukaj dlje, kot smo najprej nameravali. Osebeje v kampu je prijazno, čistoča je v redu, trgovina je blizu. Letos se bomo vrnili še enkrat in tudi prihodnje leto zopet.«

FEDOR KLUN — iz Ljubljane: »Včasih smo kampilali v Bohinju, že 3 leta, odkar je zet naredil reklamo za Vinico, pa prihajamo sem. Ljudje so zelo prijazni, a ne le osebeje v kampu,

tudi uslužbenci v banki, trgovini, na pošti in tudi sosed mlinar Benetič. Kolpa je najlepša reka v Sloveniji, vsako poseganje v kamp bi mu le škodovalo. Postal bi monden kamp, s tem pa tudi prepoln, nam pa je všeč prav takšen, majhen. Prav pa bi bilo, da bi v kampu prodajali tudi izdelke belokranjske domače obrti.«

MARC DEEPROSE iz Anglije: »Štiri mesece bom potoval po evropskih državah. Pravkar sem prišel iz Madžarske, nad katero sem bil zelo razočaran. Vaša dežela pa je zelo lepa in prav prijetno sem bil presenečen nad kampom v Vinici. Nameraval sem ostati le dva dni, a sem se odločil, da bom pri vas kar ves teden. Zagotovo bom še prišel, kamp pa bom priporočil tudi prijateljem.«

ISTVAN ERÖS iz Subotice: »Že 19 let prihajamo v Vinico po dvakrat: ko gremo na morej in ko se vračamo domov. Tukaj je mir, tišina. Posebno dobrodošel pa je za nas svež zrak, čista

Marc Deeprose Istvan Erös

voda, prijaznost ljudi. V kampu tudi vzorno skrbijo za čistočo in prav po čistoči bi bil tukajšnji kamp lahko za vzor marsikateremu drugemu, celo bolj znanemu.« **M. BEZEK-JAKŠE**

Kaj o strupih pravijo v tovarni

Pojasnila Melaminovega strokovnjaka mag. Janeza Lesarja o formaldehidu in drugih nevarnih snoveh — Zagotovilo, da bodo jeseni razmere izboljšali

KOČEVJE — »Letošnja edina meritev v naših obratih je res pokazala previsoko izločanje formaldehida, posebno še v dveh obratih. Za stvarno oceno pa bo potrebno več meritev, ker na koncentracijo prostega formaldehida vplivajo hitrost obratovanja, veter in zračni pritisk.«

Tako nam je povedal magister Janez Lesar, vodja razvoja in investicij v kemični tovarni Melamin v Kočevju. Za izjavo smo ga zaprosili zaradi pritožb občanov o onesnaževanju zraka iz kemične tovarne in ugotovitve ob letošnjih meritvah onesnaženosti zraka, o čemer smo poročali v prejšnji številki.

Mag. Janez Lesar je poudaril, da je še vedno dvomljiva ugotovitev, da je formaldehid nevarna rakotvorna snov, saj na primer republiška inšpektorja inž. Alenka Oblak-Lukač v svojem delu »Nevarne snovi« pod števil. 202 za formaldehid pravi med drugim: »Domneva se karcinogenost snovi.«

V kočevski kemični tovarni predelajo letno 5.000 ton formalina, ki je 40-odstotna raztopina formaldehida. Formaldehid je sicer plin, zato v Melaminu strogo pazijo, da v obratih ne presežejo dovoljene koncentracije, v ozračju pa

• **EKOLOŠKI LABORATORIJ** — Pri kemični tovarni Melamin v Kočevju so ustanovili ekološki laboratorij, ki ga vodi inž. Srečko Štefanič. Zanj so nakupili tudi še nekaj opreme. Doslej so pridobili atest o ugotavljanju biološke potrebe po kisiku v odpadnih vodah. Laboratorij se bo specializiral za potrebe občin Kočevje in Ribnica in to za raziskave vode, zraka in trdnih snovi. Najprej bodo ugotavljali, kakšne odpadne snovi so na območju obeh občin in koliko jih je.

včasih pride do presegevanja. Po zadnjih meritvah so začeli odpravljati vzroke in znižujejo koncentracijo prostega formaldehida v smolah za predelavo. Že jeseni bodo stanje tako popravili, da tudi v slabih razmerah obratovanja normativ ne bodo presegli.

Meritve leta 1983 so pokazale, da stanje ni bilo zaskrbljujoče. Potem so opravili nekaj sprememb na stroju. Ta

SEPTEMBRA UREJANJE OBRTNE CONE

TREBNJE — Kot načrtujejo, naj bi začeli septembra letos komunalno urejati obrtno cono v Trebnju, tako da bi bilo okrog 30 obrtnostanovanjskih parcel, kolikor jih bodo usposobili v prvi etapi gradnje, navedenih letu 1990. Kaj bo v obrtni coni, še ni povsem določeno, slišati pa je, da se prostorski načrtovalci zavzemajo za ekološko čimbolj »čisto« obrt. Za prvo fazo omenjenega območja so v glavnem odkupili vsa potrebna zemljišča.

inovacija, o kateri smo v našem listu tudi poročali, pa je imela poleg dobre strani (pridobitev odpadne toplote) tudi slabo (preseženo dovoljeno koncentracijo formaldehida). Onesnaženje povzroča predvsem dva stroja, in sicer fenolni stroj in impregnirani stroj VITZ. Po opravljeni sanaciji bodo jeseni naročili nove meritve.

Kemična tovarna je tako rekoč sredi Kočevja. Zato občane med drugim skrbe sodi z različnimi kemičnimi snovmi, ki so skladiščeni na prostem in v posebnih prostorih na območju kemične tovarne. Magister Lesar pravi, da imajo posebej urejeno skladišče nevarnih tekočin, ki so v sodih, in sicer tako, da bi se v primeru njihovega iztekanja ustavile v posebnih lovilnih bazenih in ne bi prišlo do onesnaženja. Tudi drugod na območju tovarne, kjer so te snovi, imajo tako imenovane lovilne sklede.

Če bi »ušel« formaldehid, bi izparel v ozračje. To pa se ne sme zgoditi. Imajo tudi urejeno avtomatično signalizacijo, da bi bili takoj obveščeni in bi tudi hitro ukrepali ter preprečili nadaljnji izliv.

»Nevarnih snovi imamo v tovarni precej in te so tudi močno strupene za človeka, če pride z njimi v stik. Kemična industrija ima vedno nevarne snovi, zato je treba z njimi delati strogo po predpisih,« poudarja mag. Lesar.

J. PRIMC

DOVOLJ SKORAJ ZA VSE PROSILCE

TREBNJE — Z ureditvijo prostorov za potrebe otroškega varstva v trebanjski stari osnovni šoli bodo lahko sprejeli v vrtec skoraj vse otroke iz Trebnja, katerih prošnje so doslej zaradi prostorske stiske zavračali. Za »novi vrtec v stari stavbi«, kot pridobitev označujejo v skupnosti otroškega varstva, so zbrali polovico potrebnega denarja s krajevnim samoprispevkom, ostalo pa je šlo iz naslova skupnosti otroškega varstva. V tem sisu menijo o poteku prenovitvenih del, da so se izvajalci potrudili in da le-ti delajo hitro in po dokaj ugodni ceni. Glede zbiranja denarja za potrebe otroških vrtec v bodoče je sprejel odbor za razvoj družbenega varstva otrok pri občinski SOV sklep o povišanju prispevkov iz bruto osebnega dohodka za potrebe otroškega varstva.

Veliki dosežki in še nekaj obljub

V KS Dobrič se iz teka krajevni samoprispevek — Denar za ceste — Priprave na gradnjo telefonskega omrežja — Vodovod v dve vasi? — Industrija

DOBRNIČ — Vodstvo krajevne skupnosti Dobrič se je krepko uštel, ko je bilo tik pred uvedbo sedanjega krajevnega samoprispevka prepričano, da bo z zbranim denarjem mogoče asfaltirati po raztresenih zaselkih hribovite krajevnje skupnosti približno 4,5 kilometra cest in poti. Mesec dni pred iztekom samoprispevka je namreč neizpodbitno jasno, da je teh cest skupaj domala za 14 kilometrov.

Pred dobrim tednom so asfaltni poti opravljenem delu odpeljali stroje z zadnjih 700 metrov poti proti Rdečemu Kalu. Koliko je stala s to potezo zaključena celotna posodobitev cest, je verjetno manj pomembno, kot sta dva podatka. Po prvem so krajin, ki so delali nadvse zagnano, prispevali s samoprispevkom, dodatno vplačanim denarjem in s prostovoljnim delom skoraj polovico vseh sredstev. Drugi podatek pa potrjuje, da imajo za nove asfaltnne površine velike zasluge občinska komunalno-cestna skupnost in nekatere OZD.

Hlantanje za napredkom, k čemur je treba vsi tudi 400 metrov položnih cevi za odvajanje neurne vode, je seglo od cest še v razvoj telefonije. Prvi telefoni naj bi po dosedanjih večletnih pripravah zazvonili konec letošnjega leta ali najkasneje prihodnjega pomlad. Tedaj bo nemara odleglo tako krajanom kot pristojnim v Podjetju za PTT promet v Novem mestu. Imenovani se zaradi že

Silvo Prpar

Odgovor Zelenim

Gre za pripombe v zvezi z gradnjo čistilne naprave za Ribnico

RIBNICA — Ribniški Zeleni, ki delajo v okviru OK ZSM Ribnica, so naslovili na občinske organe in drugim nekaj pripomb in predlogov v zvezi z načrtom gradnje čistilne naprave za Ribnico. O njih so pred kratkim razpravljali na kolegiju upravnih organov občine.

Na predlog Zelenih, da je treba zgraditi še bazen za terciarno čiščenje in s tem zagotoviti, da se bo v Bistrico stekala popolnoma očiščena voda iz čistilnih naprav, so odgovorili, da je cilj očistiti čimveč odpadnih voda do najvišje možne stopnje. Prva prizadevanja bodo glede na možnost usmerjena v to, da bi vode na območju Ribnice, Sodražice (kjer imajo čistilno napravo, a še ne dela), Loškega potoka, Dolenje vasi itd. očistili odpadno vodo vsaj 90-odstotno in ko bo to doseženo, bodo prišle na vrsto tako imenovane lagune za terciarno (popolno) čiščenje. Občino je torej potrebno obravnavati kot celoto in ne le posamezno čistilno napravo ali kraj. Iz novih vrtin pri Sodražici dobiva vodovod povsem zdravo pitno vodo, vprašanje pa je, doklej bo to še trajalo, če ne bodo že zdaj prav ukrepali. Kljub temu da lagune za terciarno čiščenje ne bo, pa bo Bistrica mnogo bolj čista, kot je sedaj, saj vanjo ne bodo več pritekale fekalne odplake iz kasarn in drugod.

Na pripombo o nujnosti predčiščenja v podjetjih so odgovorili, da Riko tako predčiščenje ima, Inles pa ga ne potrebuje, ker ima le fekalne odplake in odplake iz kuhinje. Na vprašanje, kam bodo odlagali blato iz čistilnih naprav, ki ne bo primerno za odlaganje na kmetijska zemljišča, pa je sedanjim odgovor tak, da občini Ribnica in Kočevje pripravljata skupno odlagališče za komunalne in druge odpadke ter tudi nevarnih snovi in tja bodo vozili tudi to blato in druge ostanke, ki niso primerni za odlaganje na kmetijskih zemljiščih.

J. P.

SREČANJE DOMICILNIH ENOT V SEMIČU

SEMIČ — Že nekaj let pripravljajo izmenično, vsako leto v drugi belokranjski občini, srečanje enot, ki imajo domilec v Beli krajini. V nedeljo, 3. septembra, bo tovrstno srečanje ob 11. uri pod mogočno starodavno lipo v Kotu pri Semiču. Poleg borcev so na srečanje vabljeni tudi vsi prijatelji Bele krajine, še posebej pa mladina. V bogatem kulturnem programu bodo sodelovali člani kulturno-umetniškega društva iz Semiča in Partizanski pevski zbor, ki ima domilec v črnomaljski občini.

KDO BO OMETAL DIMNIKE?

KOČEVJE — Pri občinski skupščini Kočevje smo zvedeli, da so na predlog požarnega inšpektorja in krajevnih skupnosti odvzeli dimnikarju B. P. iz Ribnice njegove okolišče v kočevski občini ter dodelili območje KS Draga dimnikarju Marjanu Šercerju iz Oslinice, območje Kostelskega, KS Poljanska dolina Predgrad, KS Ivan Omerza Livold in KS Struge (skupno 82 vasi in zaselkov) pa dimnikarju Esadu Čatiču iz Kočevja. Ribniški dimnikar pa ne popušča in zdaj kar s celo ekipo prihaja na odzvetu mo območje, čisti dimnike in kasira ter tako odjeda zaslužek nanovo imenovanim dimnikarjem za ta območje.

• »Krajinj še vedno čakajo na obljubljeni obrat. Kaže da se je našla lokacija in da se je zdaj izgubil investitor,« pravi predsednik sveta KS Dobrič Silvo Prpar. Po njegovih besedah, v katerih povzema obljubo Merkatorjevega direktorja, naj bi v Dobriču širili živilsko trgovino.

zadrževanjem cen telefonskih pogovorov posredno zakrivila, da bodo bodoči dobriški naročniki odšteli veliko denarja.

Z novim samoprispevkom, ki naj bi ga začeli zbirati po izteku zdajšnjega, bi v krajevni skupnosti dokončali telefonsko omrežje, vzdrževali ceste, še kaj asfaltirali in mogoče zgradili mrliško vežico. Pri tem se še ne ve, kako bi do vodovoda prišlo 6 gospodinjstev iz Stranja in Reve.

M. LUZAR

Trebanjske iveri

ČRPALKARJI — Občan je po telefonu povprašal na trebanjsko bencinsko črpalko, ali tam že prodajajo »navadni« bencin. Glas na drugi strani žice mu je odrezavo pojasnil, da v Trebnju »navadnega« sploh ne bodo imeli več. Lepa reč, kaj bo pa z ljudstvom trebanjskim, ki se vozi v fičkih, »pejčkih« in podobnih spakih?! Najbrž mu ne bo preostalo drugega, kot da tudi v bodoče kupuje gorivo tam kot že zdaj. Se pravi v Ivančni Gorici, Novem mestu ali kje druge v bližnji soseski. Obenem se bo moralo z bogati z rešeno, da se očitno vsi ne vozijo s fički v lepšo prihodnost.

• **OTEMI** — Otrok, ki hodi v vrtec v Šenturpetu, je doma vprašal mamicco, kaj je stabilizacija, o kateri je slišal govoriti strica na televiziji. Ko greva jutraj v vrtec, se v temi spotikava, ker pri vrtcu ni javne razsvetljave. To je stabilizacija, vidiš, sinko, je rekla mamica.

• **OBČESTNI KANALI** — V krajevni skupnosti Dobrič so se hoteli ob bližnjem prazniku občine Trebnje postaviti z okrog 800 metri nove občestne kanalizacije. Iz tega ne bo nič in Dobričani bodo skušali predati namenu tako imenovane mulde ob letu. Ali bodo v tem uspeli, je veliko odvisno od novomeškega Čestnega podjetja, ki »gradi« omenjeni občestni objekt že tri leta. Mimogrede: te kanale so Dobričani pred tremi leti že tudi plačali, a se je denar očitno nekje izgubil. Tega Suhokrajinci še opazili ne bi, ko bi imeli dinarjev vsaj toliko kot deževnice, ki spodjeda asfalt.

Jutri pouk, ne stavka!

V novomeški občini ne bodo uresničili grožnje z junijskega protestnega zbora prosvetnih delavcev

NOVO MESTO — Občinski odbor sindikata delavcev vzgoje, izobraževanja in znanosti v Novem mestu je na seji minulih petek ugotovil, da so bile izpolnjene ali pa se še razrešujejo vse poglavitne zahteve, postavljene sredi junija na protestnem zboru učiteljev in vzgojiteljev iz novomeške občine, in da tako ni več razlogov za vsesplošno stavko, da je zanj zadeva s stavko zaenkrat končana, če pa bi na kateri šoli ali kje druge prve dan pouka kljub temu začeli s stavko, za kar vsekakor imajo pravico, potem jo bodo morali sami speljati brez njegove pomoči.

Da so se razmere v osnovnem in srednjem šolstvu novomeške občine v dobrih dveh mesecih po protestnem zboru precej spremenile, še posebej, kar zadeva gmotni položaj vzgojno-izobraževalnih ustanov, so pokazale že prve razprave na seji občinskega odbora. Občinska izobraževalna skupnost je najela pri republiški izobraževalni skupnosti 8 milijard dinarjev posojila, da je lahko izplačala šolam več mesecev dolgovane zneske. Posojilo pa bo morala oktobra vrniti in to z dokaj visokimi obrestmi. Stanje bo moč kolikor toliko zadovoljivo izboljšati šele z denarjem, ki pride od nove prispevne stopnje za vzgojo in izobraževanje. Stopnja so s 1. julijem tako zvišali, da ima novomeška občina od tedaj drugo najvišjo prispevno stopnjo za vzgojo in izobra-

ževanje v Sloveniji. S temi in še drugimi potezami so tudi dosegli, da so se učiteljske plače precej izboljšale. Rast učiteljskih plač je nekako usklajena z rastjo plač v gospodarstvu, kar je bila tudi ena od zahtev na protestnem zboru.

Če je za zdaj zlasti za osnovne šole marsikaj zadovoljivo rešeno, pa tega ni še moč reči za srednje šole, predvsem nekatere. Več pripomb imajo na dejstvo, da se plače povečujejo glede na različna izhodišča oz. osnove. Srednjo gostinsko šolo obremenjujejo gostinski obrati, ki skupaj z njo tvorijo enovito organizacijo. Razmerja v njej so takšna, da ima učitelj za nekaj milijonov dinarjev manjšo plačo kot enako kvalificirani vrstnik na kaki drugi srednji šoli. Možnost za izenačenje položaja z drugimi šolami vidi gostinska šola v izločitvi gostinskih obratov iz njenega sestava, kar pa bo moč doseči le s privolitvijo ustanoviteljev.

Številne zahteve, postavljene na novomeškem protestnem zboru, se urejajo v slovenskem merilu, predvsem tiste, ki se nanašajo na učno obveznost, izenačevanje pogojev in enotno financiranje. O marsičem se mora še izreči slovenska skupščina, da o tem, kako bo položaj šol obravnavan v ustavnih dopolnitvah, niti ne govorimo. Kot je bilo slišati, naj bi se največ za šolstvo pomembnih zadev zgodilo jeseni.

I. ZORAN

Deset likovnih dni pod Trško goro

Republiška poletna likovna šola je bila letos prvič v Srednji kmetijski šoli Grm — Petnajst udeležencev iz vse Slovenije je delalo pod vodstvom Toneta Račkega

NOVO MESTO — Od petka, 18., do nedelje, 27. avgusta, je v Srednji kmetijski šoli Grm pod Trško goro potekala poletna likovna šola, kakor se zdaj imenuje tradicionalna republiška izobraževalna likovna kolonija za začetnike, ki jo vsako leto pripravi Združenje likovnih skupin Slovenije pri republiški Zvezi kulturnih organizacij. Petnajst udeležencev, v glavnem mladih, iz vseh slovenskih pokrajin — Dolenjske, Gorenjske, Primorske, Štajerske in Pomurja — se je pod mentorskim vodstvom akademskega slikarja Toneta Račkega seznanilo z osnovami likovnega izobraževanja. Delo je potekalo ves čas v ateljeju, v eni prostornejših učilnic kmetijske šole, in to ob živem modelu.

»V šolo so prišli v glavnem pravi začetniki, med njimi taki, ki do zdaj niso še nič narisali ali naslikali, in so bili brez kakršnegakoli likovnega predznanja,« je pripovedovala umetnostna zgodovinarica Andreja Koblar, strokovna svetovalka za likovno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije in organizatorica likovnega izobraževanja. »Zato je program za začetnike sestavljen tako,« je nadaljevala, »da je moč v teh nekaj dnevih pridobiti vsaj nekaj teoretičnega in praktičnega znanja o slikarstvu. Pridobivanje tega znanja pa se začneja z risanjem, zato je v poletni likovni šoli poudarek na risbi. Delo v ateljeju je intenzivno in naporno, udeleženci preživijo v ateljeju kar po sedem ur dnevno, zvečer pa so še predavanja o likovni umetnosti.«

O tem, da se je v ateljeju res mnogo delalo, so zgovorno pričale risbe, obešene na stenah hodnika. Čeprav so bile stene skoraj vse polne risb tistega fanta, ki je likovnikom začetnikom vse dni poziral, pa je bilo na hodniku videti komaj nekaj tega, kar je nastalo v ateljeju. Seveda udeležencem ni šlo vselej gladko izpod rok in nekateri so se včasih prav namučili, da so spravili kaj skupaj. Ker je bil mentor nenehno zbran, je lahko marsikomu prenekateri-

krat takoj pomagal iz zadrege.

O izkušnjah z mentorskim delom je akademski slikar Tone Rački, ki sicer že tretje leto sodeluje v izobraževalnih likovnih kolonijah, povedal: »Pomanjkanje likovnega preznanja se pri teh ljudeh še kako pozna, zato je v njihovih predstavah slika samo tisto, kar prikazuje krajino, portret, tihotičje. S takšnim pojmovanjem o slikarstvu prihajajo na izobraževanje tudi likovni začetniki, zato je za marsikoga kar mali šok, ko sliši, da se je treba najprej naučiti abecede in da šele potem, ko to obvladaš, lahko bereš in pišeš. Abeceda pa se kajpak začne z malim a, kar v našem primeru pomeni, da se mora vsakdo, ki hoče postati likovnik, najprej naučiti opazovati, potem pa to, kar vidi, poskusiti narisati oziroma naslikati. V tej poletni likovni šoli se učijo samo risati, saj je risba temelj vsega. Morajo pa mnogo risati, če želijo napredovati. O letošnjih udeležencih sem dobil občutek, da so v teh dneh pod Trško goro napredovali v risbi in da moj trud z njimi ni bil zaman.«

Poletna likovna šola se je torej tudi tokrat izplačala, čeprav so jo pripravili precej težje kot prejšnja leta. Že dejstvo, da so se letos odločili za Srednjo kmetijsko šolo Grm in ne za hotel Metropol, marsikaj pove. »Ta novomeški hotel, kjer smo sicer vse do zdaj prirejali izobraževanje za likovnike začetnike in likovne delavnice za že kolikor toliko oblikovane ustvarjalce, je postal letos predrag in z denarjem, ki smo ga imeli na voljo, ne bi mogli preživeti, čeprav so tretjino vseh stroškov pokrili udeleženci oziroma tisti, ki so jih poslali v likovno

šolo, s tako imenovano šolnino. Zato smo bili zelo zadovoljni, da nam je šla na roko Srednja kmetijska šola Grm, kjer je vse znatno cenejše, pa tudi okolje s Trško goro je pomenilo prijetno spremembo,« je povedala Andreja Koblar.

I. ZORAN

FOLKLORISTI KRESA SPET DOMA — V torek popoldne se je vrnila 33-članska skupina folkloristov novomeškega društva KRES, ki je 8 dni predstavljala Jugoslavijo na velikem tradicionalnem folklornem festivalu v grškem mestu Lefkada na otoku istega imena v Jonskem morju. Med 21 tujimi in 11 domačimi skupinami so poleg manjših pripravili 4 večje nastope v mestu, enega pa s Španci v gorski vasi Karia v notranjosti otoka. Povsod so bili pristrčno in toplo sprejeti, pa tudi sicer je odlično organiziran festival veliko pripomogel k prijateljstvu in razumevanju med narodi. Vsaj med udeleženci in domačini je temeljito pometel z vsemi nacionalnimi in političnimi strastmi. (M. M., foto: Kulturni center Lefkada)

LIKOVNA ŠOLA — Mali »gozd« slikarskih stojal, na njih risalni papirji s skicami fanta, ki je poziral, za stojali pa udeleženci poletne likovne šole. Vse to se je dogajalo v eni od učilnic Srednje kmetijske šole Grm pod Trško goro. Mentor akademski slikar Tone Rački (na posnetku prvi z leve) je bil med slikarji začetniki vse dni in vsak dan sedem ur, trudeč se, da bi na mlade likovnike prenesel čimveč teoretičnega in praktičnega znanja. (Foto: I. Zoran)

Pod Krkino streho še živi kultura

UD Krka pripravljeno na novo sezono — Septembra spet razstava v galeriji v Ločni — Predstavila se bo akademska slikarka Alenka Sottler iz Ljubljane

NOVO MESTO — V galeriji Krke v Ločni se letos razmeroma kar pogosto izpolnjujejo likovne razstave in to kljub temu, da se je realno precej zmanjšal znesek, ki ga v novomeški tovarni zdravih namizij za lastno kulturno dejavnost. Tako kot v Ločni, pa tudi v drugih tovarnah, ki jih ima gospodarsko bolj stoječa kot številne druge delovne organizacije njene okolice, je pa tudi v njej boj za dinar, ki ga mora vsakdanjka, naših duhovnih in kulturnih vrednot, ki jih je treba ohraniti in ne odrekajo kulturi oziroma kulturni prireditvam, tudi zato ne, ker v Ločni kultura za dejavnost, ki je zrasla iz potreb zaposlenih in se potem razvija v proizvodnjo in drugimi dejavnostmi v tovarni. »To je del našega vsakdanjika, naših duhovnih vrednot,« je nekeč dejal eden od predstojnikov Krke na nekem pokrajinskem posvetu in s pónosom dodal, da je v Ločni kultura tovarna zdravih namizij delovnih organizacij v Sloveniji, ki kultura v letne plane kot redno delovno dejavnost predstavlja pre-

cejšen del dejavnosti, ki jo v Krki načrtujejo in izvajajo v okviru svojega kulturno-umetniškega društva. Poleg razstav, ki se vrstijo v Krkinem novomeškem in ljubljanskem razstavišču, občasno pa še v Dolenjskih in Šmarjških Toplicah, je novomeška tovarna zdravih namizij zapovrstjo pridelala lastno likovno kolonijo in si tako ustvarila velik fond akvarelov. Kolonija je z lanskim letom, ko bi morala biti enajstič, zamrla, primernega nadomestila zanjo pa še niso našli. Letos je bil to morebiti 1. bienale slovenske grafike, ki so ga maja oziroma junija pripravili v otoškem hotelu Garni in ki ga je Krka izdatno gmotno podprla, kaj pa bo po- slej, se še ne ve. Sicer pa skoroda ni glasu o tem, da bi jim v Krki res šlo kdove kako za to, da spet uvedejo kako slikarsko kolonijo ali kaj podobnega.

Kot rečeno, pa v Krki likovne razstave še potekajo, še prirejšo dolenjske knjižne sejmice in širijo dobro knjigo med zaposlenimi in tudi mešani pevski zbor še vadi in nastopa. Vse je še živo, po-

trebno. Poletno mrtvilo je bilo le navidezno, saj so medtem sestavljali načrte za novo sezono, ki je tik pred vrati. In kot ponavadi se bo kulturna sezona 1989/90 v Krki spet začela v znamenju likovne umetnosti. Od 7. do 27. septembra bo v galeriji v Ločni razstavljala mlada akademska slikarka Alenka Sottler iz Ljubljane svoje barvne kolaže.

I. ZORAN

FORMA VIVA NA RAVNAH

RAVNE NA KOROŠKEM — Letos poteka mednarodni kiparski simpozij Forma viva na delovišču na Ravnah na Koroškem, kjer udeleženci oblikujejo svoje umetniške zamisli v železu ali jeklu. Simpozij, ki se te dni že izteka, se udeležujejo kiparka Renee Rusjan iz Jugoslavije ter kiparji Peter Kärst iz ZRN, Koji Ishikawa iz Japonske in Matjaž Počivavšek, Slovenec, ki že dlje časa živi v Parizu.

NEUSTAVLJIVO DALJE DO ŠE BOLJŠE ŠOLE

Novo šolsko leto se bo začelo brez uvodne tane, kritične še junija, so se toliko povile, da je upravičen zahtevam nekoliko ločeno. Čimprej pa bo treba dati dokončno slovo vsem tistim sistemskim pogruntavanjem, ki kakorkoli podcenjujejo delo v šoli. Predvsem je škoda slehernega kanala energije, ki se potroši za dokazovanje, da šola vredna tudi poštenega plačila. Resnici ni treba nič dodajati in nič odvzeti. Samo upoštevati in spoštovati jo je potrebno. Vsekar in povsod, tudi v klopih učniškega odločanja.

Novo šolsko leto se bo začelo brez uvodne tane, kritične še junija, so se toliko povile, da je upravičen zahtevam nekoliko ločeno. Čimprej pa bo treba dati dokončno slovo vsem tistim sistemskim pogruntavanjem, ki kakorkoli podcenjujejo delo v šoli. Predvsem je škoda slehernega kanala energije, ki se potroši za dokazovanje, da šola vredna tudi poštenega plačila. Resnici ni treba nič dodajati in nič odvzeti. Samo upoštevati in spoštovati jo je potrebno. Vsekar in povsod, tudi v klopih učniškega odločanja.

po naši meri ne potrebujemo. Le kakšen narod bi bili, da ne bi znali misliti in delati zase in za tvorno in predvsem prijazno sodelovanje z drugimi in drugih z nami.

Tudi sodobna šola več ne prenese nadrejenosti in podrejenosti v učnem procesu, ampak vse bolj goji medsebojno sodelovanje in spoštovanje in tako omogoča potrjevanje vseh in vsakogar. Od take zasnove dela v šolah, če nečemo rakove poti, ne more biti odmakov. In od temeljnih človekovih vrednot tudi ne. Mednje pa ne sodijo grožnje, naperjene proti dostojanstvu in svobodi človeka. Obupno jih je poslušati, kaj šele občutiti.

Šolsko leto pa kljub vsemu začnemo s pričanjem, da bo od dobre setve odvisna tudi rodovitna letina. Le kdo se je ne bi veselil! Uspehi vzbujajo voljo, neuspehi malodušje. Ni dobromislčevskega človeka, ki ne bi bil za še bolj uspešno in učinkovito šolo. Veliko pozitivnih premikov je bilo že potrjenih v vrtcih, šolah, domovih za učence, delavskih univerzah in izobraževalnih centrih, toda doseženo je treba nenehno nadgrajevati in potrjevati. Samo tanzanje nad senčnimi stranmi našega šolstva bi bilo jalovo početje. Zato so dobrodošla vsa prizadevanja najodgovornejših ljudi in ustanov v naši republiki, z napovedmi, da se moramo čimprej prebiti skozi ovire, ki še onemogočajo dihanje šol s polnimi pljuči. Če hočemo v korak z razvitim svetom, to pa mora biti naša neodložljiva potreba in zaveza, potem se lahko potrdimo le s kapitalom, ki se mu pravi pamet, pretvorjena v znanje, potrjenim na pravem mestu in ob pravem času.

• Naporno delo učiteljev in učencev terja spodbude in razumevanje okolja, od staršev dalje, hkrati pa je vsak sam prvi (so)odgovor-

ren, da udejani svoje sposobnosti. Pot do učenosti ni in ne bo nikoli lahka. In končno je le začelo prevladovati prepričanje, da bo treba poti do znanja in njegovo uporabo oziroma odzivnost bolj spoštovati in ceniti. Tak prepoved pa bo spodbuden za šolo in koristen za vse, ki težijo k posodobitvam življenja in dela.

Slehera šolska ustanova, vrtec, osnovna, srednja ali visoka šola, je namenjena skladnemu in uspešnemu razvoju udeležencev, mladih in odraslih, vključenih v vzgojno-izobraževalni proces. V teh prizadevanjih imajo odločujočo vlogo učitelji in drugi strokovni delavci, vodstva šol in vsi tisti, ki so organizirano pritegnjeni k uresničevanju posameznih delov programov. To je temeljno poslanstvo šole, zato je odveč poudarjati, kako narobe je, če se razmere v prid kakovostnemu uresničevanju nalog kjerkoli, kakorkoli in zaradi česar koli, rahlo ali bolj očitno, skalijo. Mladina naj se oboroži z znanjem in prepričanjem, da se moramo zavestno premakniti k sodobnim, novim kvalitetaim življenja, po meri, ki jo narekujejo silnice razvoja razvitega sveta. Ob takim izzivu pa se je treba nemudoma odločiti za delež narodnega dohodka, ki naj zagotovi stabilno šolo, v njej pa voljo in moč za uresničevanje sodobnega pedagoškega dela, ki z aktivnimi oblikami in metodami onemogoča pretirano frontalno delo in ki ne vidi praviloma samo zlatega povprečja, ampak tudi nadpovprečje in nadarjene ter tudi tiste, ki so za minimalno potrditev potrebni posebne pedagoške nege. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da se je zlasti v zadnjih letih odgovornost do učencev, ki zmorejo več, vendarle povečala. Nepomirjenost v zvezi s tem pa bo trajala vse dotlej, dokler

se bodo te pravice učencev izpostavljale kot problem.

Spričo vsega tega je še bolj organizirano in pogljobljeno stalno izpopolnjevanje pedagoških delavcev, tudi s samozizobraževanjem, v stroki in na pedagoškem, psihološkem in metodičnem področju, nujnost in ne zapravljanje časa in denarja. Znanilci finančne odjuge za te namene napovedujejo, da se mora tudi to vprašanje čimprej zadovoljivo rešiti. S kotizacijami (prispevki šol za kritje postavljene cene izobraževanja) je križ in nujno je, da se za obvezni del teh programov dokončno prekrži.

Prav tako neodložljiva je tudi potreba po opremljanju šol s sodobno učno tehnologijo, saj je brez nje, z učbeniški kompleti vred, onemogočena aktivna in odzivna vloga učencev v vzgojnoizobraževalnem delu. S tablo in kredom in s spominom obremenjujoča šola nima kaj početi v dobi nenehno novih razvojnih izzivov.

Učni načrti spričo hitrega znanstvenega razvoja posameznih strok do neke mere zastarijo, še preden so dokončno potrjeni. Zato so zahteve po stalnem posodabljanju vsebin in dela v šolah utemeljene in nujne.

Nadaljnje prenovitve vsebin in ciljev vzgoje in izobraževanja pa se ne bodo mogle izogniti opredelitvi tako imenovanega nacionalnega programa, ki se mora za vse stopnje v šolskem sistemu ujeti s potrebami človeka, družbenega in gospodarskega razvoja ter z materialnimi možnostmi. Predvsem je pomembno to, da učenci osvojijo temeljno in trajno znanje in da se naučijo učiti se za vse pošolske življenjske, poklicne in kulturne potrebe in da jim na nobeni stopnji niso tuji raziskovalni pristopi. Vsebinsko preobremenjena šola namreč vednoželjnost in razvoj prej zavira, kot pa pospešuje.

Vzgojne strani šole, ki so sestavni del načrtnega dela, še posebej ne gre podcenjevati. Vrednote stalnice in vrednote, ki jih kot aktualne izpričujejo zahteve časa, naj se kot zanesljiv kazipoint in za uravnoteženo ravnanje vsadijo v srca in duše doraščajočih ljudi.

• Delovna in domovinska vzgoja, vzgoja o pripadnosti narodu in jeziku ter svoji in občinski kulturi z vsemi doseženimi vrednotami,

vzgoja za zdravo življenje v sebi in v življenjskem ter delovnem okolju in vzgoja za zaščito svojih pravic in odgovornosti ter za ustvarjalno sožitje z drugimi ljudmi, narodi in državami, to so nekatere temeljne vsebinske iztočnice za oblikovanje mladih ljudi. Največ pa je vredna svoboda posameznika in naroda in prenaporna je pot do nje, da bi bila danes komurkoli poceni naprodaj.

Zelo počuna je misel, da je slaba šola najdražja šola. Tudi nedavni protesti prosvetnih delavcev so odgovorno opozorili, da si take šole ne moremo privoščiti. Od mladih, ki po ustaljenih poteh prihajajo v šole, pa so vse večje potrebe o nenehnem strokovnem in splošnem izobraževanju že zaposlenih.

Delovni kolektivi, ki so svoj obstoj in razvoj začeli graditi dolgoročno, so ugotovili, da potrebujejo za uspešne proboje v novo kvaliteto tudi sveže kakovostno znanje. To je naporna, toda edina prava pot za vse, ki nočejo potopiti v revščini.

Pred nami je leto novih potrditev dela v šolah. Počitnice so pri kraju, to je res, niso pa bile za vse brezskrbne, o čemer se tako rado posplošeno govori. Boj za vsakdanji kruh postaja odgovorna in občutljiva stvar tudi za šolarje. To spoznanje bo vse bolj, če ne bo dinar stabilnejši in zaslužek boljši, neprijetno zašlo tudi med šolske klopi. Pri nakupu knjig in šolskih potrebščin pa marsikateri družini tudi modri Janez ni mogel biti odrešenik v stiski. Ukrepi za prihranke v šolstvu pa so glasno opozorili, da šola ne more biti socialna ustanova...

V šoli je treba delati organizirano in sproti ter stalno preverjati dosežke in odpravljati vrzeli v znanju. Naj to nobenemu ne uide iz spomina. Vnaprejšnje nezaupnice ni za nikogar, saj bi bila skrajno nepedagoško dejanje. Za uspešno vzgojno-izobraževalno delo pa je nepogrešljivo tvorno sodelovanje med šolo in starši. Potrditev v šoli z uspehi je sreča za mlade in zadoščenje učiteljem, staršem in vsem, ki jim šola ni deveta skrb. Primerno prijaznega sprejema in spodbud pa naj bodo deležni začetniki, učenci in pedagoški delavci.

JOŽE ŠKUFLA

kultura
in
izobraževanje

pisma in odmevi

ŠE ENKRAT O PLESU V BAZENU

Piscu bodice pod tem naslovom v Krških novicah, pa tudi vsem drugim, ki bi želeli pisati o Brestanici in Senovem, moramo, da ne bi še naprej streljali kakšnih kozlov, dobronamerno pojasniti, da sta to popolnoma ločena in samostojna kraja. V teh dveh sicer bratskih krajevni skupnostih je ravno toliko »fovšije«, kot je premorejo povprečni slovenski kraji, in nič več. Brestanica ima že 10 let olimpijski plavalni bazen, za katerega vzorno skrbita Elektrarna Brestanica in TTKS Krško. Na Senovem so si zgradili nekoliko manjši bazen. Zakaj tega ne usposobijo, ne vem in ne želim komentirati. Da pa bi imel karkoli opraviti Rudnik Senovo z brestaniškim bazenom, bogdaj. V sicer že tako pomešanem pisanju v omenjenem prispevku bralcu res ni bilo mogoče razvozlati, za koga je pisec navajal oziroma koga je grajal. Naj bo že tako ali drugače, na dobro organizirani brestaniški noči se je trlo ljudi, da bi poslušali in videli Agropor in Serbi. Pa tudi finančni učinek je bil, kot pravijo, zelo dober, ostaja pa vprašanje, komu je dobiček namenjen. Vendar pa je to že druga zgodba.

MIRKO AVSENAK
Brestanica

IZ KS OSILNICA

VOJAKI PRIŠLI — V nekdanjem gozdarskem domu v Mirtovičih se je nastanila skupina vovjakov, ki bo od jutri, 1. septembra, dalje širila in pripravljala za asfaltiranje 5,7 km ceste med Kužljem in Mirtovič.

UREJAJO MESNICO — V ponedeljek, 28. avgusta, je ekipa kočevskega Zidarja začela urejati prostore v Osilnici, kjer bo nova mesnica. Dela bodo trajala 90 dni.

STANOVANJE NOVEMBRA — Gradnja dveh kadrovskih stanovanj uspešno napreduje. Po pogodbi bosta pripravljena za vselitev že 1. novembra.

JUTRI ODPRO BANKO — Jutri, 1. septembra, bo začela delati izpostava Ljubljanske banke v Osilnici. Hkrati bodo odprti tudi prostori krajevnega urada in krajevne skupnosti Osilnica, ki so v isti stavbi.

ZMANJKALO DENARJA — Hidroinženiring je za letos zaključil z deli na Kolpi in Belici, čeprav ni opravil vseh načrtovanih del. Zmanjkalo je denarja. Torej: nasvidenje prihodnje leto!

NAČRTUJEJO SAMOPRISPEVEK

STARA CERKEV — Dela pri gradnji šolskega poslopja se izvajajo po načrtu. Upajo, da bo to poslopje nared do 11. septembra, ko se bo v 11 učilnicah pričel pouk. Gradnja te stavbe je bila opravljena v zelo kratkem času, kar je nedvomno zasluga investitorja in tudi izvajalcev del. Ni dovolj denarja za opremo učilnic in ostalo. V želji, da bi čimprej opremili te prostore, je sprejela skupščina krajevnega skupnosti Stara cerkev sklep, da se za 10. september razpiše krajevni samoprispevek za območje te krajevnega skupnosti. Po predlogu o uvedbi tega samoprispevka bi zaposleni in ostali plačevali tri leta 1,5-odst. prispevek od osebnih dohodkov in ostalih prejemkov.

V. D.

- Najboljši način, da se spomniš, kaj moraš še napisati, je ta, da zalepiš pismo. (Murphyjev zakon)
- Dolžina ene minute je odvisna od tega, na kateri strani stranišnih vrat si. (Murphyjev zakon)

Res lepo srečanje v Gradcu

Upokojenci iz novomeške občine so se letos zbrali v Gradcu pri Metliki — Pesmi in domače viže

V soboto, 12. avgusta, je zveza društev upokojencev novomeške občine organizirala v okviru dneva upokojencev že 9. srečanje, tokrat v Gradcu pri Metliki. Udeležilo se ga je okrog 1.500 ljudi. Pripeljalo jih je 23 avtovosov in veliko osebnih avtomobilov. Za vse je bilo poskrbljeno, ob pekočem soncu tudi za prostor med košatimi drevesi.

Točno ob predvideni uri je po napovedi Rudija Mraza stekel kulturni program, v katerem so sodelovali mešani pevski zbor DU Novo mesto s pevovodkinjo Sonjo Pirc, mešani pevski zbor DU Gabrje pod vodstvom Ivanke Boltez, ki je čustveno in duhovito recitala zgodbo »Meri«, mlada folklorna skupina kulturnega društva Oton Župančič in domača mladinka z recitacijo, ki so jo prisotni tudi lepo sprejeli. Zbranim so govorili predsednik občinske zveze DU Novo mesto Franci Košmrlj, podpredsednica IS skupščine Novo mesto Darinka Smrke in članica izvršilnega odbora ZDUS Dragica Rome. V kratkih pozdravnih besedah so se dotaknili dejavnosti v upokojenskih društvih, kot so športne in kulturne, ter skrbi za upokojence. Med drugim so pri tem

RUDI HRVATIN

Vikend še naprej vsem v posmeh

Enem letu se ni nihče lctil v nebo vpiljoče črne gradnje

Pred približno enim letom je bil v Dolenjskem listu objavljen članek z naslovom »Vikend, vsem v posmeh«. Po enem letu bi ta članek lahko mirne duše prepisali in ga, popolnoma nepopravljenega, lahko še enkrat objavili. Zakaj? Zato, ker se v enem letu ni nič spremenilo. Gre za vikend, leseno barako v Pobrežju pri Adlešičih, ki stoji na samem obrežju Kolpe in tako nihče razen lastnika ne more do reke. Parcela, na kateri stoji vikend, je družbena (če je resnica, je določen pas obrežja last vodne skupnosti), vendar jo je »nekdo« prodal v svojem imenu. Kako je potekal morebiten prepis parcele, »navadnemu« človeku ni jasno, verjetno pa je jasno vsem odgovornim v črnomaljski občini, kajti za ta primer v nebo vpiljoče črne gradnje vedo prav vsi, saj so bila že na skupščini zastavljena vprašanja v zvezi s tem. Odgovori so bili čisto v našem jugoslovanskem stilu — »da se bo to uredilo, da se dela na tem...« Kdaj naj »bi se uredilo«, to pa je vprašanje, ki počasi dobiva že nesmiselno obliko, saj nekdo očito gradi odgovore na tem, da bo čas naredil svoje in bodo ljudje pozabili na problem, baraka bo vsem našim zakanom in predpisom navkljub stala, njen lastnik pa se nam bo smejal v brk.

Mogoče ne bi bilo ob vsem tem napak napisati, da vsak objekti na obrežju reke vodo tudi onesnažuje. Sploh je nesnaga v Pobrežju, kjer bi imel sanitarni inšpektor veliko dela, problem zase in ne kaže o njem razpravljati v tem zapisu. Vsekakor se turizem ob Kolpi oblikuje res na svojstven način in lahko smo brez skrbi, da nas ne bo nihče posnemal.

Tako daje »črni« vikend ob Kolpi zeleno luč vsem, ki bi si radi kupili delček reke. Kako bi bilo, da nekdo, ki je poklican za reševanje takih zadev, v časopisu javno pojasni svoje stališče? Po pravici rečeno, tudi to vprašanje se mi zdi jalovo, kajti človek pride do, žal, grenkega spoznanja, da se vsak, ki bi moral nekaj pojasniti, mogoče priznati krivdo ali kakorkoli opozoriti nase in na svoje nesposobnosti, ogrne s plaščem molka, ki je zanesljivo sredstvo zoper krivdo. Ignorirati problem in ga s tem izbrisati, to je praksa, ki se je pokazala že mnogokrat kot uspešna in preizkušena.

A. P.

Zdaj še odprto pismo eni gospe

Gradbeni strokovnjak ugovarja njeni kalkulaciji — Kaj pokaže izračun

Draga gospa, v Dolenjskem listu z dne 24. avgusta sem prebral vašo izjavo, »da boste pri Pionirju naročili gradnjo hiše po pogojih, ki so veljali za udeležence gradbene afere.«

Občudujem vaš pogum, da se pri tej draginji in inflaciji lotevate tega posla. To tembolj, ker ste verjetno brez moza, ali je nesposoben, kajti ta opravila ponavadi opravljajo moške. Prav tako se čudim vaši naivnosti, če mislite, da boste poceni prišli do hiše pri enakih pogojih. Vidi se, da vas je branje »rumenega tiska« lažno zavedlo. Pri vaših letih bi se že morali srečati z zdravim pametjo (med nama povedano, imate jih čez 40). Morda ste že slišali, morda pa ne, mak-simo Martina Luthra: kdor pri 20 (le-tih) ni lep, pri 30 močan, pri 40 pame-ten, pri 50 bogat, ta to nikoli ne bo.

Prav zaradi vaše naivnosti vas želim opozoriti na številne pasti, ki vas čakajo.

Saj veste za geslo pokojnega dr. Ho-daliča: Ni ga čez dober nasvet.

Znano vam je verjetno, da sem bil »udeleženec« (berite grešni kozel) v gradbeni aferi, moji nasveti vam bodo dobrodošli na vaši težki poti.

Menim, da ste že dobili gradbeno dovoljenje. Vzemite s seboj 2 izvoda projekta z gradbenim dovoljenjem in brž k Pionirju sklenite gradbeno pogodbo. Samo nikar se ne napolnite v njihovo komercialo, ker vas bo tam dočakal Mirko Gorenc s starim izračunom z dne 14. 4. 1987, po katerem je vrednost izvedenih del znašala 21.218.855 din. Kot sami dobro veste, zaradi visoke inflacije danes nihče živ ne upošteva di-narskega nominalizma. Vsi računajo v realni valuti. Tudi sam bom v nadalje-vanju računal v DEM, s tem se izognem indeksaciji, revalorizaciji in podobnim novejšim izumom.

Tistega usodnega dne, 31. 7. 1986, ko sta na vrtu hotela Kandija Kovačič

in Zajc ob moji pomoči »napeljevala« pionirjeve, je srednji tečaj za 1 DEM znašal 189,0559 din. Tako je po Go-renčevem izračunu bila vrednost izve-denih del:

$$\frac{21.218.855}{189,0559} = 112.236 \text{ DEM}$$

To je ogromno denarja in da bi vedeli, kaj se dobi od posesti za ta denar. Na 10. strani je oglaš, da se v Prematuri Pu-la prodaja nova hiša, 150 m² z garažo, podstrešjem, kletmi, vrtom, teraso po ceni 3.000.000.000 din. Na zadnji strani istega Dela je srednji tečaj:

$$1 \text{ DEM} = 14.449,8655 \text{ din. Torej za to kupčijo nam zadostuje:}$$

$$\frac{3.000.000.000}{14.449,8655} = 207.614 \text{ DEM}$$

Tako razkošna hiša je gradena na parceli velikosti najmanj 600 m². Baje se cene na morju gibljejo pri gradbenih parcelah 20 — 100 DEM/m². V tem primeru, ko je vse urejeno, je cena 1 m² nedvomno večja. Vseeno, za naš iz-račun bomo upoštevali 100 DEM/m². Tako dobimo, da je parcela omenjene hiše vredna 600 x 100 = 60.000 DEM, sama hiša pa 207.614 — 60.000 = 147.614 DEM. Naj vas še opozorim, da znašajo dela, ki so bila izvedena na Ko-vačičevi in Zajčevi hiši, največ 30% od končne cene dokončane hiše. Upošte-vajoč Gorenčev izračun, bo končna ce-na za vsako hišo:

$$\frac{112.235}{0,30} = 374.117 \text{ DEM}$$

Poleg plačanega zneska za več del je iz-vajalec naročnikom še dostavil račun za dodatna dela v znesku 1.772.564 din oziroma:

To pa je 153% več, kakor stane nova hi-ša v Prematuri Pula.

Naj odgovorim še vaši zadnji more-bitni dilemi: bruto etažna površina pritličja pri Kovačiču in Zajcu znaša 142,56 m² in je za 7,44 m² manjša od tiste na morju. Menim, da se boste strin-jali z menoj: tisti, ki je pripravljen plačati hišo po Gorenčevem izračunu, je razsipež in ne more biti ne župan ne di-rektor. Pa vendar so obdolžnice bile napisane, sklicujoč se na ta izračun. Tu-di obtožnica se je sklicevala samo nanj, čeprav ga je nebitveno znižala. Odtod tolik prepad med izračuni izvedencev in Gorenčevim. Pa tudi težko priznanje, da ni dovolj dokazov za utemeljen sum.

Torej se napotite v TOZD Gradbeni sektor, za pogovor zahtevajte »udele-žence iz gradbene afere« in vztrajajte pri istih pogojih, ki so veljali za Kovačiča in Zajca. Dobili boste identično pogodbo, kjer bo za spremembo vpisano vaše ime. Znesek v pogodbi bo znašal 26.447 DEM oziroma dinarski ekviva-lent. Po tečaju z dne 31. 7. 1989 je bil srednji tečaj 1 DEM = 189,0559 din. Pogodba je glasila na 5.000.000 din.

$$\frac{5.000.000}{189,0559} = 26.447 \text{ DEM}$$

Za ta denar imate gradnjo do 3. faze brez strehe. Ker hočete »pri istih pogo-jih«, takoj naročite enako spremembo, kot sta jo Kovačič in Zajc.

Posebno pozornost posvetite 3. in 10. členu v gradbeni pogodbi. V ta namen si vsekakor priskrbite in skrbno pre-berite:

- a) Posebne gradbene uzance
- b) Komentar o obligacijskih razmer-jih, 3. knjiga prof. dr. Stojana Cigoja.

Kovačič in Zajc sta imela odmik od projekta, kar ju je dodatno k pogodbi stalo 1.527.056 din, ali po tečaju z dne 2. 12. 1986

$$\frac{1.526.056}{217,3225} = 7.027 \text{ DEM}$$

Poleg plačanega zneska za več del je iz-vajalec naročnikom še dostavil račun za dodatna dela v znesku 1.772.564 din oziroma:

$$\frac{1.772.564}{217,3115} = 8.157 \text{ DEM}$$

Ta dodatna dela ne spadajo k 3. fazi. Rekapitulacija dejansko opravljenih del:

$$\begin{array}{r} 26.447 \text{ DEM} \\ 7.027 \text{ DEM} \\ 8.157 \text{ DEM} \\ \hline \text{Skupaj: } 41.631 \text{ DEM} \end{array}$$

Končna vrednost hiše pa bo:

$$\frac{41.631}{0,3} = 137.770 \text{ DEM}$$

Na trgu dobite za ta denar hišo s parcelo vred. Preden greste k Pionirju sklepaj pogodbo »pri istih pogojih«, naredite inventuro, če imate toliko denarja.

Tako, draga gospa, to je veliko več, kakor ste bili podučeni iz »rumenega tiska«. Prepričan sem, da vam bo Pionir naredil vse, kar je Kovačiču in Zajcu za ta denar. Pa ne samo Pionir, še marsik-do! Pri pisanju teh vrstic, ko obračam številne dokumente, se v mislih vračam na začetek gradbene afere. V meni se budi ogorčenost za vse prestano in se — oprostite za vulgarnost — sprašujem: »Komu na čast je bilo vse to potrebno?«

Tako, draga gospa, moram končati zaradi omejenega prostora.

S spoštovanjem

ŠTEFAN ŠČAP

Nakup postal loterija

Kmalu potem, ko je avtobus odpe-ljal s postajališča pod železniškim nadvozom, sta moja pozornost priteg-nili dve potnici srednjih let, sedeli ne-posredno pred mano. Ženski sta na ves glas kritizirali, ali kot se temu pri-nas pravi, udrihali čez naše trgovce.

Sploh mi ni bilo potrebno kaj dosti pri-sluškovati, saj ju je lahko slišalo vsaj pol avtobusa.

»To, kar se sedaj dogaja po trgo-vinah, je že pod vsako kritiko,« je prič-e-la tista pri oknu. »Niso zmešali samo starih in novih dinarjev, ampak tudi stare in nove cene. Povsod moraš spraševati, za kakšne cene gre, pa ti vseeno mimogrede opetnastijo. Mar-sikje imajo v isti prodajalni dve ceni za isto blago. Računajo pa seveda po mili volji, kolikor hočejo.«

»Presneto je važno, kje kaj kupiš,« ji je vpadla v besedo soseda. »Ljub-ljancani so zaradi starih zalog in cen pretaknili vse zakotne trgovine pri nas. Najbrž se jim že izplača!«

Prva sogovornica pa je spet nada-ljevala: »In kar naprej se motijo. Ved-no v tvojo škodo. Nikdar ni drobiža in celo starih sto jurjev ne vračajo več.

Posljej otroka v trgovino in nikoli ne prinese prav denarja nazaj.«

Spet je poprijela druga: »Najbolj pa v samopostrežbah opetnastijo moške.

Nikogar ne zaničujemo zato, ker je S

Na rob trditvam aka-mika Vladimira Dedijer

Rada bi napisala nekaj pripom-nedavno Dedijerjevo izjavo o tem, ko Slovenci zatiramo pripadnike drugih narodnosti, ki žive in delajo pri nas.

Dedijer trdi, da delavci z jugo-slavne plačana in vrednotena dela, pri tem ne pomisli na to, da ista doletijo tudi Slovence, če nimajo uspe-izobrazbe? Danes pa napredek ima-va večina naših visoko kvalificiranih-lavce. Če človek izobrazbo ima, ko povzpne prav na vrh in pri-pomembna narodnost. Edino mo-izobrazba in sposobnosti.

Druška obtožba je, da žive ti v pravih getih, ne dobe ustreznih-vanij itd. Je že res, da je več pripa-dnih drugih narodnosti brez stanovanj, mi smo tu zares doma, imamo sta-nam nudijo začasen dom. Kot primerov, ko se dve ali celo več de-tstika v eno ali dvosobnem stanovanju.

Točkovna lista za pridobit-novanja je za vse enaka. In upam-ti, da imajo ti delavci celo večjo-rost za pridobitev stanovanj, če- slabših pogojih. Stanovanja pa so- draga že skoraj za vsak žep.

Tretji očitek leti na to, da nimajo za pripadnike drugih narodnosti-že res (razen za manjšine), a vendar-čakujemo, da se bodo prišli ki-godili nam, se naučili našega jezi-ka, možnost jim nudimo. Glede Soli-mo, kako je danes, saj na vseh bi-primanjkuje denarja.

Menim, da večina Slovencev- da na človeka kot na pripadnika- naroda, ampak le kot posameznika- ga tudi ocenjuje le kot človeka- kogar ne zaničujemo ali ga malik- mo zato, ker je Srb, Hrvat ali M- donec.

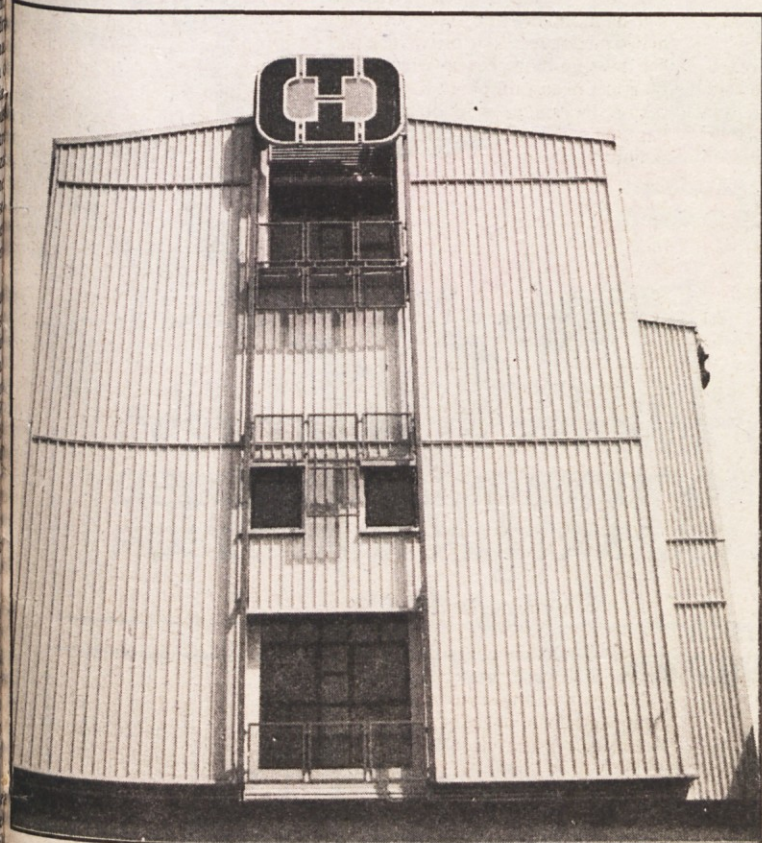
Tako se mi zde vse pritožbe- vane. Lahko pa bi Dedijer iz lastne- kušnje vedel, kakšni smo Slovenci- so ga vsi preganjali, smo mo roba- nudili ravno mi, v dvajsetih letih- nismo toliko spremenili, kljub ta- njim razmeram.

IRENA ŠKUR

VERIGA ZA GOSENICO — poti, ki pelje v jurjevanjsko dra- Črnomaljši postavili obcestne ka- jih lično pobarvali, na vsakega po- risali tudi lipov list, simbol Slo- Pa se je nekomu očito zdelo, takšen list na ulici le preveč izpo- ljen nepredvidljivim dogodke- kanilo mu je na um, da bi bilo po- no naš simbol nekako zavaj- Največjega sovražnika je — ka- kaže — videl v požrešni gospe- jo je ročno privezal na verigo. podobnost s komerkoli ali čim- v naši ljubi domovini je ob tem- naključna. (Foto: M. B.-J.)

trimo

Naš proizvodni program zajema:
projektiranje, proizvodnjo in montažo objektov
 industrijske zgradbe
 bivalni objekti
 kmetijski objekti
proizvodnjo jeklenih konstrukcij
 za različne namene, žerjavne proge in mostna dvigala
proizvodnjo lahkih gradbenih plošč
 za fasade, strehe, strope, stene in predelne stene
kovinska vrata
 od hangarskih do vrat za osebni prehod
tehnološko opremo
 avtomatske kurilnice
 Nerjaveče posode za transport
 in shranjevanje mleka in vina

Vsem občanom Trebnjega čestitamo za praznik!

Takšnega videza je
 še boljša vsebina

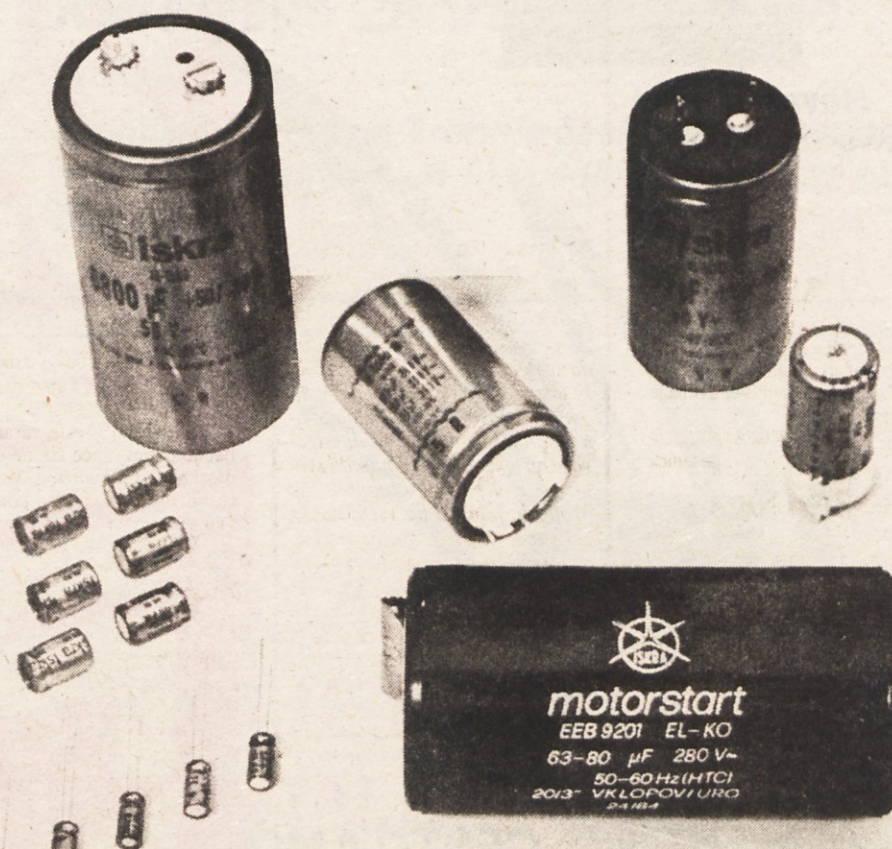
DANA
 Zakladnica pristnih okusov

Dana v novi embalaži
 ČESTITAMO OBČANOM OB PRAZNIKU
 OBČINE TREBNJE

Iskra Elementi

TOZD »ELEKTROLITI« Mokronog

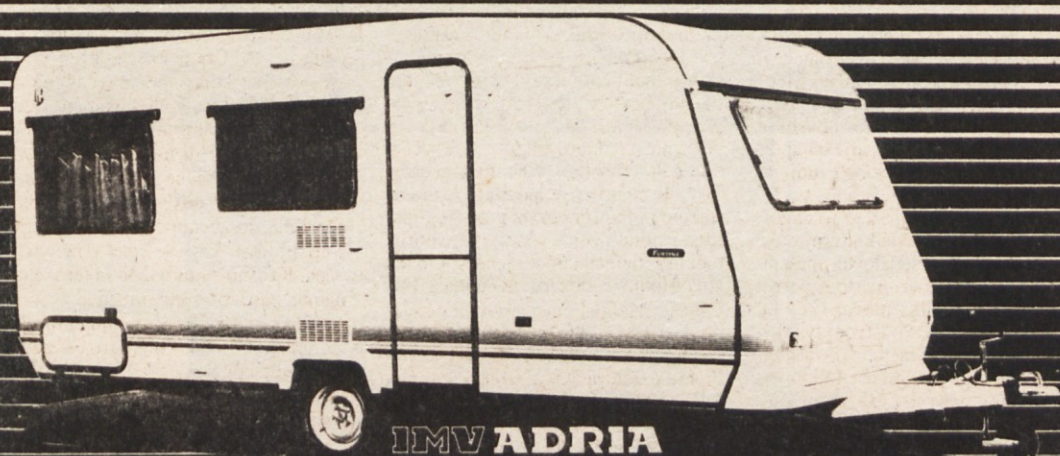
Proizvajamo vse vrste elektrolitskih kondenzatorjev

Čestitamo vsem delovnim ljudem in
 občanom!

ADRIA

PROIZVODNI PROGRAM IN DEJAVNOST:

- izdelava konfekcijsko-tapetniške opreme za vozila in počitniške prikolice
- izdelavo plastičnih delov opreme za vozila in počitniške prikolice
- izdelava sklopov kovinskega podvozja za počitniške prikolice
- orodjarstvo
- izdelava elementov za počitniške prikolice
- izdelava čelad za motoriste

TOVARNA OPREME MIRNA
 ČESTITAMO ZA PRAZNIK

NEAZBESTNI PROGRAM

TESNITA

**TESNILA®
TREBNJE**

NOVO

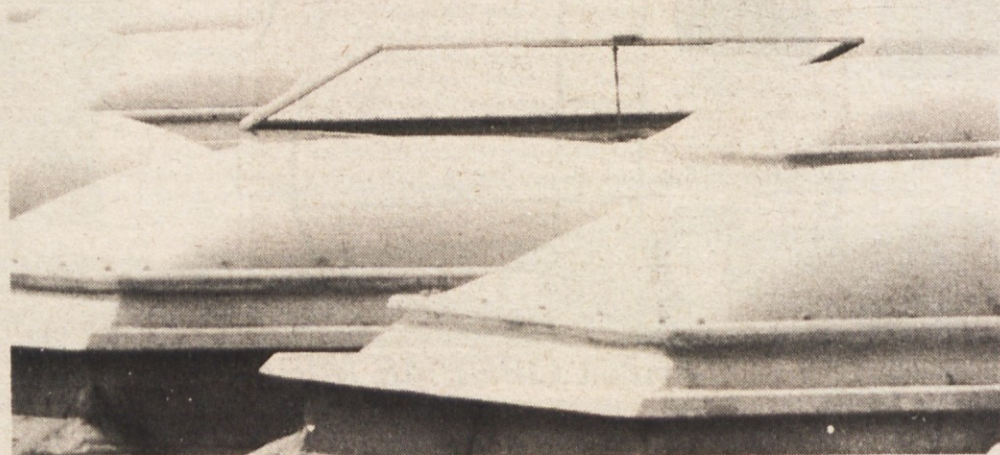
Kolinska

kompletna zmes za
krompirjevo
testo

na enota
Dolenjskem

- bebi čokoladešnik
- bebi čoko
- bebi grisko
- bebi rižko
- bebi vanilko
- bebi karamelko
- pire krompir v kosmičih
- program Milupa

**ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE
TREBNJE**

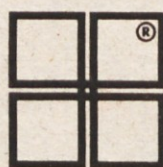

ČESTITAMO OB PRAZNIKU

SOZ

unitehno p. o.

**Člani — kooperanti in delavci splošne
obrtne zadruga čestitamo k prazniku vsem
občanom občine Trebnje in borcem Gubčeve
brigade**

Obrat Mokronog

**Čestitamo
za
praznik
občine
Trebnje**

PRAZNIK OBČINE TREBNJE - PRAZNIK OBČINE TREBNJE

tovarna
gospodinjskih aparatov in
elektromateriala
Ljubljana, n. sol. o.

TOZD »PEM« ČATEŽ

**ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM
DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER
POSLOVNIM PARTNERJEM!**

Kmetijska zadruga Trebnje

*Kmetijska zadruga Trebnje čestita vsem kooperantom,
poslovnim prijateljem in ostalim občanom za praznik
občine!*

sozd
Mercator -
Kmetijstvo Industrija
Trgovina n. sub. o. Ljubljana

Mercator-Rožnik n. sub. o.
tozd »Gradišče« Trebnje

**ČESTITAMO OBČANOM ZA PRAZNIK
OBČINE IN SE PRIPOROČAMO ZA OBISK
V NAŠIH TRGOVSKIH IN GOSTINSKIH
LOKALIH!**

**KROJAŠKO
PODJETJE
TREBNJE**

**OBČANOM OBČINE TREBNJE
ČESTITAMO OB PRAZNIKU OBČINE!**

**PODJETJE ZA IZDELOVANJE
POHIŠTVENE OPREME VSEH VRST**

T R E B N J E

68210 TREBNJE

TELEFON: 44 038

Telegr.: TRELES-TREBNJE, ž. rač.: 52120-601-12071

TRELES TREBNJE - Proizvodnja individualne opreme po naročilu.

**Občanom občine Trebnje in poslovnim prijateljem
čestitamo za praznik občine.**

HRAST

**MIZARSKO PODJETJE
ŠENTLOVRENC
● 68212 VELIKA LOKA**

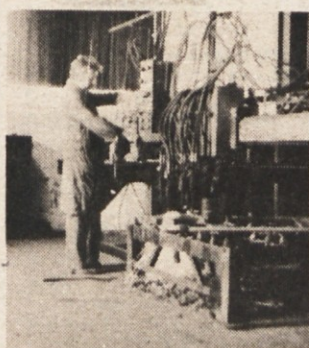
**Ob
prazniku
občine
Trebnje
čestitamo
vsem
občanom
in borcem
Gubčeve
brigade**

AGROSTROJ LJUBLJANA

**Obrat
Milan Majcen —
Šentrupert**

Proizvajamo:

- opremo za silose
- opremo za rudnike
- odlitke barvnih kovin
- oprema za namakanje

**ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE VSEM
DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER
POSLOVNIM PARTNERJEM!**

KEMIJA IMPEX po.

TRGOVINA, ZASTOPSTVA, PROIZVODNJA

IZVAŽAMO IN UVAŽAMO ZA:

kemično industrijo, cementarne in industrijo gradbenega materiala,
premogovnike, industrijo nafnih derivatov, gumarsko industrijo,
tekstilno industrijo, farmacevtsko industrijo, industrijo papirja in celuloze,
industrijo nemetalov, proizvodnjo in predelavo kovin, strojno industrijo,
lesno industrijo, industrijo usnja in obutve, potrebe računalništva.

OPRAVLJAMO VSE POSLE POSREDOVANJA V ZUNANJI TRGOVINI.

TRGUJEMO Z RAZLIČNIM BLAGOM NA DOMAČEM TRŽIŠČU.

ZASTOPAMO FIRME IZ:

Avstrije: SECAR, Produktions- und Handelsgesellschaft GmbH,
Ferlach
Francije: PARFUMS & BEAUTE INTERNATIONAL & CIE, Pariz
(Lancôme, Cacharel, Guy Laroche, Paloma Picasso)
L'ORÉAL, Pariz
Italije: PRADY, Pariz
GUARISCO, Como
Irana: AMOOZAN — OPTIMER, Teheran
Nizozemske: SCHICK, Amsterdam
Švice: THESMAR, Zeneva
ZDA: JOHNSON WAX, Racine
ZRN: DREI SCHWERTER, Solingen
HERMANN, Hirschaid
VOLKL, Straubing
BERENTZEN, Haselünne
AUGUST ERNST, Bad Oldesloe
AUGUST HENNIG, Erlangen
PETER HERRES, Trier
TIP TOP STAHLGRUBER, München
WAGENER SCHWELM, Schwelm
B.O.S. Software GmbH, Leverkusen
RZB, Bomberg
S.A.S. INSTITUTE GmbH, Heidelberg

**PROIZVAJAMO CISTILNA SREDSTVA, SREDSTVA ZA HLADNO VULKA-
NIZACIJO GUME, SREDSTVA PROTI ZMRZOVANJU, ITD.**

TITOVA 25 LJUBLJANA 061 322441

**»Proizvodnja«
Veliki Gaber**

PROIZVODNI PROGRAM

Cistilna in polirna sredstva za široko potrošnjo in
industrijo iz programa »Johnson«

Reparaturni materiali za vulkanizacijo v široki
potrošnji in industriji iz programa Tip-Top

Specialni prašek za čiščenje in dezinficiranje
laboratorijske opreme

Hladilna tekočina za vse odprte in
zaprte avtomobilske hladilne sisteme

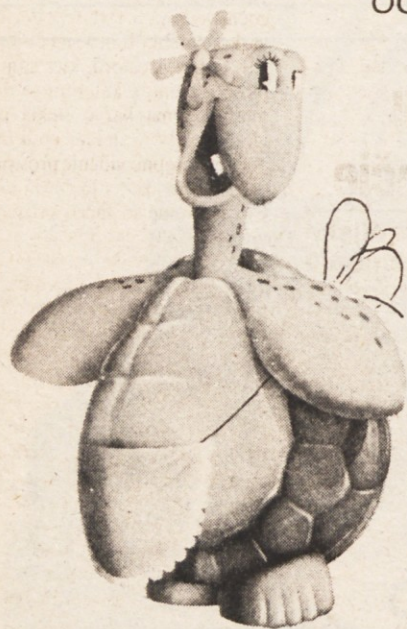
**Občanom občine
Trebnje in vsem
poslovnim
partnerjem
čestitamo ob
prazniku
občine Trebnje.**

kolpa-san

Zelo ugoden nakup kopalniške opreme **kolpa-san** in kuhinjskih pomivalnikov **kolpaker** **v novo odprtem novolesovem razstavno prodajnem salonu** v tovarni kopalniške opreme **kolpa-san** v Metliki, Rosalnice 5. **Tel.: 068/58-292, 58-273**

Na največjem razstavnem prostoru boste poleg rednih programov našli izdelke v očenjeni vrednosti in primerke ekskluzivnih izvoznih programov.

Pričakujemo vas v petek, 1. septembra, ob 11. uri, sicer pa vsak dan od 8. do 16. in ob sobotah od 8. do 12. ure.

kolpa-ker

novoles

VIO TOZD Center za izobraževanje in kulturo
Trebne, Kidričeva 2
Telefon: 44-183; 44-558

VPISUJE

od 28. avgusta do 15. septembra 1989, vsak dan od 8. do 16. ure, razen sobote, v naslednje izobraževalne oblike:

— osnovno šolo za odrasle

(6., 7. in 8. razred);

— tečaje:

za voznike viličarjev, za upravljalce avto in mostnih dvigal, za upravljalce težke gradbene mehanizacije, strojepisja, strojnega pletenja, krojenja in šivanja, kitare in harmonike;

— jezikovne tečaje

(začetne in nadaljevalne — za otroke in odrasle): nemščine, angleščine, ruščine, italijanščine in slovenščine (za pripadnike drugih narodov in narodnosti);

— programe študija ob delu za pridobitev poklica:

ekonomsko-komercialni tehnik, živilski tehnik, SKR program kmetijec.

Podrobne informacije lahko dobite po telefonu ali osebno na gornjem naslovu.

gradbeno podjetje gradbenik p.o. žužemberk

Po sklepu delavskega sveta in v skladu z določili statuta podjetja

objavljamo prosta dela in naloge:

1. OPERATIVNO TEHNIČNI VODJA DO

- srednja gradbena šola,
- opravljen strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da ima vozniški izpit in lasten prevoz.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Gradbeno podjetje GRADBENIK Žužemberk, Grajski trg 35. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

IMP LIVAR »VIKTOR KOLEŠA«
n.sol.o. Ivančna gorica, Ljubljanska 43

AVTOPREVOZNIKOM, LASTNIKOM NAKLADALCEV NUDIMO

opravljanje naslednjih storitev:

- raztovarjanje surovin (koksa, rezanega železa, odpadnih pločevin, surovega železa) iz vagonov in prevoz od železniške postaje Ivančna gorica do tovarne (približno 1 km); mesečna količina cca 800 — 1000 ton.

Vagone je treba raztovarjati dnevno tudi, če prispejo nenapovedano, prav tako ob sobotah in nekaterih dela prostih dnevih.

- nakladanje sipkih in kosovnih odpadkov in prevoz od tovarne do začasne deponije (približno 6 km) pod Polževim; mesečna količina 600 — 700 m³, prevoz mora biti opravljen dnevno.

Ponudbe pošljite v 15 dneh po objavi na naslov IMP LIVAR »VIKTOR KOLEŠA«, Ivančna gorica, Ljubljanska cesta 43, komercialni sektor. Informacije dobite po telefonu 061 783-140, 061 783-051 int. 28 (tov. Golob Jože).

**Mercator
Agrokombinat**

Krško,

TOZD POLJEDELSTVO-MESO KOSTANJEVICA

na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja

objavljamo prosta dela in naloge

VODJE ČISTILNIH IN NAMAKALNIH NAPRAV

Delovno razmerje se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom v DE farma prašičev v Pristavi pri Leskovcu.

Pogoji:
VKV ključavničar in leto delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj zainteresirani kandidati pošljejo na naslov: Mercator-Agrokombinat Krško, Cesta krških žrtev 52, v kadrovsko službo, in sicer v roku 8 dni od dneva objave.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

Nuklearna elektrarna Krško
p.o., Vrbina 12

objavlja dela in naloge:

Sistem inženirja za razvoj soft warea

Pogoji:

- opravljena II. ali I. stopnja tehnične ali ekonomske fakultete
- 24-mesecev delovnih izkušenj z bankami podatkov
- zaželeno poznavanje ORACLE
- znanje angleškega jezika
- poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh od dneva objave. Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

KOMUNALA
NOVO MESTO

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Uradni list SRS št. 9/85), 3. člena odloka o družbeni kontroli cen v občini Novo mesto (Skuščinski Dolenjski list št. 9/88) in 5. člena odredbe o dajanju soglasja k cenam (Skupščinski Dolenjski list št. 8/89) je delavski svet DO KOMUNALA Novo mesto v razširjeni sestavi dne 24. 8. 1989, po predhodnem soglasju komiteja za družbeni razvoj občine Novo mesto (št. 38-01-8, z dne 21. 8. 1989), sprejel

SKLEP o cenah komunalnih storitev

	cena
I. Proizvodnja in distribucija vode (din/m³)	
— gospodinjstvo	8.760
— družbena dejavnost	10.320
— gospodarstvo	18.940
II. Prečiščevanje in odlaganje odpadkov (din/m³)	
A. Kanalizacija:	
— gospodinjstvo	4.730
— družbena dejavnost	5.650
— gospodarstvo	7.150
B. Čiščenje odpadnih voda	
— gospodinjstvo	1.960
— ostali	3.450
III. Odvoz in odlaganje odpadkov (din/m²)	
— gospodinjstvo	640
— družbena dejavnost	1.180
— gospodarstvo	2.810

V skladu s tehničnim pravilnikom o javni kanalizaciji (Skupščinski Dolenjski list št. 7/87) se pri družbenem sektorju in obrti pri čiščenju odpadnih voda upošteva faktor onesnaženosti. Navedene cene začnejo veljati s 1. 9. 1989.

Žreb je izmed reševalcev 31. nagradne križanke izbral IRENO ŠKOF iz Mozlja pri Kočevju. Za nagrado bo prejela knjigo Basela slovenskega pisatelja Lojzeta Kovačiča, v kateri ta sin predvojne izseljenke družine podživlja ponoven stik z mestom, v katerem so mu tekla mladostna leta.

Rešitve današnje križanke pošljite najkasneje do 11. septembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 33.

REŠITEV 31. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 31. nagradne križanke, brana v vodoravnih vrsticah, je taka: NARA, GRUM, REVOLUCIJA, VIDIK, TEK, ETA, LEEDS, FRANCOSKA, TAM, ONE, SARI, ION, RMAN, PREZENTAT, ERA, ROTATOR, REKET, ASA, IZO, HIMENA, TAR, KAKI, ATAL.

MISLI

Zgodovina ima nešteto plasti in obrazov, tako resnica o človekovi preteklosti ni ena sama, ne za vselej dana, je večpomenska in minljiva.

D. ČOŠIČ

Zatajitev svoje biti je vendar greh proti duhu, torej največja vseh izdaj.

B. PAHOR

Pravljica — vstopnica v resničnost

Pomembne so za otrokov razvoj — Ključ za mnoge notranje konflikte

Pravljice so več kot zgodbe, s katerimi naj bi uspavali otroke. Gledano s psihološkega stališča so neobhodno potrebne za otrokov razvoj, kajti ljudske pravljice v svoji zgradbi vsebujejo dozorevalni proces, skozi katerega morajo vsa človeška bitja. Klasična pravljica ponuja pozitivne rešitve problemov, kar mnogi otroci potrebujejo, zlasti tisti, ki so zaostali v svojem razvoju zato, ker se bojijo prihodnosti.

Brati pravljice svojim otrokom nglas ni dobro samo z razvojnega stališča, kajti otrok hkrati tudi čuti, da starši s tem, ko se angažirajo ob podoživljanju pravljice, jemljejo resno tudi njihova lastna notranja doživljanja. Mnogi strokovnjaki so si tudi edini v tem, da pravljice v otroštvu zamenjujejo tiste sanje, ki se v poznejših letih razvijajo v učinkovito zmožnost za reševanje problemov.

Nemška psihologinja Charlotte Bühler je že leta 1918 poudarjala, da otroci potrebujejo pravljice zato, ker le-te zrcalijo njihovo nezmožnost ločevati domišljijo od stvarnosti. Pravljica namreč ustrezno otrokovi črno-beli predstavi sveta. Psiholog Bruno Bettelheim gre še dlje, saj daje večji pomen čustvenim problemom, ki jih imajo otroci, pa jih lahko ravno s pomočjo pravljic premagujejo. Eden od tipičnih takih problemov je narcistično razočaranje: doživljanje se zelo majhnega otroka ob izgubi varnosti, zadovoljstva in oblasti. Vse te ugodnosti se z rastjo namreč zamenjajo za zahteve po hoji, čistoti in spretnosti. Otroci se počuti zapostavljenega, tako kot Janko in Metka, ki ju odženejo od doma zaradi pomanjkanja hrane. Janko in Metka poskušata zaman priti domov (srečno stanje, kjer vlada ljubezen brez zahtev), vendar se jima ne posreči.

Naletita pa na hišico iz slaščic, ki jo kljub čarovničnim pretnjam pričneta

NAGRADNA KRIŽANKA

33

TEŽNA PO ZADOLJITVI POKANJANJA	INVERZUA	ROMUNSKO MESTO OB MADŽ. MEJI	SVOBODOMISLEC	SESTAVIL UDRI	KOLK (V ALPINISTIKI)	OTOČJE PRI NOVI GVINJI	DOMAČE ŽENSKO IME	VRSTA OBLAČILA
VRSTA POSLOVNEGA ZDRUŽENJA				TABOR				
AVARI				GOROVJEVSZ SLOV. DRUŽB. POLIT. DELAVEC (VIKTOR)				
LADJA DVOJUM-BORNIKA								
ZNANA HRV. MEZO-SOPRANISTKA (MARJANA) NEKO. PREDS. CK ZKS					NEKDANJI JAP. TELOVADEC	ČRT ŠKOLAR ZARENJE		
3. NEZNANKA V MAT.	AVSTRAL MEDVED VREČAR	SIBIRSKI VELETOK HRV. IZDELOVALEC UR	GR. BOGINJA MODROSTI			NAJSTAREJŠI PREVOD BIBLIE (LATINSKI)	OBREMNITEV	
MOŠTVO			OKVARA	MESTO V NIGERIJ (LETALIŠČE) SUKARSKA BARVA				
POPEVKARICA KOVAČEVA			DOMAČA ŽIVAL BABICA		KOMUNISTIČNA PARTIJA ITALIJE	KEM. SIMBOL ZA TANTAL PODZEMELJSKI PREHOD		
ZNANILKE POMLADI					SLADKO-VODNA RIBA PIVO			
JUGOSLOVAN SKA LJUDSKA ARMADA		SLAVNI SREDNJEVEŠKI POTOPISEC (AZUJA)						
ANTON ASKERC	DL	NADAV		DELAVEC V LIVARNI				

Sesalec za insekte

Poletni večeri na deželi imajo svoj čar, žal pa idilo ob intimni večerji na terasi motijo številni insekti, ki jih privablja luč, pa tudi znotraj stanovanja človek ni varen pred njimi. Nadležne muhe brencijo okoli ušes, mravlje si iščejo posladek v kuhinji, včasih tudi ose in sršeni, ko pa se v spalnico naseli nočni spokoj, prilejto komarji in terja svoj krvni davek. To je druga plat podeželske idile, ki gre marsikomu na živce. Klasični boj s klasičnim orožjem proti tem nadležnejšem poteka takole: mož spogne časopis in se poda na lov, potem pa pok, in kjer je včasih bil insekt, na steni ali na zavesi, ostane za njim črn madež, ki ga je težko odstraniti. Če je bil žrtev komar, ki si je pred tem privoščil že pošteno gostijo, je madež poleg tega še krvav. Seveda je nežnejši spol, ki je občutljiv tako za to vrsto lova kot tudi za nastale madeže, ponavadi nezadovoljen.

Rešitev ponuja ameriška firma Remington. To je sesalec za insekte, majhen in praktičen. Deluje na baterijski pogon in ga zlahka strpamo med osebno prtljago, ko se odpravljamo na deželo. V nastavku ima plastičen vložek, v katerem končajo insekti, ki jih močan curek zraka poseja. Ko je vložek poln, ga zlahka zamenjamo. Američani si ta novi lovski pripomoček lahko privoščijo za 35 dolarjev, vložek pa stane nadaljnjih pet. Pravijo, da društvo za zaščito živali proti novi morilski napravi še ni protestiralo.

Slovenija
Moja dežela.

4

Igor Fabjan: REKA IN PUŠČAVA

Ne vem, ali naju je hotel tip le počastiti s kakšno drogo ali pa je imel bolj zahrbtno namene. Na srečo je zamešal skodelice, tako da sem jaz dobil čaj brez dodatka. Njega pa je, kot tudi mojo prijateljico, odneslo v oblake.

Mariča je začela blesti o stari Ljubljani. Zdelo se mi je najprimernejše, da jo spravim do prve bolnišnice.

A to ni bilo tako preprosto. Ko sem s težavo pripeljal prijateljico v bolnišnico, so se začele težave. V sobi brez vrat so se ljudje gnetli okoli razmaja-ne pisalne mize in sploh mi ni bilo jasno, kdo kaj predstavlja. Nihče ni razumel, kaj hoče. Pod nos so mi pomolili nekakšne papirje v arabščini, na katere sem nakracal nekaj brez veze. Kaže, da je to zadoščalo. Odpeljali so naju v sobo s posteljo. Toda na nji je že ležala zdelana starka, ki so ji ravnokar pripravljali infuzijo.

Zaman sem poskušal povedati bolničarju, da je prijateljica potrebna pomoči. Vsa moja prizadevanja so naletela na zid nerazumevanja. K sreči se je čez čas od nekod pojavila debela sestra in dala Mariči injekcijo.

Po tej pomoči je prijateljica potrebovala skoraj ves dan, da se je spet zavedala stvarnosti

in prišla toliko k sebi, da sva lahko nadaljevala pot na jug, proti Luksoju.

Luksoj in okolica se ponašata z ducatom templjev in z ostanki grobnic in svetišč starodavnih Teb na drugem bregu Nila. Danes je mesto oziroma velika vas nenavadna mešanica eksotične zgodovine in modernega komercializma. Nedaleč od modernega hotela felahi obdelujejo polja na prastari način, medtem ko drugi živijo le na račun zapuščine svojih prednikov. Bazarji so polni lažnih starin, ki so namenjene lahkovernim turistom. Povsod je polno restavracij za vsak žep. Na vsakem koraku ti sledijo fijakarji in vsiljivi trgovci. Nama je bil kljub kopici arheoloških znamenitosti najbolj pri srcu ledeno mrzli mangov sok, ki ga je sivolasi stavec s škrbastim nasmeškom ponujal za vogalom najcenejše luknje. Z lepiljivimi rokami je zadovoljno spravljal kovanec v umazano škaflo. Posel mu je očitno lepo cvetel, čeprav so tuji turisti zvečine le nezaupljivo gledali v lepljivi pult z zrelimi sadeži, ki so čakali, da končajo v preprosti ročni stiskalnici.

V eni od številnih izposojevalnic koles sva si izbrala kolo za pot v Dolino kraljev. Nekaj kilometrov skozi puščavo nama je pošteno zagrenilo živ-

Navsezadnje jo lahko podro

Francozi so za in proti stekleni piramidi v starodavnem Louvru — Čar četrte dimenzije

Pred dnevi so v tako imenovanem Velikem Louvru, sredi starodavne palače francoskih kraljev, pokazali javnosti stekleno piramido, delo slavnega kitajsko-ameriškega arhitekta Yeoh Ming Peia. Slavnostno vrvice je prerezal predsednik Mitterrand, ki je po mnenju mnogih najbolj zaslužen, da sta se na istem dvorišču znašli dve civilizaciji.

Kajti s stekleno piramido na posvečenih tleh Louvra se številni Francozi še niso in se ne bodo sprijaznili. Ko je Pei na začetku leta 1984 prvič omenil idejo o piramidi, so se Parizani tako razburili, da polemikam ni bilo videti konca. Večina je uporabila izraze, kot so: barbarstvo, škandal, ponižanje. Po ostrini in naglasu reakcij je bilo videti, da ne gre samo za nepoznavanje moderne arhitekture (Pei je navsezadnje veliko ime), ampak tudi za silovit odpor, da bi novodobne stvaritve stale v bližini klasičnih arhitektonskih biserov.

Mitterrandovo odločitev, da bo Pei vendarle dal priložnost, so mnogi Francozi dočakali z naperjenimi kopji, nekdanji kulturni minister Michel Guy pa je ustanovil celo združenje, katerega edina naloga je bila preprečiti zidavo steklene tujke.

Popotnik 2
zapustil
naše osončje

Zadnja naloga vesolske sonde je bilo snemanje Neptuna in Tritona

V petek jutraj po evropskem času se je ameriška vesolska sonda Voyager 2 (Popotnik) poslovila od našega osončja. Ob omenjeni uri je namreč plovilo preletelo severni tečaj Neptuna, tečaj je bil pokrit z oblaki metana. Neptun, osmi planet v osončju, je ta čas oddaljen od Zemlje 4,42 milijarde kilometrov. Voyager se mu je približal oziroma letel mimo njega na razdalji 5000 kilometrov. Hitrost leta je bila za sedanjo človekovo tehnologijo fantastičnih 120.000 kilometrov na uro. To pomeni, da bi Voyager razdaljo od Zemlje do Lune premagal v manj kot treh urah. Tako veliko hitrost je sondi, ki potuje skozi vesolje z umirjenimi 50.000 do 60.000 kilometri na uro, dalo orjaško gravitacijsko polje planeta Neptun.

Javnost je pričakovala, da bodo iz Pasaden takoj posredovali fotografije, ki jih je sonda posnela ob srečanju z Neptunom. Na to pa bo treba še malo počakati, fotografije bo treba najprej elektronsko očistiti, signal, ki je vseboval podatke in slike Neptuna, je na zemljo popotoval kar 4 ure in 6 minut. Na tej dolgi poti se je valovom, ki potujejo s svetlobno hitrostjo (do Lune bi rabili manj kot sekundo), marsikaj zgodilo. Znanstveniki so sporočili, da je Voyager 2 samo za 32 kilometrov zgrešil načrtovano pozicijo nad Neptunom. Pet ur po srečanju z osmim planetom je Voyager proučil še Triton, največjo Neptunovo luno. Po opravljeni nalogi je plovilo, ki so ga z Zemlje izstrelili pred 12 leti, zapustilo naš sončni sistem. Pričakujejo, da se bo s poti po medvezdnem prostoru oglašalo še kakšnih 50 let.

Precej strpnejši je bil pariški župan Jacques Chirac, Peiu je predlagal, naj mu pokaže maketo piramide, nakar se bodo lahko prepričali o njeni estetski vrednosti. Toda Pei ne bi bil Kitajec, če ne bi odgovoril: »Nobena maketa ne more pričarati skrivnostnosti svetlobe, igre prosojnosti in odbleskov«.

Zdaj je stekleno čudo tu. Nasprotnikov je nekaj manj, v tisku so ob otvoritvi prevladovalе zdravice. Liberation je zapisala, da so ta veliki trenutek čakali štiri leta. Omečili so se celo v klasiko: ljubljene muzealci (Louvre je navsezadnje muzealski kompleks), direktor francoskih muzejev Hubert Landais je modro izjavil, da lahko navsezadnje piramido kdaj kasneje tudi podro.

Nekdanji odpor je zamenjal občudovanje, reakcijo tistih, ki so novosti najmanj naklonjeni, pove dokaj nevtralen stavek, da gre »za najbolj čudno zgradbo tega stoletja«.

In kakšna je ta zgradba? Peiova steklena piramida je visoka 21,6 metra, obkrožajo jo tri manjše piramide, vsake 4,92 metra. Piramida je osrednji objekt v Cour Napoleon, dvorišču, imenovanem po Napoleonu III. Središčni položaj zgradbe še bolj poudari sedem okoliških bazenov, iz katerih vrejo močno vodometi. Arhitekt Pei je obdelal vsako malenkost ne le na piramidi, ampak tudi v prostoru, kjer stoji. 65.000 plošč granita, s katerimi je tlakovano dvorišče, ima barvo stekla piramide, igra svetlobe v steklu, vodi in kamnu dočara posebno videenje prostora, občudovalci pravijo temu četrta dimenzija. Čas piramide so začeli priznavati celo njeni nekdanji nasprotniki.

Navsezadnje res ni vseeno, kaj stoji na največjem trgu v Evropi, Napoleonov trg je dvakrat večji od nemajhnega trga sv. Marka v Benetkah. In na tem svetnem kraju francoske zgodovine, (Louvre ni v tem pogledu nič manj pomemben od Versailles) ni nič spornega. Razen steklene piramide, vhoda v bodoči veliki Louvre, sistem muzejev, ki ga bodo dokončali leta 1993. Ob dvestoletnici revolucionarnega odloka, da se palača francoskih kraljev odpre za javnost, za vsakogar. Mogoče bo tam, kjer je že 200 let prostor za vsakogar, nekaj zraka in ta tudi za pol steklene kocke.

(Vir: Liberation)

Z zemeljskega površja so izginili marsikateri narodi vojakov in osvajalcev, medtem ko so narodi poljedelcev preživeli stoletja in žive še danes.

B. GRAFENAUER

Znanost v današnjem svetu večkrat poneumlja ljudi, namesto da bi jih prosvetljevala.

P. GOSAR

Moralna se ne uresničuje prek družbe in njenih ustanov, ampak samo prek človekove osebne stiske.

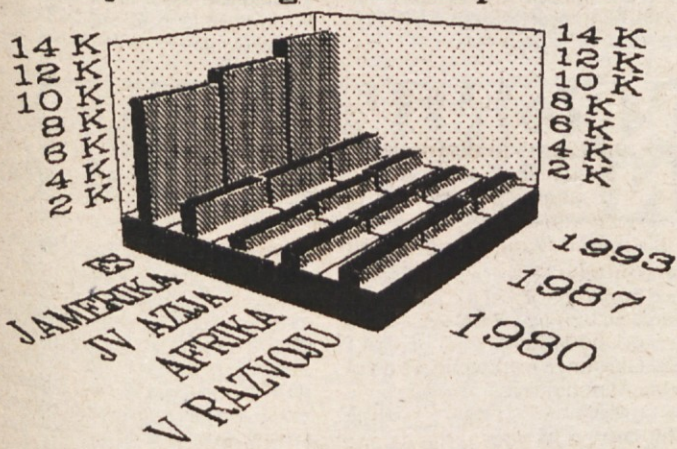
M. ROŽANČ

Najdražja in najdragocejša surovina so sive živalske celice. Kdor jih uporablja pomanjkljivo ali malomarno, nima na tem svetu nobene možnosti.

M. KOPECKY

Zgodovina je osvobajajoča. J. RACHELS

svet v številkah

REVNI IN BOGATI
Gibanje narodnega dohodka po svetu

Gospodarski prepad med državami v razvoju in gospodarsko razvitejšim delom sveta, ki že danes zija dovolj široko in globoko, se ne bo zmanjševal, temveč še povečeval. Kot ocenjujejo strokovnjaki, bo Afrika še bolj revna, kot je danes. V južnoameriških državah se bo gospodarstvo sicer krepilo, vendar pa bo dohodek na prebivalca zaradi visoke rasti natalitete dejansko upadel. V Evropski gospodarski skupnosti in v državah jugovzhodne Azije bo naraščal. Države v razvoju ne bodo zabeležile bistvenih sprememb na bolje, le nekaj živahnih gospodarskih bode imela. Graf kaže narodni dohodek po omejenih območjih za leto 1980, 1987 in oceno za leto 1993.

Veliki konjeniški praznik

Finale troboja Alpe-Jadran — Zmaga v avstrijsko Štajersko, Slovenija druga — Zmaga domačina

ŠENTJERNEJ — V okviru praznovanja 100-letnice konjeniškega športa v šentjernejški dolini je bila v nedeljo na tukajšnjem hipodromu še ena od velikih mednarodnih konjeniških prireditev, ki jo

je vzorno pripravil domači konjeniški klub. »Dirka prijateljstva« pokraj in v okviru skupnosti Alpe-Jadran se je pred dvema letoma pričela prav v Šentjernej, letos pa je finalna kasaška tekma predstavnikov avstrijske Štajerske, Furlanije-Juljske krajine in Slovenije pripadla Šentjernejčanom. Zmagal je Dieter Reif iz avstrijske Štajerske drugi so bili Tržičani, na tretje mesto pa se je uvrstil slovenski predstavnik Slavko Mikša iz mariborskega kluba. Po treh dirkah so podelili pokal tudi za končno zmago. Odsel je z ekipo iz Furlanije-Juljske krajine (34 točk), Slovenija se je uvrstila na drugo mesto (29 točk), osem točk manj pa je zbrala ekipa iz avstrijske Štajerske.

Na sporedu zanimivega konjeniškega popoldneva na šentjernejem hipodromu je bilo še sedem zanimivih dirk, v katerih so gledalci z navdušenjem pozdravili tudi domače tekmovalce. Na svoj račun so prišli le z zmago domačega tekmovalca Martina Križmaniča, ki je s konjem Pantom ugnal preizkušnega tekmeča Pera Crnkoviča s Salkom B. V posameznih dirkah so se domačini iz Šentjerneja s svojimi konji uvrstili na naslednja mesta: prva dirka — avtoštart za 3-5 letne kasače, 1.700 m: 2. Mikan (Zagorje ml.) 1:30,8; druga dirka za 2-letne kasače, 1.600 m: peto mesto Ideal Proud (Govek) 1:32,8; tretja dirka za 3-12 letne kasače, 1.700 m: druga Dageja (Narat) 1:24,3, tretja Pilota (Franko).

Konjeniško prireditev, ki jo je obiskalo skoraj 5000 ljubiteljev tega športa, sta prijetno popestrili tudi godbi iz Wildona in Šentjerneja, ki sta zabavali igralce tudi med odmori. Glavni pokrovitelj prireditve je bila skupščina občine Novo mesto, pokrovitelji posameznih dirk pa: GIP Pionir, Novotehna, Emona-Dolenjka, Šentjernej, tovarna zdravil Krka in IMV. J. PAVLIN

Šoštanjčani prvi na Lovrekovem memorialu

Inles (Ribnica) tretji — Turnir v Sevnici preizkušnja pred prvenstvom

SEVNICA — Zmagovalec Lovrekovega memoriala, ki so ga preteklo soboto vzorno pripravili sevniki rokometni veterani in ZTKO Sevnica, so rokometarji iz Šoštanja. V finalnem obračunu so Šoštanjčani kot člani 1. B zvezne rokometne lige že pred začetkom turnirja največji favoriti za prvo mesto, premagali moštvo Slovenj Gradca s 23:18 (12:6).

Lovrekov memorial se je tokrat pričel v dveh skupinah. V prvi je Šoštanj premagal Krško (1. SRL) 32:25 (16:13). V drugi skupini je domači republiški drugoligaš najprej tesno izgubil proti Slovenj Gradcu (1. SRL) z 20:22 (11:10). Ribniški slovenski prvotlač Inles je tudi izgubil v Slovenjgraščani s 13:15 (5:7), zato pa je ugnal Sevnice z 19:16 (8:8) in si tako priboril tekmo za 3. mesto s Krčani. Inles je tretjič spet zmagal, tokrat najbolj prepričljivo — 23:16 (12:8).

Končni vrstni red ekip je bil: 1. Šoštanj, 2. Slovenj Gradec in 3. Inles. Vdostva vseh sodelujočih rokometnih klubov so ob koncu turnirja izbrala še najboljšega igralca in vratarja Lovrekovega memoriala. Najboljši igralec Kontrec (Slovenj Gradec) je s 23 zadetki hrati tudi najboljši strelac turnirja (drugi strelac s 16 zadetki je Ribničan Mate), najboljši vratar pa je bil tokrat Šoštanjčan Gradišnik. Najboljše ekipe so prejele lepe pokale, posamezniki pa tudi praktične nagrade pokroviteljev. P. P.

NOGOMET V DOL. STRAŽI

DOL. STRAŽA — Nogometni klub Paradiž organizira 3. septembra na letališču v Dol. Straži tradicionalni turnir v malem nogometu. Prijave bodo sprejemali na dan tekmovanja do 8. ure v gostilni Paradiž.

NAMIZNI TENIS ZA REKREATORJE

NOVO MESTO — V torek, 5. septembra, ob 20. uri se bo v športni dvorani začel namizni tenis za rekreatorje. Igrati bo možno vsak torek in četrtek od 20. do 21.30. V torek, 5. septembra, pa bo pred začetkom igranja sestanek in dogovor z rekreatorji.

J. ARH

LESKOVČANI STRELCE — Na pragu novih uspehov?

Še dva mrtva na dolenkji

Nemec v Krakovskem gozdu trčil v avstrijski kombi

SEVNICA — Na magistrali v Krakovskem gozdu se je 26. avgusta ob osmih zjutraj zgodila prometna nesreča, ki je terjala dvojno življenje, štiri ljudi pa so bili huje ali laže ranjeni. Gmotne škode je za 100 milijonov din. Johannes Fischer iz ZRN je vozil z osebnim avtom iz Zagreba proti Ljubljani. V Krakovskem gozdu je pripeljal do neznanega osebnega avta, ki je stal na cesti. Fischer ga je nameraval obvoziti. Ko je bil na levi polovici ceste, mu je iz nasprotnih smeri s kombijem pripeljal Johann Langitz iz Avstrije. Tase je umikal na desno, vendar sta avtomobila kljub temu silovito trčila. Na kraju nesreče sta umrla voznik Langitz in sopotnica v nemškem avtu Gabriele Scholz. Ranjeni so bili voznik Fischer, dva njegova sopotnika ter sopotnik v kombiju. Vse so odpeljali v novomeško bolnišnico.

BREZ IZPITA

ČRNOMELJ — Branko Rozman iz Kanjarice je 23. avgusta vozil fička (nima voznškega dovoljenja) proti Krasincu. V Podzemlju ga je zaradi neprimerne hitrosti na levem ovinku zaneslo v desno, treščil je v drog električne napeljave. V trčenju sta voznik in sopotnik Ristem Koca iz Lokev padla iz vozila, oba so hudo ranjena odpeljali v novomeško bolnišnico. Gmotne škode je za 7 milijonov din.

RAKETA PREBILA STREHO

NOVO MESTO — Z raketne rampe v Gor. Vrhpolju so 23. avgusta zvečer začeli streljati proti toči. Ena od raket je prebila streho gospodarskega poslopja Branka Barbiča v Gor. Mahorcu. Raketa se je nato zarila v zemljo. Ker se je iz izstrelka kadilo, so ga domači polili z vodo.

VZEL URI

NOVO MESTO — Novomeščan G. I. (roj. 1970) je 21. avgusta na železniki postajal IMV kompletiral vozila in med delom vzel iz priročnega skladišča dve digitalni uri znamke Jaeger. IMV je oškodoval za več kot 5 milijonov din.

KDO ŽANJE TUJ TRUD?

NOVO MESTO — Neznani nepridiprav je v avgustu z njiv Franca Jakliča iz Novega mesta (njive so na Brodu) izkopal in odnesel dva centa krompirja, potrgal okoli 80 kg koruze in pokosil 50 arov detelje.

Z odlokom proti požarom

Kočevje: prepovedano je kurjenje v gozdovih in njihovi okolici

KOČEVJE — Za območje občine Kočevje je velja odlok o varstvu naravnega okolja pred požarom, ki temeljito obračunava z nekaterimi našimi dosedanjimi navadami. Tako je prepovedano kuriti v gozdovih, nasadih gozdnega drevja ter varnostnem pasu 50 m od gozdov in nasadov. Prav tu pa so doslej občani pogosto prirejali piknike, kurili in pekli razne dobrote. Prepovedano je tudi sežigati ledine in travnišča, kjer bi ožen lahko ogrozil gozd ali uničil rastlinje. Seveda pa ni dovoljeno kuriti nikjer ob močnem vetru in ob izredni suši. Še posebno je prepovedano spomladansko zažiganje suhih trav, grmišč, živih meja in podobnih površin, ki nudijo zavetje divjadi.

Komunalne organizacije, ki so zadolžene za vzdrževanje odlagalšč komunalnih odpadkov (smetišč), pa morajo zagotoviti, da ne pride do vžiga odpadkov v času, ko grozi nevarnost gozdnih in travnatih požarov. Urediti je treba požarne pasove med odlagalščem odpadkov in okolico, pri roki morajo biti sredstva za gašenje, po potrebi pa še stalna dežurna služba. Vsekakor veliko zahtev, če upoštevamo, da običajno na takih smetiščih gori kar »večni ogenj«.

Posebej je določeno, v katerih izjemnih primerih je dovoljeno kurjenje na prostem in komu. S posebnim občinskim dovoljenjem je dovoljeno kuriti v primeru javnih prireditev, zaradi vzdrževanja kmetijskih površin (vendar ne sme biti ogrožen gozd, stanovanjski in drugi objekti, zavetišča divjadi), vendar mora biti kurjenje opravljeno tako, da se ogenj lahko hitro pogasi in še gasilci morajo biti obveščeni o kurjenju. Pod posebnimi pogoji lahko kurijo v gozdovih le ljudje, ki tam delajo.

Odlok je precej strog. Za njegov kršitev so predvidene občutne kazni. P.

Varna hoja otrok

S pričetkom šolskega leta se poveča nevarnost za prometni vrvež neizkušene otroke. Če vodite svojega otroka v šolo ali kam drugam, potem ga peljite tako, da ne bo hodil na obcestni strani pločnika, temveč na notranji strani. Otok se včasih poigrava in stopi s pločnika na vozišče. Pri tem se iztrga očetu ali materi iz roke, pade in nezgoda ni daleč. Če bo otrok hodil na notranji strani pločnika, pa se mu to ne more zgoditi. Na zunanji strani, ob vozišču, nosite prtljago (torbico, cekar, košaro itd).

Otroke dobro poučite o hoji prek vozišča: le na dovoljenih krajih (zebra), pa tudi tukaj ni dovoljeno izsilevati prednosti. Stopiti ali celo skočiti pred avto, ki se je že približal prehođu, in ga s tem prisiliti na močno zaviranje, je tvegano in se pogostoma konča z nezgodo. Avto ne more ustaviti v trenutku, potrebuje določeno pot, za oceno situacije pa voznik tudi določen čas.

Posebno nevarno je prečkati vozišča, kadar imajo vozila že prižgane luči. Še odrasel človek težko presodi, s kakšno hitrostjo se mu bliža vozilo, kaj šele prometa nevešč otrok. V nočnem času je zlasti v predmestjih veliko nepotrebnih nezgod. Prečkajte vozišče le na dovoljenih prehodih in glejte, da ne boste silili voznikov na močno zaviranje. Izsiljevati prednost ni nikjer dovoljeno.

Prek vozišča ne tekajte, hodite z normalno hitrostjo. Med tekom bo otrok padel, preden pa se pobere, bo avto že storil svoje.

L. CAFUTA

POTA IN STRANPOTA

dežurni poročajo

OB RADIO — Marko Grošič iz Čudnega sela je 16. avgusta zvečer parkiralka pred blagovnico Dolenjke v Črnomlju. Ko ga ni bilo, je neznanec vlomil skozi trikotno okence ter odnesel radiokasetofon in dve kaseti. Škode je za 5 milijonov din.

V BRUNARICO — Neznane je 21. avgusta vlomil v brunarico Mihe Šrebrnjaka iz Smolenje vasi. Odnesel je nekaj zlatnine. Škode je za 5 milijonov din.

SEST PUTK — Nekdo je 25. avgusta ponoči vlomil v leseni kurnik, ki stoji ob hiši Marije Gačnik z Ljubljanske v Novem mestu. Potem ko je nepridiprav odtrgal dve deski, se je polastil šestih kokoši.

• Nisi pijan, dokler lahko ležiš na tleh, ne da bi se držal. (Dean Martinova definicija pijanosti)

Na cesti umrlo sedem otrok

O varnosti v prometu pred pričetkom šolskega leta govori Darko Postrak, inšpektor za promet

NOVO MESTO — Še nekaj dni in šole se bodo po dvomesečnih počitnicah spet napolnile. Na pričetek pouka se ne pripravljajo le učenci, učitelji in starši, temveč imajo v tem času precej skrbi tudi miličniki. Poskrbeti morajo, da bi bila hoja šolarjev od domačega praga do šole in nazaj čim bolj varna. Posebno prve dni bodo še posebej pazili ob šolskih poteh, v križiščih in na prehodih za pešce. Miličniki bodo pozorni predvsem na hitrost vozil, nepravilna parkiranja po pločnikih in drugje. Hude kršitve bodo kaznovali tudi z odvzom voznškega dovoljenja. Darko Postrak, inšpektor za promet pri UNZ Novo mesto, je postregel s podatkom, da je v lanskem letu na dolenkjskih cestah umrlo 7 otrok, 109 pa je bilo poškodovanih. Največ nesreč, v katerih so bili poškodovani otroci, se je zgodilo v občini Novo mesto. Letos je za posledicami prometne nesreče umrla le 13-letna kolesarka, poškodovanih pa je bilo 28 otrok.

»Akcija -10% ni le za miličnike, sodelovati morajo tudi starši otrok, otroci, učitelji in drugi, ki se tako ali drugače ukvarjajo z vzgojo. Prve dni prvošolčka ne vozimo v šolo z avtom, pač pa šolsko pot nekajkrat prehodimo, da si jo bo otrok zapomnil. Pokazati mu moramo, kje lahko prečka cesto in kje naj hodi, da bo čim manjkrat šel čez cesto. Raz-

umljivo je, da mora prek cestišča le na zaznamovanih prehodih, pa čeprav je ta pot nekoliko daljša. Starši naj opozorijo šolarčke na nevarna mesta, na šolske črne točke. Še posebej morajo na šolarje paziti vozniki. Mimo otrok, zlasti prvo-

šolčkov, naj vozijo skrajno previdno. Prvošolčki morajo imeti rumene rutice. Starši naj poskrbe, da jih imajo šolarji okoli vratu na poti v šolo, učitelji pa naj jih opominjajo, da si jih spet nadenejo, ko se vračajo domov,« je pred pričetkom novega šolskega leta povedal inšpektor Darko Postrak.

J. P.

ZAŽGAL KOZOLEC

NOVO MESTO — V petek okoli polnoči je začel goreti kozolec Marije Tratinak na Drski pri Novem mestu. Poslopje je pogorelo do tal, v nič je šlo tudi 10 ton sena. Preiskovalci utemeljeno sumijo, da je kozolec zažgal 32-letni Milan G. z Drske.

NA NJIVO

METLIKA — Zorka Lamml iz Nemčije je 26. avgusta peljala z osebnim avtom od Metlike proti Novemu mestu. Pri podgradu jo je med vožnjo po klanov navzdol zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste. Ranjen je bil sopotnik Werner Lamml in so ga odpeljali v bolnišnico. Gmotne škode je za milijon din.

GOZDNA TATVINA

RIBNICA — Na ribniškem območju gozne tatvine niso nekaj posebnega. Te dni pa so ribniški miličniki predali ovadbo tožilstvu zoper mater in dva sinova iz Maršičev (J. Z., J. Z. in P. Z.), ki so osumljeni, da so julija iz skladišča TOK Gozdarstvo Ribnica v Žimarah s traktorjem odpeljali 12 kubikov bukovih drv in s tem oškodovali TOK za 5 milijonov din.

POZABIL 300 FRANKOV

ČRNOMELJ — Ko je bil Sandi Šubar med 19. in 22. avgustom v Ljubljani, je še neznan tat zlezel skozi odprto kletno okno v njegovo hišo v Semski v Črnomlju in v spalnici iz predala omare vzel 200 švicarskih frankov. Zanimivo je, da se tat ni zmedel za 300 frankov, ki so bili tudi v predalu.

SPOSODIL SI JE AVTO

NOVO MESTO — Viktor Brudar iz Novega mesta je 26. avgusta parkiralk svoj avto pred Novoteksom, kjer dela. Ob desetih dopoldne je ugotovil, da je avto, ki ga je zaklenil, izginil neznanu kam. Dan kasneje so avto našli v Zagrebu. Bil je nepoškodovan, kdo si ga je izposodil, pa še ugotavljajo.

PO LEVI

— Anton Lukar s Krke je 24. avgusta vozil osebni avto od Soteske proti Dvoru, kjer je vzel levi nepregledni ovinek po levi strani. V tem trenutku mu je nasproti pravilno po desni pripeljal z osebnim avtom Stane Korosec iz Novega mesta. Kljub zaviranju in umikanju Korosec nezgode ni mogel preprečiti. Vozila sta trčila, ranjen ni bil nihče.

NEPRIMERNA HITROST — Jože Špec iz Zagozbe je 12. avgusta ob treh zjutraj vozil s traktorjem proti Zavrhu. Ko je pripeljal v Sela Šumberk, ga je v levem preglednem ovinku zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste. Zaletel se je v drevo, kjer je obstal. Gmotne škode je za milijon din.

NENADOMA V LEVO — Drago Ivaniš iz Bujbencev je 26. avgusta vozil z

osebnim avtom iz Dol. Toplice proti Vavti vasi. Ko je pripeljal v desni ovinek pri Gradišču, je iz neznanega vzroka zapeljal na levo. Takrat mu je nasproti pravilno po desni z osebnim avtom pripeljal Anton Zupančič iz Romanje vasi. Avtomobila sta trčila, sopotnika Martin Zupančič so morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Gmotne škode je za 40 milijonov din.

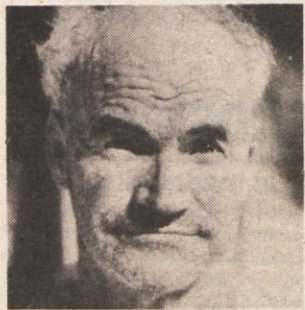
POSREDI — Jožica Bonnar iz Potoka je 26. avgusta vozila z osebnim avtom od Črnomlja proti Metliki. V Vranovcih je v levem nepreglednem ovinku vozila po sredi ceste. Takrat ji je nasproti in prav tako po sredi ceste z motorčkom pripeljal Bojan Župevc iz Črnomlja. Vozila sta se oplazila, Župevc je padel, odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju.

Po 60 letih ob njivo

Stanko Vukšinič je ob 22. a njive, ki jo je njegov oče pred 60 leti kupil za 12.000 dinarjev

dobri letini. «Letos spomladi pa je Milan Badovinac iz Šilkov na so- dišču dosegel, da je tisti del njive, katere parcelna številka ni zapisana v kupni pogodbi, prisodilo njemu. »Tako njiva, ki je bila več kot 60 let naša in za katero je oče odšel toliko denarja, ne meri več 50 arov, ampak le še 28 arov.»

Ob vsem tem je prišla na dan ne- navadna zgodba. Jure Badovinac, ki je leta 1928 Vukšiniču prodal 50 arov trtja pri Metliki, v resnici sploh ni prodal svoje, ampak očetu in bratovo. Njegov brat je bil v prvi svetovni vojni zajet v Rusiji. Tisti del njive, ki je bil očeta last, so da- li v pogodbo, bratovega pa ne. Kas- neje se je prodajalec Jure izselil v Kanado, kjer je tudi umrl. A v prvi svetovni vojni zajeti brat se je leta 1954 vrnil iz Rusije domov. Ko je ugotovil, da je njegov brat prodal njegovo trtje, ga je hotel dobiti na- zaj. Ko pa je zvedel, kako se je to zgodilo in da je pošten kupec Vuk- šinič pravzaprav revež, je rekel: »Ker je siromak, mu naj bo,« in vso

Stanko Vukšinič

stvar pustil pri miru. Tako pa očitno ni mislil njegov sin.

Stanko Vukšinič se na sodbo ni pritožil. »Za to bi moral imeti od- vetnika, to vse stane, jaz pa nimam denarja. Kmetija je majhna, vsega skupaj 6 ha, orne zemlje pa le manj- ši del, živimo samo od kmetije, ne jaz ne žena nisva v službi. Kaj ho- čemo, tako je, pol njive je šlo, jebi ga.«

A. B.

NAJVEČJA GRADNJA V METLIKI — Trgovsko-poslovni center je največja gradnja v Metliki. Ta center gradi za trg novomeški Pionir, vsa zadeva pa bo merila okoli 6000 m² neto površin. Če bo šlo vse po načrtih, bodo gradnjo kon- čali do občinskega praznika prihodnje leto. Do sedaj so prodali okoli petino površin, računajo pa, da se bo zanimanje za nakup povečalo, ko bo center zgrajen do tretje faze in bo tudi že kaj videti. Na voljo so še predvsem trgovski lokali večjih površin in poslovni prostori. Sredi prejšnjega tedna je kvadratni meter veljal 18,8 milijona dinarjev. (Foto: A. B.)

Dopisna šola že v prvem razredu

Učiteljica Štefka Kukovec o delu v stoletni gribeljski šoli

Štefka Kukovec

dan dala nov zvezek, dokler se ni odselila iz vasi,« pripoveduje Štef- ka. »Ko sem otroke spraševala, ali doma rečejo: »Mama, prosim, dajte mi kruha,« ali »Daj mi kruha,« da bi ugotovila, ali straše tikajo ali vikajo, me je eden od učencev pogledal po- strani in odgovoril: »Jaz nič ne re- čem, ampak si ga sam odrežem,« se smeji učiteljica in ne pozabi omeni- ti, da je že v I. razredu imela dopis- no šolo. Učenca, ki je zbolel, je opismenila s pomočjo njegove ses- trice, ki mu je nosila zvezke domov. Štefka pa ni bila le učiteljica, saj je bila šola tudi središče kulturnega življenja v vasi. Pripravljali so gle- dališke igre. Bila je režiserka in igralka. Kot aktivistki Rdečega kri- ža ji je večkrat uspelo, da je odpelja- la na krvodajalsko akcijo poln av- tobus krajanov. Ob večerih je va- ščanke učila ročnega dela. »Vsi so se oklepali šole, zato tudi sedaj razumem ljudi, da je ne dajo iz kra- ja. Ne podpiram sicer pouka v kombinaciji, podpiram pa Gribelj- ce in njihovo zahtevo, da šola ostane v kraju,« pravi Kukovec, ki bi se, če bi bila še enkrat na začetku poklicne poti, raje odločila za manjšo kot za večjo šolo.

M. BEZEK-JAKŠE

Iz Ajdovca v svet negotovosti

Zapis o življenju Albina Gnidovca, Dolenjca, ki živi v Domžalah

Svojo rošno mladost sem preživel v rojstnem Ajdovcu v Suhi krajini, pripo- veduje Albin Gnidovec. Doraščal sem skupaj s svojimi brati in sestrami. Radi smo se imeli, mati in oče sta nam bila vzor pridnega človeka. Lahko rečem, da sem bil takrat srečen. Ni me motila zakrpana obleka, ni me motilo, če sem bil skozi vse poletje, tja do pozne jeseni, bosonog. Ko je postajalo hladno, sem si obul edine čevlje. Denarja sploh nisem

Albin Gnidovec

potreboval, tudi imel ga nisem. Če bi imel v žepu kaj kovancev, potem bi me bolj motili kot pa osrečevali.

V lepem Ajdovcu sem se družil z mnogimi prijatelji; pasli smo živino. Ravno na paši smo se največ pogovarja- li in izmenjavali izkušnje, kolikor smo jih pač imeli. Nepozabna mi bodo osta- la v spominu lepa, sončna, roсна jutra, ko sem kar s paše odhajal v šolo. Seveda nisem doživljal samo sončnih juter; mnogokrat je deževalo, bilo je megleno. Nič me ni motilo, čeprav sem bil ves premočen. Veselil sem se vsakega dneva.

Pri vsej tej lepoti, ki sem jo doživljal prav v središču Dolenjske, me je nekaj bolelo. Večkrat sem se vprašal, zakaj morata moja mama in oče toliko delati. Nisem našel odgovora. Občutil sem, da mi je laže in bolje, če sem jima pomagal. Nad vse sem bil vesel, ko sta mi oče ali starejši brat zaupala konja, da sva orala po dolgem polju. Zemlja mi je bila zelo draga.

Kar težko mi je bilo pri srcu, kadar sta mi oče in mama dopovedovala, da se bom moral posloviti od doma in oditi v šole, da se bom izšolal in laže živel.

Ob takih mislih se mi je svet zamažil in vse mi je postalo nerazumljivo, če- prav sem globoko v sebi občutil, da mi želita oče in mati vse dobro. Kako naj bi zapustil Ajdovec, ki ga imam tako rad in mi pomeni življenje! Nemogoče, da bi zapustil te dobre ljudi, kako naj bi živel brez njih. Občasno se mi je porajal občutek, da mi hočeta oče in mati slabo, da mi hočeta pokvariti vso tisto lepoto, ki sem jo doživljal v rojstnem kraju. Oče je bil bolj odločen. Določil je dan odhoda.

Da, zares se bom moral posloviti. Bolj ko se je bližal dan slovesa, teže mi je bilo pri srcu. Nekaj dni pred odho- dom sem se poslavljaj od domačih dre- ves, hleva, živine, pašnikov, polj in goz- dov. Poslavljaj sem se od vsega, kar me je obdajalo več kot desetletje življenja.

Najhuje pa je bilo tisto jutro, ko sem moral zapustiti Ajdovec. Prav tisto ju- tro sem se krepko oprijel drevesa ob hiši

in na silo nekoga sem ga moral spusti- ti. To drevo me je poznalo prav od prvega dne mojega življenja.

Da, zares sem sem oral posloviti. Peti razred osnovne šole sem zaradi vojnih razmer obiskoval v Novem mestu, gimnazijo pa sem nadaljeval v Ljublja- ni. Stanoval sem v dijaškem domu. Tu sem bil večkrat lačen kot sit. Začel sem spoznavati ljudi. Nekateri so bili dobri, drugi pa mrščni in egoisti.

Med vojno sem bil samo enkrat v Ajdovcu. Pretresla me je vest, da sem izgubil očeta. Padlo je mnogo doma- činov.

Po vojni sem končal gimnazijo in se vpisal na pravno fakulteto, ki sem jo po nekaj letih študija dokončal. V študen- skih letih je bila moj drugi dom Narod- na in univerzitetna knjižnica. Tam sem spoznal mladenko, ki je postala moja žena. Tudi ona je Dolenjka. Ker je bila moja prva zaposlitev v Domžalah, sva se z ženo naselila v tem kraju in si ustva- rila družino. Hčerka je profesorica ma- tematike, sin pa bo kmalu dokončal študij na strojni fakulteti. Povedati moram še to, da sem že stari oče. Zaposlen sem kot sekretar na PTT elektronskem računalniškem centru v Ljubljani. Še nekaj let in odšel bom v pokoj.

Ceprav sem že nekaj desetletij z Do- lenjskega, sem še vedno po duši in srcu Dolenjec. Nobene druge zemlje ne bi hotel obdelovati kot le dolenjsko. Po- nosen sem na svoj vinograd in zidnico na Ljubnu pri Dolenjskih Toplicah. Kadar mi dopušča čas, z veseljem po- hitim tjakaj. Ta vinograd mi pomeni mnogo: tu delam, preživljam počitnice, vikende, živim med Dolenjci, od tod se vračam k svojim domačim in sovašča- nom. Še vedno živim s svojimi sorojaki, obiskujem jih, udeležujem se mnogo njihovih akcij. V rojstnem kraju se po-

IZLET V PIRAN

Zadnji juljski ponedeljek smo odšli na izlet v Piran. Peljali smo se z ladjo. V Pira- nu smo si najprej ogledali akvarij in nato še mogočno cerkev, od katere je lep raz- gled na mesto. Skupina »gusarjev« si je ogledala še mestno obzidje. Hodili smo tudi malo po obali in si ogledovali morje, »delfini« so se celo kopali. Na stojnici s sadjem smo si kupili lubenico, od katere je vsak od nas dobil kosček. Med spreho- dom po ozkih piranskih ulicah smo si ku- pili spominke. Popoldne se je začelo nebo hitro oblačiti, zato je tovariš Tone prosil vse vzgojiteljice in otroke, naj se čimprej vrnejo na ladjo. Kljub hitenju nas je dobila nevihta. Vse se je srečno končalo in nismo bili mokri. Ta izlet mi bo ostal vedno v le- pem spominu.

DOROTEJA HARTMAN
iz kolonije RKS
Fazan pri Portorožu

OBNOVLJEN VODOVOD

VAS — FARA — Hydrovod Kočev- je — Ribnica je pred kratkim dokončal obnovo vodovoda Jakšiči v krajevni skupnosti Kostel. Tako je dobilo vodo tudi novo naselje Hrib in so se nekateri lahko vselili v zgrajene hiše.

Slovenija Moja dežela.

Osem križev Marije Oberman

Marijin recept za dolgo življenje: veliko delati in jesti domačo hrano, zlasti žgance

Pred tednom dni je v krogu svoj- jih domačih praznovala 80. rojstni dan Marija Oberman iz Metlike. Rodila se je v bližnjih Drašičih, že leta 1933 pa se je z možem preselila v Metliko, kjer sta si zgradila hišo in gospodarstva poslopija. Da ji v živ- ljenju ni bilo lahko, potrdi tudi mož Anton, saj sta morala tako rekoč sama obdelovati kmetijo, kajti hči Milenca je zbolela, sin Anton pa je pred tremi desetletji odšel v Avstrali- jo.

»Toda vedno, če mi je bilo še ta- ko težko, sem bila vesela in dobre volje. Najbolj vesela pa sem bila ta- krat, ko smo natočili veliko medu. Mož je bil vnet čebelar. Kar 52 let je imel čebele, ki pa se jim je moral pred dvema letoma odpovedati za- radi čebelje bolezni. Spominjam se, da smo imeli leta 1955 v Komarni

vasi 50 panjev. Med smo morali to- čiti vsak drugi dan in v treh dneh smo natočili 500 kilogramov. Ta- krat sem se počutila kot v oblublje- ni deželi,« se smeji Obermanova.

Čeprav jo je sin že večkrat pova- bil v Avstralijo, pa se Marija ne mo- re odločiti za obisk. Predaleč je, pravi, saj je bila doslej njena naj- daljša pot v Ljubljano. »Najraje sem kar doma, predvsem na vrtu. Nikoli nisem tako utrujena, da ne bi še kaj postorila med gredicami.« Na vprašanje, kakšen je po njenem re- cept za dolgo življenje, ima pripravl- jen odgovor: »Veliko delati pa ne- koliko slabše jesti, predvsem doma- čo hrano, zlasti žgance.« Dokaz, da se ta recept zares obnese, je Marija sama.

M. B.-J.

V KROGU DOMAČIH — Marija Oberman (druga z leve) je svoj 80. rojstni dan praznovala skromno, a v krogu svojih najdražjih, moža, hčerke in sina z družino. Najpomembnejše v življenju je, kot sama pravi, da so se imeli vedno radi. (Foto: M. B.-J.)

Stanko Gimpelj

Stanko Gimpelj iz Sevnice je bil lju- bitelj voda. Bolj kot to, da je namakal trnek, se je rad sam kopal in krepčal bodisi na Mirni ali na Savi. Savo je ne- šetokrat preplaval, zadnji dve leti pa se je najdaljši jugoslovanski reki izogibal, ker je bila preveč onesnažena. In ko je v 65. letu, kak teden pred poslednjim preizkusom svojih moči in volje, tudi svoji ženi zaupal, da bo spet preplaval Savo, ker da se mu ne zdi več tako zelo uma- zana, so ga zamen prepričevali, naj tega ne počne. Končno Stanko le ni bil več tako rošno mlad! Toda nihče od doma- čih, ne prijateljev niti v sanjah ni mogel pomisliti, da bo tokrat Sava za Stanka usodna.

Gimpelj se je rodil v siromašni in šte- vilni družini v belokranjskem Semiču. Prvorojenec med šestimi otroki je mo- ral že s 14 leti od doma, da je mati lažje, z dminarstvom nasitila lačna usta otrok, ki so ostali prezgodaj brez očeta. Stanko si je služil kruh predvsem kot pastir. Po- tem pa je prišla vojna vihra in Stanko, vzgojen kot zaveden Slovenec, je že ko- nec maja 1942 našel pot v partizane. Bil je v raznih partizanskih enotah, tudi v Tomšičevi brigadi in legendarni 14. di- viziji kot obveščevalni oficir, zaupali pa so mu tudi druge odgovorne zadolžitve.

Demobiliziran je bil šele leta 1949. Delal je v organih za notranje zadeve v Brezicah, po gozdarski šoli v Idriji pa je postal logar pri GG Brežice, kjer je ostal do upokojitve. Gimpelj je bil človek, ki se ni silil v ospredje, nasprotno, vsa po- vojna leta, ko mu je s trdim delom uspe- lo ustvariti topel dom, je ostal nekako v ozadiju. Morda mu je bilo zato toliko topleje pri izmučenem srcu, ko se ga je pred leti na Lisci spomnil Edvard Kar- delj kot soborca v hudih preizkušnjah roške bitke.

V spomin Lojzetu Lovku

vali, se ga spominjamo kot umirjenega, dobrega človeka in strokovnjaka, ki je bil pri delu vedno zelo prizadeven in dosleden strokovnjak. Če se je v kako delo zagrizel, potem je garal tudi pono- čni, samo da je delo opravil po svoji za- misli. Njegova prezgodnja smrt je pri- zadelala vse, ki smo ga poznali. Posebno pa je prizadela njegova družina, kjer je bil ženi dober mož, otrokom pa skrben oče. Vsem njegovim zato izrekam glo- boko sožalje.

Sodelavec TIT DOBERŠEK

15. avgusta 1989 je v Kliničnem cen- tru v Ljubljani umrl agronom inž. Lojze Lovko. Pokopan je bil 17. avgusta 1989 na šmihelskem pokopališču v Novem mestu. Pokojni je živel med Dolenjci 39 let in je tu pustil svoje vidne sledove v javnem in strokovnem življenju. Zato je prav, da se ga od odhoda od nas spom- nimo in ga ponovno predstavimo kot uglednega kmetijskega strokovnjaka ter dobrega in ustrežljivega človeka, ki ni- komur ni hotel nič hučega.

Pokojni Lojze je bil po rodu Notra- njec, rojen 30. marca 1914 kot kmečki sin v vasi Brezje pri Cerknici na No- tranjskem. Študiral je na klasični gim- naziji škofijskih zavodov v Ljubljani, kjer je maturiral leta 1933. Sošolci so ga kot tovariša imeli zelo radi. To dokazu- jejo ob odprtem grobu izrečne poslo- vilne besede gimnazijskega sošolca Le- vičnika in številne sožalne izjave ženi Silvi njenih gimnazijskih sošolcev, med katerimi so škof Lenič in drugi.

Po maturi se je Lojze odločil za študij agronomije v Zagrebu, kjer je diplomir- al leta 1939. Obvezen 3-mesečni staž je opravil na banovinski vinarski in sad- jarski šoli v Mariboru. Do vojne je služ- boval najprej na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru (od 15. 7. 1939 do 30. 5. 1940) in na banovinski kmetijski šoli Sentjur pri Celju (od 1. 6. 1940 do 22. 4. 1941). Med vojno je služboval pri Prevodu (Prehranjevalni zavod) v Ljubljani (od 1. 7. 1941 do 23. 5. 1945).

Po osvoboditvi je inž. Lojze Lovko služboval na okrajnem ljudskem odbo- ru Kamnik, nato na OLO Maribor oko- lica (od leta 1945 do 10. 2. 1947), na ministrstvu za kmetijstvo (do 18. 5. 1949), na oblastnem LO Ljubljana (do 30. 4. 1950). V Novem mestu je bil do- deljen kot okrajni kmetijski referent 1. 5. 1950 in ostal v Novem mestu do svo- je prezgodnje smrti. Tu si je ustvaril družino. Kot okrajni kmetijski referent je ostal na tem mestu do razpustitve okrajev (1963). Zatem je služboval pri kmetijsko-gozdarskem posestvu, nato pri kmetijski zadrugi Novo mesto, od 24. 2. 1969 pa do upokojitve (1. 11. 1980) kot direktor Vodnega gospodar- stva Novo mesto.

Vsi, ki smo pokojnega agronom inž. Lojzeta Lovka poznali in z njim sodelo-

Vodarij Dolenjske

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 1. IX.

16.05 — 1.40 TELETEKST
16.20 VIDEO STRANI
16.30 POLETNA NOČ, ponovitev nanizank
18.00 DNEVNIK 1
10.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAŠE AKCIJE
20.15 SET NENAVIDNIH SIL ART-HURJA CLARKEA, ameriška dok. serija, 8/12
20.40 KRATEK FILM
20.55 KRIMINALNA ZGODBA, ameriška nanizanka, 12/20
21.40 DNEVNIK 3
22.05 POLETNA NOČ
DELO NA ČRNO, 10. del nanizanke
0.00 ZBOGOM, PAVLIHA, francoski film
1.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.25 Monte Carlo: finale GP v atletiki — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Kdo, ali jaz? (oddaja za otroke) — 9.00 Nedotakljivi (ameriška nanizanka) — 9.55 Narodna glasba — 10.25 Od našega dopisnika: Nairobi — 12.00 Zabavna glasba — 12.50 Titova velika iniciativa — 13.40 Dubrovniške poletne prireditve — 14.20 Oddaja za otroke — 14.45 Risanka — 14.55 Izobraževalna oddaja — 15.30 Poročila — 17.45 Poročila — 17.55 TV koledar — 18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Mortimer (zadnji del nadaljevanke) — 21.00 Zabavnoglasbena oddaja — 21.30 Dnevnik 2 — 21.50 Evropski kulturni magazin — 22.55 Program plus — 1.25 Poročila

SOBOTA, 2. IX.

16.35 — 2.25 TELETEKST
16.50 VIDEO STRANI
17.00 POLETNA NOČ, ponovitev nanizanke
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 x 3
20.35 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, reportaža z Bleda
20.55 ŽIVI TERMINAL, ameriški film
22.50 DNEVNIK 3
23.15 POLETNA NOČ
DELO NA ČRNO, 11. del ameriške nanizanke
SAMO BEDAKI IN KONJI, zadnji del
2.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

15.20 Kako biti skupaj — 15.50 Plavalni maraton — 17.20 Mladinski film — 18.10 Poletje na Adi — 19.30 Dnevnik — 20.15 Finale mednarodnega rokometnega turnirja — 21.20 Po jezeru (posnetek zabavne prireditve) — 22.45 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.20 TV koledar — 9.30 Mortimer (ponovitev zadnjega dela nadaljevanke) — 10.25 Ferdy (ponovitev) — 10.45 Risanka — 10.55 Program plus (ponovitev) — 12.55 Rezerviran čas — 14.30 Maduri (indijski film) — 17.00 Mali koncert — 17.15 Dnevnik — 17.30 Sedem TV dni — 18.15 Čez tri gore — 18.35 Od Beograda do Beograda (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik 1 — Ameriški sanjač (ameriški film) — 21.50 Dnevnik 2 — 22.05 Od našega dopisnika: Beograd — 23.40 Program plus: Večer v B. P. klubu; Čas ubijanja (ameriški film) — 2.10 Poročila

NEDELJA, 3. IX.

8.45 — 13.55 in 15.05 — 22.40 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 OTROŠKA MATINEJA
10.30 BOLJŠE ŽIVLJENJE, 13. del nadaljevanke
11.30 PIKNIK V ROGAŠKI SLATINI,

3. oddaja
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 KONCERT ZA ČLOVEKOVE PRAVICE V BUDIMPEŠTI
15.05 VIDEO STRANI
15.15 PRISLUHNI MO TIŠINI, ponovitev
15.55 ZAPISANI ŠOLI, zadnji del nadaljevanke
17.00 DNEVNIK 1
17.05 POSLOVNE INFORMACIJE
17.10 DEKLE IZ PLEMENA ASHANTI, ameriški film
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 IZLET, 1. del nadaljevanke TV Plišina
21.05 ZDRAVO
22.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih — 16.00 Satelitski programi — 18.55 Danes za jutri: Dodajmo življenje letom — 19.30 Dnevnik — 20.00 Benetke: slovesna otvoritev filmskega bienala — 21.30 Športni pregled — 22.30 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Izobraževalni program — 13.00 Serijski film (1. del) — 13.50 Nedeljsko popoldne — 16.30 Morje, ljudje, obale (potopis) — 17.05 Scaramouche (ameriški film) — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vrh neuvrščenih (dok. oddaja) — 20.30 Beli pas (ameriški film) — 22.00 Dnevnik — 22.15 Igre brez meja — 23.50 Program plus — 1.50 Poročila

PONEDELJEK, 4. IX.

9.00 — 23.40 TELETEKST
9.15 VIDEO STRANI
9.25 MOZAIK: UTRIP, ZRCALO TEDNA
9.55 SLOVESNA OTVORITEV KONFERENCE NEUVRŠČENIH
12.55 VIDEO STRANI
14.25 POLETNA NOČ, ponovitev
15.55 MOZAIK, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK
UTRIP
ZRCALO TEDNA
OČI KRITIKE
17.50 40 LET FOLKLORNE SKUPINE
TINE ROŽANČ
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, reportaža
20.30 ABSTINENT, drama TV BG
21.40 OSMI DAN
22.20 DNEVNIK 3
22.40 SLOVENSKA KLAVIRSKA GLASBA, 1. oddaja
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.45 Afriški baleti: Gvineja — 18.15 Svet športa — 19.30 Dnevnik 2 — 20.05 Žarišče — 20.35 Po sledih napredka — 21.05 Televizija (angl. dok. serija, 6/13) — 22.00 Svet na zaslonu — 22.40 Videogodba

TOREK, 5. IX.

9.45 — 11.10 in 15.35 — 23.40 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.00 VIDEO STRANI
15.50 VIDEO STRANI
16.00 TUJI JEZIKI, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK, ponovitev
17.55 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, reportaža
20.30 DRUŽINA MUNROE, kanadska nadaljevanke, 5/6
21.25 DINAR
22.10 DNEVNIK 3
22.30 LEPA BRENA, reportaža
23.30 VIDEO STRANI

PETEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Železi ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbor pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:
8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Celje 89 (1. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 29.05 Žarišče — 20.35 Žrebanje lota — 20.40 Umetniški večer: tunizijski in palestinski film

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Oddaja za otroke — 9.00 Šolski program — 10.30 Poročila — 10.35 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.40 Prezri ste, pogledajte — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Kalamiti Jane (ameriški film) — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Dialogi (kontaktni magazin) — 23.35 Program plus — 1.35 Poročila

SREDA, 6. IX.

9.45 — 11.50 in 16.05 — 23.50 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK: OSMI DAN, SVET NA ZASLONU
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, reportaža
20.30 FILM TEDNA: USPEŠEN ČLOVEK, kubanski film
22.20 DNEVNIK 3
22.40 SVET POROČA
23.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.30 Studio Maribor — 19.00 Podnebje in energetske meje v kmetijstvu — 19.30 Dnevnik — 20.05 Žarišče — 20.35 Madame Butterfly (opera) — 23.05 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Sršeni (4. del nadaljevanke) — 9.00 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.40 Prezri ste, pogledajte — 15.10 Poročila — 15.15 Program plus (ponovitev) 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.35 Dnevnik 3 — 23.00 Program plus — 1.00 Poročila

ČETRTEK, 7. IX.

7.45 — 12.10 in 14.30 — 23.55 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 MOZAIK: ŠOLSKA TV
9.55 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, polfinale
14.45 VIDEO STRANI
14.55 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, polfinale
16.30 DNEVNIK 1
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 SP V VESLANJU NA MIRNIH VODAH, reportaža
20.30 ELLIS ISLAND, 3. del ameriške nadaljevanke
21.25 ... JUTRI?, dok. oddaja
21.55 DNEVNIK 3
23.45 VIDEO STRANI

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Smogovci — 9.00 Šolski program — 12.30 Poročila — 12.40 Prezri ste, pogledajte — 15.10 Poročila — 15.15 Program plus (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke in črke — 18.25 Serijski film — 19.18 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Spekter (politični magazin) — 21.05 Zabavnoglasbena oddaja — 22.05 Dnevnik 3 — 22.35 Program plus — 0.35 Poročila

PONEDELJEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Železi ste, poslušajte, ponovitev oddaje, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Lestvica narodno-zabavne glasbe, 17.10 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

TOREK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogovarjamo se z ..., 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SREDA:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospodarstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Stokovnjak v studiu.

Trebnje životari iz leta v leto

Kje so vzroki, da se na športnem področju v tej občini nič ne premakne

V trebnjskem tekmovalnem športu je že več let kriza. Boljših rezultatov ni in, nekateri klubi so celo prenehali z delom, gledalcev na športnih tekmovalnih ni več. Tudi perspektiva ni kdove kako cvetoča, kajti težave kadrovske, organizacijske in finančne narave so čedalje hujše breme za klube, ki tekmujejo na nižjih ravneh tekmovalstva.

ZTKO namreč k celotni dejavnosti klubov prispeva vse manjši delež, kajti tudi sama je deležna čedalje manjšega kosa pogače. Navkljub vsem prizadevanjem in izrabi različnih načinov in možnosti za financiranje je ZTKO popolnoma nemočna, kajti tekmovalni sistemi so čedalje dražji, prav tako pa tudi osnovna dejavnost vsakega kluba. V klubih namreč ne deluje le člansko moštvo, ampak tudi mladinska, kadetska in pionirska moštva. Vsako od teh pa zahteva svojo opremo, svojega trenerja in svoje termine vadbe. Seveda se klubi znajdejo in igralce mlajših kategorij združujejo med seboj. Tako stvar počenijo, vendar pa to ni rešitev na poti h kakovosti. Kvaliteta pa je tisto, kar hočemo vsi, še posebej tisti, ki odvajajo oz. imajo namen odvajati sredstva za športno dejavnost.

Seveda ne gre zanemarjati problema igralnega kadra (košarka, roket, odbojka, nogomet), kajti brez množičnosti ne more biti prave kvalitete. Ven-

dar pa nas v tem primeru poleg finančnih težav bolj zanimajo problemi organizacijske narave. V klubih namreč uprava obstaja le na papirju ali pa še tam ne, delati pa poizkušajo redki posamezniki. Največkrat res ostane le na poizkušanjih, kajti posameznik je nemočan, da bi sam popravil zarjavel stroj, ki je pokvarjen vsaj na treh različnih straneh. Delovanje vsakega kluba je zelo kompleksno in vsako področje dela je povezano z drugim, zato upravljanje kluba zahteva timsko delo.

Vprašanje je torej, ali smo Trebnjanci večji individualisti od ostalih Slovencev, da ne moremo nekaj narediti skupaj. Ugotovimo namreč lahko, da so v Sloveniji tudi manjši kraji od Trebnjega, ki so v športu dosegli dobre, celo vrhunske rezultate. Seveda je temu botrovala pomoč združenega dela.

Delovne organizacije v trebnjski občini pa za trebnjski tekmovalni šport niso zainteresirane. Nekatere slabše poslujejo, drugih ne zanima reklama oz. sodelovanje na tako nizki ravni, tretjih reklama sploh ne zanima, četrti raje dajejo sredstva izven občine, čeprav je tudi tam nivo vprašljiv, peti se usmerja na področja zunaj športa oz. telesne kulture nasploh, naprej pa bi zaradi majhnosti trebnjske občine že težko naštevati. Podobno je tudi s zasebnim sektorjem.

Želijo trdno Jugoslavijo

Posvet s predsedniki občinskih in medobčinskih organov ZZB NOV Slovenije — TV-15 v težavah

Na posvetu s predsedniki občinskih odborov in medobčinskih svetov ZZB NOV, ki ga je organiziralo predsedstvo RO ZZB NOV, so obravnavali letne programske skupščine ZZB NOV, se seznanili s pripravami na jugoslovanski borčevski kongres, letno skupščino ZZB NOV Slovenije in se pogovorili še o nekaterih vprašanih izhajanja časopisa TV-15 ter o predlogu, da se 25. december praznuje kot dela prost dan.

O poteku letnih programskih skupščin odborov ZZB NOV je bilo enotno ugotovljeno, da so skupščine prispevale k idejnopoličnim in akcijskim enotnosti borcev NOV Slovenije glede vseh temeljnih vprašanj našega nadaljnjega družbenega razvoja, kot so uresničevanje gospodarske reforme, urejanje nacionalnih odnosov, razmere na Kosovu, politični pluralizem, ustavne spremembe, volitve v letu 1990 in reorganizacija ZZB NOV Jugoslavije v zvezi s kongresom jugoslovanske borčevske organizacije. Udeleženci skupščin so dali polno podporo stališčem RO ZZB NOV Slovenije o uvedbi izrednih razmer na Kosovu, o prenovi SZDL, o političnem pluralizmu in stališčem v zvezi z informacijo starega ZIS o napadih na JLA. Na skupščinah so na slovensko borčevsko delegacijo v zvezni odbor ZZB NOV med drugim naslovili zahtevo, naj slovenski delegati borčevske organizacije še odločneje nastopijo proti vsem tistim, ki neargumentirano napa-

dajo politiko in skupno demokratično sprejete dogovore in Sloveniji. Glede prenovne SZDL so na skupščinah izrekli precej kritik na neučinkovitost in prepočasnost prenovne. Ugotovili so, da borci uspešno sodelujejo z borčevskimi organizacijami v zamejstvu, čeprav pri tem ne manjka zadreg, kako razložiti našo krizo.

V sklepkih z omenjenega posveta je bilo zapisano, da želijo borci stabilno in enotno Jugoslavijo, čimprejšnjo odpravo izrednih razmer na Kosovu, posredovanje resnice o Sloveniji, krepitev že doslej dobrih odnosov z JLA, posodabljanje JLA racionalno porabo sredstev za te namene in polno uresničevanje Titove zasnovne SLO in DS. Na posvetu so menili, naj RO ZZB NOV Slovenije sodeluje pri oblikovanju in sprejemanju Temeljne listine. Zaskrbljeni so bili nad podatkom, da se znižuje število naročnikov TV15. Na posvetu so še podprli predlog, naj bo 25. december dela prost dan.

S. NIKOLIČ

LE K ... SE PLAČA VNAPREJ

Te dni dobivajo tudi telefonski naročniki v kočevski in ribniški občini precej zasoljene račune za telefonske storitve. Poleg računov je še pismo obvestilo, da je to račun za dva meseca (avgust in september), ker zdaj tudi Podjetje PTT Ljubljana prehaja na zaračunavanje teh storitev vnaprej, kar so ostala PTT podjetja v Sloveniji storila že aprila. Kaže torej, da bomo kmalu vse plačevali vnaprej, plače in pokojnine pa že dobivamo za nazaj. Pa so nas včasih tako lepo učili, da le v izkoriščevalskem kapitalizmu dobivajo delavci plačo za nazaj in so tako prisiljeni kreditirati kapitalista.

V RIBNICI SVOJ RADIO

RIBNICA — Ribniški mladinci pripravljajo ustanovitev svojega radijskega studia, ki naj bi bil vsaj na začetku izpostava novomeškega Studia D, kasneje pa bi morda prerasel v lokalno radijsko postajo. Po sedanjih zamislih bi program snemali v ribniškem studiu in ga nato nekajkrat na teden pošiljali na predvajanje v novomeški Studio D. Ribniški studio bo imel prostor v mladinskem klubu, kjer bodo večjo sobo predelili in en del uporabili za potrebe studia. Za ureditev in opremo studia bodo mladinci prislužili nekaj denarja in prostovoljno delali. Poleg tega jim je podjetje Inles že obljubilo les, nekaj pa bo za opremo studia dodal Riko. RTV Ljubljana so tudi že zaprosili, da napravi studio o sličnosti njihovih radijskih programov na območju občine Ribnica. Na koncu velja reči, da se s potoz v Ribnici verjetno dokončno pokopani načrti o skupni lokalni radijski postaji za Kočevje in Ribnico.

• Če gre lahko pri kakšni stvari kaj narobe, bo tudi šlo.

• Pri ženski je lepota krat panet konstanta. (Murphyjev zakon)

Jasno je, da krivda ni le na strani lovnih organizacij, ki zahtevajo razen v čim krajšem časovnem obdobju zato raje in pogosteje podpirajo eno oz. enodnevne akcije. Športniki zaenkrat niso našli pravega načina, kako bi delovne organizacije in privatni sektor pritegnili k trajnejšemu sodelovanju. Potrebno bi bilo vzpostaviti take oblike sodelovanja, ki bi koristile obema stranema: športnim klubom bi zagotovili trajnejši vir financiranja, delovnim organizacijam pa bi klubi poleg skromne reklame lahko ponudili sodelovanje na področju športne rekreacije, jim pomagali in tako vzbudili interes za to dejavnost oz. športno rekreativno javnost nasploh.

Športniki oz. klubi se morajo zavestiti, da jim svojega denarja ne bodo ponujali. Sami ga bodo morali pridobiti in tudi opraviti. To pa do sedaj v trebnjski občini ni bila praksa, kajti več je bilo kampanjskega dela, ki ni more zadovoljiti interesov na obeh straneh.

MARKO GRANDON

Osel gre le enkrat na leto

Organizatorji prireditve kočevski občini na leto prvi krat

KOČEVJE — Prometna zapora središča Kočevja ima smisel, če se bo ploščadi sredi mesta vsaj ob koncu leta na kaj dogajalo. Seveda pa je potrebno prireditve tudi vnaprej razporediti v vso turistično sezono, da ne bi bilo preveč nekaj vikendov popolnoma praznih, potem pa bi jo naenkrat, iste dni, več organizatorjev prireditev. Prav tako je dogajalo tudi to poletje, saj danes kenda ni bilo na ploščadi nič, potem pa naenkrat Dan piva, Kočevska noč, veselicah drugod sploh ne govorimo.

Organizatorji ugotavljajo, da bi dnevi piva lahko tudi letos tri dni, ne bi bilo lani, in ne le en dan. Podobno velja tudi za Kočevsko noč, ki bi prav tako lahko podaljšali na ves leto tedna. To pa pomeni, da se morajo organizatorji prireditev že pred turistično sezono ali pa že konec prejšnjega leta dogovoriti, kdaj bo imel ta ali oni prireditev na ploščadi. Izdelati je treba koledar prireditev. Seveda pa koledar naj ne bi zajemal le prireditev na ploščadi v mestu, ampak še drugje po občini, pa tudi ne le prireditve v turistično sezono, ampak tudi zunaj.

J. PLOŠ

(Vjesnik)

Midhat Ajmanović

ČETRTEK:
8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Studio D včeraj, danes, jutri, 12.00 Predstaviteljski Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse manj je dobrih gostiln, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

Na Debencu bo polharska noč

H koči na lepi razgledni točki pride mnogo izletnikov — Z njo zdaj upravlja nogometni klub

DEBENEC — Novo šolsko leto bo mogoče prineslo nekaj poživila tudi v koči na lepi razgledni točki na polharski noči. Koča na Debencu je bila kapnica, pravijo v NK Dana Mirna. Dodajajo, da so danes na voljo sanitarije na izplačevanje, v koči sta vodovod in telefon. Popotnik lahko pride k hiši po nanovo vrezani cesti in če ga bo vzpon zlačil in uželjal, bo lahko na cilju kaj prigriznil in si poplaknil grlo, saj se v kuhinji s hladilnikom že kaj najde. Koča na Debencu je odprta vsako soboto in nedeljo. Po naročilu bo ostrnik pričakal goste tudi druge dni.

Izletniki, ki ne želijo biti popotniki brez razloga, jo bodo na Debencu morali mahitati na polharsko noč, ki bo v drugi polovici septembra. Če kdo od takih izletnikov ne mara jeseni, bo počakal na maj, ko bo ob koči spet tradicionalno prvomajsko srečanje.

L. M.

DVE ZLATI ARENI ZA »KAVARNO ASTORIO«

PULJ — Minuli petek se je tu končal 36. festival jugoslovanskega igranega filma. Veliko zlato areno je dobil film Zbirni center režiserja Gorana Markovića, veliko srebrno areno film Kuduz in veliko bronasto areno film Hamburg — Altona. Zlato si je na tem festivalu prislužil tudi slovenski film. Zlato areno za režijo je namreč prejel Jože Pogačnik, ki je režiral film Kavarna Astoria, enako nagrado pa tudi igralce Janez Hočevar — Rifle za najboljšo moško vlogo (v Kavarni Astoriji).

potrudil, da je o odprtju obvestil čimveč strank. »Dogovoril sem se s poslatjem, da je vsakemu Dolenjskemu listu, ki ga berejo skoraj v vsaki hiši, priložil listek z obvestilom, kje je prodajalna in kdaj je odprta. Da je obstoj prodajalne v našem kraju upravičen, pove že podatek, da imamo vsak dan 10 do 15 strank. Če pa je potrebno, potem pripeljem plinsko bombo tudi na dom in to na bližnje domove kar zastoj,« pove Nedanovski.

Vaso prizna, da bi bilo kupcev gotovo še več, če bi imel prodajalno odprto tudi dopoldne, vendar se mu vsaj za sedaj ne splača pustiti službe. Seveda pa je vedno pripravljen priskočiti na pomoč, čeprav to ni v njegovem »opisu del in nalog«. Rad svetuje, kako priključiti plin, da bo zares varno, napravo pa ima tudi vse rezervne dele, ki so potrebni za napeljevanje plina. Da je zares vedno pripravljen ugoditi željam in potrebam svojih kupcev, pove tudi to, da odklene hišico s plinom tudi ob nedeljah, ko ima uradno sicer zaprto, in ne le ob delavnikih od 16. do 20. ure ter ob sobotah ves dan.

M. B.-J.

SVINJSKA POLITIKA

Te dni se je na oni strani Kolpe pripetila tale resnična zgodba: Tovornjak s šabačko (Srbija) registracijo se je ustavil v neki hrvaški vasi in prodajal prašiče. Prišli so kupci Hrvatje in prisotni so bili priča temule pogovoru:

— Koliko pa stane tale Milošević? je kupec pokazal na lepo rejenega prašiča.

— Petdeset milijonov, je bil odgovor prodajalca.

— Predrag je, je ugotovil kupec. Prodajalec pa je pokazal na precej manjšega prašiča in dejal:

— Potem pa vzemi tega Šuvarja, ki stane le 25 milijonov.

Pjc

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 2. septembra, bodo v Novem mestu do 19. ure, drugod pa do 17. ure, kot dežurne odprte naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Market na Drski
- v Šentjernej: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolejka
- v nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta prodajalna Pogajača na Glavnem trgu 22. Ker je ta sobota delovna, bodo vse ostale prodajalne živili odprte do 15. ure.

Moja veja je lahko piščalka

Priložnostni »vrtec« v Gorenjem Medvedjem selu

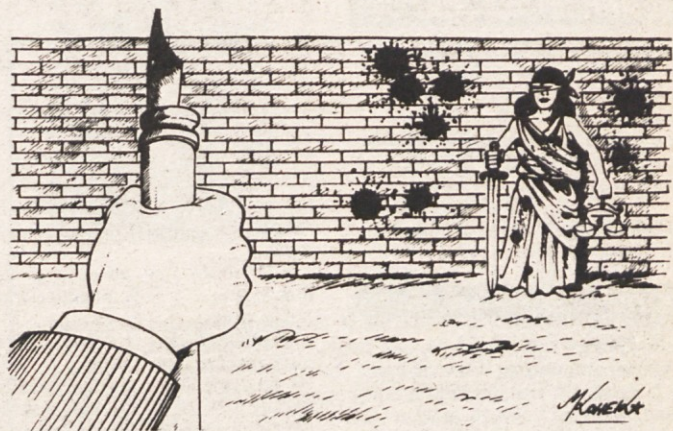
GORENJE MEDVEDJE SELO — Pručka je lahko vlak, suha veja je lahko piščalka. Alojzija Strniša pa je kot prava mama dveh polletnih Milanu ter dveh letnih Gregorju in Bernardi, ki se igrajo z »vlakom« in »piščalko«. Če je pravkar omenjeno še najbolj podobno otroškemu vrtcu, toliko bolj, ker si bo poletje lažje predstavljati, kaj dela gospodinja iz Gor. Medvedjega sela 8.

Alojzija Strniša, to je ta Medvedčanka, je pravzaprav varuhinja. »Pazim otroke, kolikor mi dopušča zdravje. Trenutno imam redno dva otroka in občasno še tretjega. To počnem, da bi pomagala mladim staršem, če so v zadregi v zvezi varstvom za najmlajše. Sama sem skušala, kako je, če nima mati komu dati otroka v oskrbo, ko je v službi. To je bilo takrat, ko sem v Ljubljani prebela v službi dolgo časa. Tudi v naturah smo prenekatikrat delali,« pravi Strniša.

Otroci, na katere pazi ali dopoldne ali popoldne, so doma iz okolice. Omenjeni trije, ki jih ji pripeljejo v varstvo zdaj, imajo vrtec pri Strniševih že od svojega 7 ali kvečjemu 10 meseca starosti. Se pravi, da so »teta« in mali pravi prijatelji. »Zelo rada imam otroke. Ko sem z njimi, mi to polni življenje,« ne skopari s čustvi družinska upokojenka Strniševa.

Pravzaprav ni takle »vrtec« nič izjemnega. Je pa življenjski drobček, ob katerem nekateri starši nimajo skrbi zaradi zavrnjenih prošenj, naslovljenih na otroški vrtec.

L. M.

Vedno na voljo

Vaso Nedanovski o prodajalni plina v Gradcu

GRADAC V BELI KRAJINI — Prodajalna plina je v Gradcu že eno leto, marsikdo pa tega še ne ve, četudi se je prodajalec Vaso Nedanovski zelo

Vaso Nedanovski

Pravica do življenja ni le človekova

Gibanje za zaščito živalskih pravic je najmočnejše predvsem v razvitih državah, kjer so boljše spoštovane tudi človekove pravice. Jugoslavija je v sprejemanju zakonov, ki bi ščitili živali pred mučenjem, daleč za ostalimi državami. Glede na to, da se pripravljamo na vstop v Evropo, bi morali v jugoslovansko zakonodajo vključiti tudi člen o zaščiti in pravicah živali. V svetu so sprejeli že več deklaracij in iz njih izhajajočih zakonov o zaščiti živali na podeželju, o zaščiti klavne živine, o humanem transportu živine, marca leta 1986 pa so v Strassbourgu sprejeli tudi Evropsko konvencijo o zaščiti živali pred mučenjem pri medicinskih in znanstvenih poskusih. Vendar tako kot ostalih konvencij tudi ta še nismo ratificirali.

Mučenje živali se najpogostejše dogaja pri transportih živine, v klavnicah, na živalskih farmah, na domačijah in v laboratorijih. Po predpisih, ki jih imamo, ni niti približno definiran pojem laboratorijske živali, čeprav se vsi veterinarski predpisi nanašajo tudi na živali v laboratorijih, kaj šele da bi bili točno postavljeni normativi za ravnanje z njimi. Raziskave na živih živalih opravljajo tudi v novomeški tovarni zdravih Krka. In kako jih izvajajo?

Direktor Krkinega Instituta, prof. dr. Miha Japelj, diplomirani inženir kemije, pravi, da se njihova farmacevtska industrija ravna po svetovnih normah, te pa vključujejo tudi predpise o pravilnem ravnanju z laboratorijskimi živalmi. Ne glede na to, ali jih je Jugoslavija že ratificirala ali ne, kajti Krka izvaža v 60 držav sve-

ta, od tega v številne razvite, na primer v Anglijo, Nemčijo, Norveško, uvozniki pa zahtevajo vrhunsko kvaliteto, ki jo lahko dosežejo le, če upoštevajo norme, ki so že uveljavljene v visoko razvitem svetu. Poleg tega delajo poskuse na živih ljudeh, ki imajo human odnos do živali, to so ljudje, ki so posebej strokovno usposobljeni za to delo.

»Raziskovanje na živalih nam omogoča, da hitreje in brez človeških žrtev pridemo do novih spoznanj ter jih vsakodnevno uporabljamo za dobrobit človeka in živali,« poudarja dr. Japelj. Prav zato se v Krki raziskovalci zavedajo, da se morajo pri svojem delu strogo držati profesionalne etike in da vseh poskusov ne izvajajo izključno na živalih, temveč se za začetne smernice poslužujejo raziskav »in vitro«, ki jih v epruveti izvajajo na kemičnih spojinah. Toda nobeden alternativni postopek ne more popolnoma nadomestiti poskusov na živalih, kajti dokončno sliko pokaže šele test na živih bitjih. V Krki izvajajo tri vrste poskusov na živalih: farmakološke, farmakokinetične in toksikološke. V glavnem temeljnih raziskav ne delajo, predvsem preskušajo zdravila, ki so že več let na tržišču.

»Glavni namen naših raziskav je ugotavljanje negativnih učinkov zdravila; če hočemo izvažati, moramo dokazati učinkovitost in neškodljivost zdravila,« nam je povedal mag. Edward Paška, vodja oddelka za predklinične raziskave v Krki.

Pri poskusih na živalih se držijo predpisov Svetovne zdravstvene organizacije

(WHO), ki je svoje prve tovrstne napotke izdala leta 1967 (po znani talidominski aferi v 60. letih) in sicer, da je potrebno zdravila pred uporabo obvezno testirati tudi na živalih. To so bili le splošni napotki za predklinične raziskave, kasneje pa so izdali bolj specializirana navodila za posamezna področja: principe izvajanja poskusov, opozorili so na uporabo raziskav in vitro itd. Poleg priporočil Svetovne zdravstvene organizacije pa so bili vzporedno z njimi tudi posamezni zakoni sprejeti v nekaterih državah. Prvi in najzahtevnejši zakonski predpisi so se pojavili v ZDA, Veliki Britaniji ter v skandinavskih deželah. Tam, kjer je pač bolj razvita veterina, in kjer so boljše ekonomski in kulturni pogoji. Največkrat jih je v oblikovanje zakonodaje silil vse večji obseg medicinskih raziskav. V glavnem pa so vsi ti predpisi do leta 1978 opredeljevali le obseg raziskav. Na vprašanje, na kakšen način se te lahko izvajajo, pa ti predpisi niso odgovarjali, zato je FDA

leta 1976 izdelala predlog, ki je bil dokončno sprejet leta 1978 pod imenom GLP (Dobra laboratorijska praksa), ki navaja oziroma točno definira, katero strokovno osebo lahko dela v laboratorijskih raziskavah, kakšne so njegove obveze in odgovornosti, formirane morajo biti posebne skupine, ki opravljajo nadzor dela, določeni so tudi pogoji, v katerih se izvajajo poskusi. Zelo resno so se lotili tudi problematike laboratorijskih živali, za katere predpisujejo točno določene življenjske pogoje, vrste živali, na katerih se lahko izvajajo poskusi, kakšno mora biti vzdrževanje splošnega in sanitarnega reda ter da morajo biti za to delo posebej usposobljeni ljudje. V zadnjem času se v svetu vse bolj poudarja etični pristop pri raziskovanju s pomočjo živali, tudi v Krki skušajo slediti novim predpisom in se izogibajo nepotrebnim poskusom; za poskuse uporabljajo živali, ki jih priporoča WHO, predvsem miši, podgane, kunce in pse, skrbijo pa tudi za to, da živalim ne

povzročajo bolečin in stresov. V Jugoslaviji imamo predpisana veterinarsko-sanitarna merila za zaščito živali in za zaščito zdravja ljudi, le v Sloveniji pa so bila leta 1985 izdana navodila, ki obvezujejo vse ustanove, da si za izvajanje poskusov na živalih priskrbijo dovoljenje republiške veterinarske inšpekcije. Kot navaja mag. Edward Paška, bi bilo prav, da se sprejme zvezni zakon, ki bi enako reguliral uporabo živali v biomedicinskih raziskovalne namene po celi državi, prav tako bi potrebovali zakonodajo tudi na drugih področjih, kjer prihaja do dela z živalmi. Pa tudi naše članstvo v svetovnih organizacijah WHO, FAO, OECD, OIE nas obvezuje, da se prilagodimo mednarodnim predpisom, predvsem pa se ne bi smeli izgovarjati le na zakone in predpise, naše zgledno ravnanje naj ne bo odvisno le od njih.

Tako imajo »zavarovane« živali pri poskusih v Krki, toda poskusi kažejo le eno plat, pomembno je tudi, kako te živali vzrejajo, v kakšnih raz-

merah živijo in s čim jih hranijo. Prof. Marjeta Kincl, vodja oddelka za biološko kontrolo zdravil, je poudarila, da so pogoji, v katerih gojijo in izvajajo poskuse na živalih, boljše od pogojev, v katerih delajo raziskovalci; ti prostori imajo stalno določeno temperaturo in vlažnost, živalim dvakrat na dan očistijo kletke, hranijo pa jih z vitaminsko in biološko bogato hrano, ki ustreza posamezni živalski vrsti. Miši, kunce in pse vzrejajo na kmetiji v Hudenju, kjer imajo, kot pravi Igor Kadunc, vodja enote za poskusno vzrejo živali, trenutno na parjenju 400 parov miši, 40 kuncev in 17 psov. Zdravstveno stanje živali preverjajo sproti, z njimi pa delajo strokovno usposobljeni ljudje, za katere so pripravili dodatne tečaje v sami »Krki«. Živali, ki jih uporabljajo za poskuse, morajo biti popolnoma zdrave, zato so pri vzreji zelo skrbni, pa tudi drastičnih poskusov na njih ne izvajajo, le pri raziskovanju toksičnosti morajo žrtvovati določeno število živali (to so predvsem miške in podgane), vendar tudi odstranjevanje živali izvajajo po točno določenih predpisih.

Čeprav bi nam bila Krka lahko za zgled pri ravnanju z živalmi, pa še ni rečeno, da je povsod tako. Nasprotno. Verjetno bi že bežen pogled v transportni vagon za živino ali na primer v piščančjo farmo povedal več kot preveč. Primerov mučenja živali je nešteto. Tudi to je mučenje, če svojega hišnega ljubljence pustite cel dan zaprtega v stanovanju in mu ob prihodu domov ponudite čokolado. Kljub temu da še nimamo ustreznih zakonov, ki bi urejali ta področja, nam to ne sme biti izgovor za surovo ravnanje z živalmi. Le kdo nam je dal to pravico? Nihče. In ker bi bilo naše življenje brez živali nemogoče, lahko vsaj z dostojnim ravnanjem z njimi dokažemo, da spoštujemo tako žival kot človeka.

J. ŽAGAR

tedenski koledar

Četrtek, 31. avgusta — Rajko Petek, 1. septembra — Egidij Sobota, 2. septembra — Stefanija Nedelja, 3. septembra — Gregor Ponedeljek, 4. septembra — Rozalija Torek, 5. septembra — Lovrenc Sreda, 6. septembra — Ljuba

LUNINE MENE
31. avgusta ob 6.44 — mlaj

kino

BRŽICE: 1. in 2. 9. (ob 20. uri) jugoslovanska komedija Vila Orhideja. 1. in 2. 9. (ob 22. uri) ameriški erotični film Dober tek. 3. (ob 18. in 20. uri) in 4. 9. (ob 20. uri) ameriški film Zrelo IV. 5. in 6. 9. ameriška komedija Predmet poželjstva.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 1. do 4. 9. (ob 17. in 19.30) ameriški avanturistični film Willow. Od 5. do 6. 9. (ob 19. uri) ameriška drama Paris-Texas.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 31. 8. (ob 10. uri) ameriška risanka Jaka racman, 31. 8. in 1. 9. (ob

18. in 20. uri) ameriška nora komedija Vrzi mamo iz vlaka. Od 1. do 3. 9. (ob 22. uri) ameriški erotični film Jack in Jill. 2. in 3. 9. (ob 18. uri) ameriški glasbeni film Velika rock predstava. 2. in 3. 9. (ob 20. uri) ameriška kriminalna komedija Policijska zaseda. 4. 9. (ob 18. in 20. uri) ameriško-italijanski erotični film Ljubezen in strast. 5. in 6. 9. (ob 18. in 20. uri) predpremiere ameriške komedije Veliki posel — dva para sester.

SEVNICA: 1. 9. ameriški grozljivi film Muha. 2. in 3. 9. ameriška drama Veliko mesto.

ČRNOMELJ: 1. 9. (ob 20. uri) nemški erotični film Najstnica. 3. 9. (ob 20. uri) ameriška komedija holandska dekleta. 5. 9. (ob 20. uri) italijanski fantastično-kriminalni film Komora — neapeljska mafija.

KRŠKO: 1. in 3. 9. (ob 18. uri) in 2. 9. (ob 20. uri) ameriški zgodovinski film Zadnji kitajski cesar. 1. 9. (ob 22. uri) ameriški erotični film Prebitan v hiši ljubezni. 3. 9. (ob 16. uri) ameriške pravljice. 5. 9. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Povratni ožen. 6. 9. (ob 18. uri) ameriški znanstveno-fant. film Solarni bojovniki.

službo dobi

ZASTOPANJE tuje firme na terenu nudimo urejenim, ambicioznim osebam, starih od 25 do 35 let. Ponudbe s kratkim življenjepisom in obvezno telefonsko številko pošljite pod »izredna stimulacija« na naslov: Andrej Golc, Pod strahom 38, 61000 Ljubljana. (2961-SD-35)

OKREPEVALNICA v Krškem sprejme v delovno razmerje dekle. Informacije na tel. (0608) 32-715 ali 31-888.1 (2958-SD-35)

ZA HONORARNO DELO od 6. do 10. ure jutraj nujno zaposlim kuharico. Plača dobra. Tel. (068) 84-688. (P35-80MO)

FRIZERSKO POMOČNICO takoj zaposlim. Tel. (068) 58-246. (č.ek-SD-35)

KUHINJSKO POMOČNICO in KUHARICO takoj sprejememo. Hrana in stanovanje v hiši. Tel. (061) 666-067. (35-9MO)

KOMUNIKATIVNIM osebam z lastnim prevozom nudim honorarno delo — plačilo takoj. Informacije v petek od 16. do 20. ure na tel. 21-303. (P35-42MO)

KV MESARIJA za nedoločen čas zaposlim. M.sarija KRIŽAN, Podzemelj. Tel. (068) 57-175. (2912-SD-35)

motorna vozila

PRODAM R-4 GTL, letnik 1984. Tel. 22-917. (DL-TO-19-3-61)

Z 750, letnik 78, neregistriran v voznem stanju ugodno prodam. Penca Zdenka, Mali Slatnik 20. (P 35-78 MO)

Z 101, letnik 1986, prodam. Jože Kastelic, Židinja vas 5 a, Otočec. (2909-MV-35)

JAWO 350 TWIN SPORT, kot nova, 2100 km, z dodatno opremo, ugodno prodam. Tel. 45-358. (P35-7MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Mavsar, Rumanja vas 36, Straža, tel. 84-843. (P35-3MO)

SKODO, letnik 1977, registrirano do konca junija 1990, prodam. Informacije po telefonu (068) 51-462. (P35-4MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. (0608) 32-732. (P35-2MO)

R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Zvone Učman, Mali Slatnik 28, tel. 22-496. (2843-MV-34)

Z 101, letnik 1984, prodam. Tel. 23-230. (P35-14MO)

Z 101, letnik december 1984, prodam. Tel. (0608) 60-135. (P35-15MO)

JUGO 45, letnik 1986, prodam. Tel. 23-830. (2913-MV-35)

JUGO 45 E, letnik 1986, z veliko dodatne opreme, odlično ohranjen, prodam. Tel. (0608) 81-191. (P35-18MO)

R 4 GTL, september 1987, prevoženih 18000 km, prodam. Jože Šutar, Cegelnica 40 a, Novo mesto. (P35-20MO)

OSEBNI AVTO HONDA prelude prodam. Tel. (068) 51-515. (P35-21MO)

JUGO 45, letnik 1985, registriran v maju, prodam. Jovan Matijević, Tomšičeva 7, Brežice. (2915-MV-35)

Z 101, letnik 1987, prodam ali zamenjam za manjši avto, Slak, Vel. Cikava 11, Novo mesto. (P35-23MO)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.

ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

IZHAJA ob četrtnih. Posamezna številka 6.000 din, naročnina za 2. polletje 150.000 din; za delovne in družbene organizacije 320.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti na leto).

OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglašje 150.000 din, na prvi ali zadnji strani 300.000 din; za razpise, licitacije ipd. 170.000 din. Mali oglasi do deset besed 120.000 din, vsaka nadaljnja beseda 12.000 din.

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročeni rokopiisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

JUGO 45, letnik 1986, registriran do 26. 7. 1990, prodam. Tel. (0608) 61-360. (P35-32MO)

GOLF diesel, letnik 1983, prodam. Tel. 65-426. (P25-30MO)

Z 750 LE, letnik 1984, prodam. Bratkovič, Prvomajska 6, Sentejnej. (P35-52MO)

JUGO 1.1, letnik 1987, prodam. Tel. 20-439. (2949-MV-35)

GOLF diesel, letnik 1986, prodam. Informacije na telefon 25-463. zvečer. (2963-MV-35)

126 P, letnik 1986, in R 4, letnik 1988, prodam. Tel. 26-098, 28-030. (P35-54MO)

AUDI 80 diesel, letnik 1982, prodam ali zamenjam za cenejši avto. Tel. 41-149. (P35-51MO)

126 P, letnik 1988/9, prodam ali zamenjam. Hrovatič, Stranska vas 1, tel. (068) 43-502. (2950-MV-35)

KADET 1.3 GL, 5 vrat, letnik 1986, prodam. Tel. 25-895. (2959-MV-35)

VISO II TRE, letnik 1985, prodam. Tel. 43-750. (2960-MV-35)

ZASTAVO 128, letnik 1986, prodam. Tel. 20-224. (2953-MV-35)

GOLF JGLD, letnik 1984, prodam. Tel. (068) 28-813. (P35-45MO)

FORD FIESTO, letnik 1980, ohranjen in registriran do avgusta 1990 prodam. Adamičeva 47, Novo mesto. (2951-MV-35)

GOLF JGL, letnik 1981, ravno registriran, prodam. Informacije na tel. (068) 76-270. (2952-MV-35)

R 4 GTL, letnik 1983, prevoženih 79000 km, z novo karoserijo, prodam. Tel. (068) 41-100. (2950-MV-35)

WARTBURG KARAVAN (turist), leto izdelave 1980, dobro ohranjen, registriran do aprila 1990, prodam. Telefon dopoldne 21-826 int. 395, Weinberger, Prečna 53. (P35-43MO)

JUGO 55, nov, prodam. Ivanetič, Pod Trsko goro 72, Novo mesto. (2952-MV-35)

OSEBNI AVTO ALFA SUD 1.3 model 80, generalno obnovljen, prodam. Marko Matijević, Bušca vas 8, Cerklje ob Krki. (P35-38MO)

126 P, letnik 1980, prodam. Tel. 43-613, popoldne. (P35-36MO)

TOMOS AVTOMATIK in nov barvni televizor Körting Gorenje ugodno prodam. Miran Sisko, Bršljin 59, Novo mesto. (2956-MV-35)

GOLF GL, letnik 1981, prevoženih 75000 km, prodam. Ivan Slak, Gor. Karleljevo 7, Novo mesto. (2957-MV-35)

AX, letnik 1987, metalik, 5 prestav, prodam ali zamenjam. Tel. 65-501. (2954-MV-35)

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, prodam. Mlakar, Nad mlino 41, tel. 25-071. (2953-MV-35)

JAWO 350 ccm, novo, prodam ali zamenjam za osebni avto. Informacije na tel. (068) 49-336. (P35-35MO)

FIAT REGATA 100 SIE, letnik 1987, prodam. Tel. 26-585. (P35-76MO)

Z 128, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 49-434. (P35-56MO)

GOLF JXD, letnik 1987, prevoženih 35000 km, prodam. Tel. (068) 49-107. 49-137. (P35-57MO)

VW passat, letnik 1976, prodam. Tel. (068) 28-408. (P35-58MO)

R 4 GTL, avgust 1987, 18000 km, prodam. Tel. 24-285. (P35-59MO)

LADO karavan, letnik oktober 1985, prodam. Marjan Jerele, Stara vas 3, Škocjan. (2965-MV-35)

126 P, letnik 1987, zelo dobro ohranjen, prodam. Tel. 23-440. (P35-62MO)

IMV kombi furgon 1600 prodam. Tel. (068) 42-035. (P35-63MO)

Z 750, letnik 1981, 55.090 km, prodam. Tel. 65-408. (35-64MO)

GOLF JX, letnik 1987, prodam. Božič, Smolenja vas 16 a, Novo mesto. (P35-65MO)

126 P, letnik 1978, dobro ohranjen, ugodno prodam. Jože Vene, Zvačovo 3, Sentejnej, tel. 42-294. (2966-MV-35)

JUGO koral 45, star 4 mesece, prodam. Tel. (0608) 75-632. (P35-69MO)

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Gačnik, Krka, Novo mesto, tel. 27-794. (P35-70MO)

R 4, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. (0608) 32-284. (P35-71MO)

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Tel. 24-769. (P35-72MO)

ZASTAVO 101, letnik 1980, obnovljeno, registrirano do 29. 9. 1990, prodam. Ogled od 17. ure dalje. Kostanjšek, Škvarčeva 21, Brežice. (P35-74MO)

VOLVO 343, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. (0608) 31-009. (P35-79MO)

BT 50, letnik 1988, registriran do avgusta 1990, ugodno prodam zaradi odhoda v JLA. Informacije na telefon (068) 73-009. (P35-77MO)

GOLF SL, letnik 81, registriran do 17. 8. 1990, prodam. Tine Nadu, Škocjan 66, tel. 76-133. (P35-80MO)

PRODAM TOMOS AVTOMATIK A3ML, star 2 leti, dobro ohranjen in dodatno opremljen. Miro Dežan, Prečna 88, 68000 Novo mesto. Tel. 22-690. (P35-42MO)

prodam

BARVNI TV Grundig prodam. Tel. 23-230. (P35-13MO)

MODELE za ograje in za kamen za fasade ter vibracijsko mizo prodam. Vprašate lahko popoldne na tel. (061) 226-864. (P35-17MO)

PRODAM kad 1100 l, sod 700 l in več plastičnih posod. Tel. 22-349. (P35-12MO)

NEMŠKEGA OVČARJA, brez rodovnika, starega dva meseca, prodam. Tel. (0608) 33-211. (P35-22MO)

FRANCOSKO POSTELJO Meblo ugodno prodam. Tel. 23-097. (2920-PR-35)

PRODAM videorekorder Blaupunkt z daljinskim krmiljenjem, ročni električni stroj za rezanje cevnih navojev tip »Rems amigov« in 16-colski gumij voz z novimi gumami in platonom. Jože Plevanč, Gmajna 18, Raka. (2938-PR-35)

KOMPLET spletno ETA in zamrzovalno omaro prodam. Tel. (0608) 62-376. (P35-31MO)

VIDEOREKORDER Nordmende V 1205 VHS z daljincem in dokumenti, star dve leti, prodam. Opcije: upočasnjena in zamrznjena slika, dvotedensko programiranje, hitro programiranje itd. Informacije na tel. (068) 20-436. (č.ek-PR-35)

PRODAM 80 in 120-basno harmoniko Melodija. Tel. 22-669, po 20. uri. (P35-49MO)

POSTELJO z joggem poceni prodam. Tel. 22-757. (2908-PR-35)

PRODAM 1 ha koroze na njivi, nastojecem. Tel. (068) 65-023. (2904-PR-35)

ZENSKO KOLO, ohranjeno, prodam. Plesna pot 8, Novo mesto, popoldne. (2905-PR-35)

DIATONIČNI HARMONIKI C, F, B, H, I, A, C, I, S, H, H in trajno začrno peč prodam. Tine Košmerl, Petelinjek 33, Novo mesto. (2907-PR-35)

SCHEIDER CPC 464 / monitorjem in tiskalnikom DMP 2000 ter programe in literaturo prodam. Vovk, Šoteska 56, Straža, tel. (068) 65-245. (2902-PR-35)

PRODAM zamrzovalno skrinjo (300 l) LINDE, televizor GRUNDIG, videorekorder BETTA-FISCHER, stolp SCHNEIDER. Telefon (068) 73-163, petek in sobota popoldne. (2853-PR-34)

PRODAM barvni TV Iskra panorama mediteran, radio aparat UKV Portorož, vse v manjši okvari; moped colibri, letnik 1985, ohranjen, vozen; računalnik (baterije in indikator) firma SII VERIFIED R 80; garnituro telefonskih aparatov za hišni telefon, nerabljen; radio aparat z uro možnost snemanja in predvajanja kaset, tudi nastavitev bujenja in drugo. Martin Hlastan, Dovško, Senovo, tel. (0608) 79-528. (P35-6MO)

TELEVIZOR Gorenje, črno-beli, star tri leta, prodam. Tel. 44-884, popoldne. (P35-11MO)

BARVNI TV Orion z vgrajenim video playerjem ugodno prodam. Tel. 26-694. (2955-PR-35)

PRALNI STROJ Gorenje in papigi nimfi (parček) prodam. Tel. 44-554. (P35-60MO)

STREŠNIK Dobruška vas, grafitno sivi, 2000 kom, ugodno prodam. Tel. (068) 61-846. (P35-66MO)

BARVNI TELEVIZOR, star dve leti, prodam. Tel. 25-341. (2962-PR-35)

CIRKULAR, brez elektromotorja, prodam. Tel. 65-278. (P35-67MO)

UGODNO PRODAM rabljena trodelna okna, komplet z roletto. Bohite, Drska 23, Novo mesto. (P35-76MO)

SLIVE prodam. Turk, Vinji vrh 2, Šmarješke Toplice. (č.ek-PR-35)

AVTO PRIKOLICO s pokrovom prodam. Informacije po telefonu (068) 65-070. (P35-76MO)

PRODAM pse mladiče, pasme ROTWEILER z rodovnikom. Stane Becele, Dol. Suhor 25 pri Metliki. Tel. 068 58-385 do 15. ure. (MO-SR-89)

UNIVAŠ STROJ za pranje z vročo vodo, malo rabljen, poceni prodam. Prodam tudi novo vetrobransko steklo za 126 P in ostale dele. Tel. 23-529. (2970-PR-35)

PRODAM ali zamenjam za gradbeni material motorno škroplilnico in stekalnico 60 l. Tel. 27-990. (P35-55MO)

kupim

FOTOAPARAT LEICA, razglednice do leta 1945 in predvojni radio kupim. Tel. (0608) 61-084. (2819-KU-35)

KIKINDA strešno opeko, model 272, rabljeno, kupim. Tel. 25-557. (2967-KU-35)

posest

NAPRODAJ je več kmetijskih parcel na Otočcu. Informacije: ANTON ŠPORAR, odvetnik, tel. 23-326. (2954-PO-35)

VEČ PARCEL na Trški gori, primernih za vikend in vinograd, prodam. Tel. 85-015. (2930-PO-35)

PARCELO v izmeri 0,5 ha ali več na Vrhovem pri Tolstnem vrhu prodam. Gorenc, Brusnice 2, (2940-PO-35)

STARO HIŠO s parcelo 120 m², gradbeno parcelo v izmeri 900 m², obdelovalno parcelo v izmeri 900 m² — vse parcele se nahajajo v oddaljenosti 2 km od centra Kopra — prodam. Tel. (066) 31-732. (2941-PO-35)

PARCELO na terasah, 20 a, na Dobravi (pod Henčkom) prodam. Pust, Potočna vas 15, Novo mesto. (č.ek-PO-35)

V SEMIŠKI GORI, navpično nad tunelom pri cesti na Smuk, prodam dokončano in opremljeno zidnico z vinogradom in sadovnjakom, skupno 10 arov. Tel. 27-117. (P35-44MO)

ZIDANICO, vinograd, zemljo na Svetem vrhu pri Mokronogu, skupaj okrog 7000 m², ugodno prodam. Ponudbe na naslov Miha Vrhunec, Lestvika 8, 61000 Ljubljana. (P35-8MO)

NJIVO (3989 m²) na Dragi prodam. Ana Jurgalič, Groblje 24, Sentejnej. (2911-PO-35)

MANJŠO HIŠO brez vrta v bližini term Čatež prodam. Ogled v soboto popoldne in nedeljo. Marjan Smukovič, Račja vas 5, Cerklje ob Krki. (P35-53MO)

VIKEND — ZIDANICO, opremljeno, 5 km od Sevnice, asfalt, voda, elektrika, vinograd, sadovnjak, prodam. Tel. (061) 225-187, zvečer od 20. do 21. ure. (2968-PO-35)

kmetijski stroji

PUHAENIK nov, prodam za 10% ceneje. Tel. 42-711. (2903-KS-35)

KMETIJSKI NAKLADALNIK, enostaven priklop na tri točke, prodam. Informacije na tel. (061) 872-042, popoldne. (P35-1 MO)

MOTOKULTIVATOR IMT 503 s priključki in prikolico prodam. Tel. 85-315. (P35-19MO)

TRAKTOR Ursus 35 s kabino in koso prodam. Mrgole, Zbure 5, Šmarješke To-

plice. (2947-KS-35)

ZETOR 57-11 C prodam. Strojnice, Mladetičje 10, Krmelj. (P35-39MO)

PLUG Slavonac in električni pastir Kube ugodno prodam. Tel. (068) 84-331. (P35-40MO)

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

OBJAVLJA RAZPIS ZA ŠOLSKO LETO 1989/90 ZA VPIS V ODDELKE ZA IZOBRAŽEVANJE OB DELU V NASLEDNJIH USMERITVAH:

1. STROJNA USMERITEV

za nadaljevalni program: OBRATNI STROJNI TEHNIK; smer TECHNOLOG V. stopnja

Izobraževanje traja 2 leti.

Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno kovinarsko ali poklicno avtomehaniško šolo ali z uspešno končanim programom za kovinarstvo in strojništvo smeri: oblikovalec kovin, vzdrževalec vozil in strojev, preoblikovalec in spajalec kovin ter finomehanik.

Udeleženci morajo imeti **1 leto delovnih izkušenj** na svojem poklicnem področju.

Izobraževanje po programu STROJNIŠTVO za udeležence, ki so uspešno zaključili 8. razred osnovne šole in so zdravstveno sposobni opravljati poklice tega programa. Vključijo se lahko tudi udeleženci, ki imajo nedokončano poklicno kovinarsko šolo, poklicno avtomehaniško šolo ali nedokončani program kovinarstva in strojništva različnih smeri, ter udeleženci, ki so uspešno opravili SKR program kovinarske usmeritve

2. ELEKTROTEHNIŠKA USMERITEV

Srednji program: ELEKTRONIKA

Smer: ELEKTROTEHNIK — ELEKTRONIK V. stopnja

Vključijo se lahko udeleženci s končano poklicno elektro šolo, oziroma s končanim programom elektronika smeri elektricar — elektronika.

Izobraževanje traja 2 leti.

Srednji program: ELEKTROENERGETIKA — dislocirana enota SŠKEU Krško

Smer: ELEKTRIKAR — ENERGETIK IV. stopnja

Vključijo se lahko udeleženci s končanim programom elektricar elektronika IV. stopnja (prekvalifikacija).

3. CESTNOPROMETNA USMERITEV

Srednji program: CESTNI PROMET

Smer: VOZNIK AVTOMEHANIČNI

Vključijo se lahko kandidati z uspešno končanim 8. razredom osnovne šole ter da so zdravstveno sposobni opravljati dela v tem poklicu.

4. LESARSKA USMERITEV — dislocirana enota SLS Škofja Loka

Srednji program: LESARSTVO

Smer: LESARSKI TEHNIK V. stopnja

Vključijo se lahko udeleženci s končano IV. stopnjo smeri lesar širokega profila ali s končano poklicno lesarsko šolo.

5. Za potrebe delovnih organizacij organiziramo in izvajamo različne tečaje in seminarje

- za voznike viličarjev
- za varjenje (REO, TIG, MAG, plamensko)
- za voznike motornih vozil B, C, D in E kategorije
- druge oblike funkcionalnega izobraževanja za potrebe DO

Prijave za vpis vlože kandidati v oddelku za izobraževanje odraslih, soba 160, do vključno 14. 9. 1989, ko bo informativni sestanek vseh prijavljenih.

Podrobnejše informacije dobite po telefonu 25-207 int. 13 ali osebno.

VVO »OTON ŽUPANČIČ« ČRNOMELJ Kidričeva 18/b

Svet VVO »Oton Župančič« Črnomelj razpisuje v skladu s samoupravnimi splošnimi akti naslednja dela in naloge:

1. VODJO VZGOJNOVARSTVENE ENOTE

Za vodjo vzgojnovarstvene enote je lahko imenovan kdor:

- izpolnjuje splošne, z zakonom in družbenim dogovorom o oblikovanju kadrovske politike določene pogoje,
- je vzgojitelj, pedagog, psiholog, socialni delavec, specialni pedagog ali učitelj,
- ima najmanj tri leta delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu, od tega najmanj 2 leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
- ima aktiven in pozitiven odnos do tradicij socialistične revolucije, do samoupravljanja, do sodelovanja in povezovanja združenega dela in do družbenih interesov na sploh ter do interesov družbene samozasčite in vseljudske obrambe ter do bratskih narodov,
- ima organizacijske in strokovne sposobnosti, kar dokazuje s svojim preteklim delom.

Dela in naloge razpisujemo za 4-letni mandat.

Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa z oznako »za razpisno komisijo« na naslov: Vzgojnovarstvena organizacija »Oton Župančič«, Kidričeva 18/b 68340 ČRNOMELJ.

Kandidate bomo obvestili v roku 15 dni po sprejemu sklepa o imenovanju.

486/35

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, sestra

MARIJA ILC

rojena KLEMENC

Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, pokojnico pospremili na njeni zadnji poti ali nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih.

Sin Bogdan z družino

• *Še nikoli noben projekt ni bil končan pravočasno, z istimi ljudmi, ki so ga začeli, v okviru proračuna in možnosti, da bo prvi, je majhna. (Murphyjev zakon)*

• *Napor, potreben za popravke usmeritve projekta, raste geometrijsko s časom. (Murphyjev zakon)*

ZAHVALA

V 57. letu nas je po težki bolezni zapustila naša draga

ZINKA HROVAT

z Ragovske 12, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnici kakorkoli pomagali v težkih trenutkih njenega življenja. Hvala zdravnikom in vsemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, zdravnikom in patronažnim sestram Zdravstvenega centra Dolenjske. Še posebej se želimo zahvaliti dr. Kresetovi za vso njeno nesebično skrb in pomoč. Prisrčna hvala duhovnikom frančiškanskega samostana in gospodu dekanu za lep in ganljiv obred. Hvala vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste darovali cvetje in nam izrekli sožalje, še posebej Društvu invalidov Novo mesto, in hvala vsem, ki ste Zinko pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sestre in bratje z družinami

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je po dolgotrajni in težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat in stric

ŽAN ŠKRINJAR

prvoborec in nosilec partizanske spomenice 1941
iz Črešnjevca 7 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovili od njega, mu darovali cvetje, nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za ves trud v zadnjih dneh bolezni, DPO in skupščini občine Črnomelj za organizacijo pogreba, gasilskemu društvu Črešnjevec, enoti JLA iz garnizije Črnomelj, sindikalnim organizacijam in sodelavcem iz Iskre Semič in Laboda Novo mesto, TVD Partizanov iz Semiča, krajevnomu odboru ZZB Črešnjevec, republiškem odboru ZZB NOV, krajevni skupnosti in OO ZK Semič, godbi na pihala, vsem sosedom, vaščanom, govornikom in praporščakom ter vsem ostalim, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih.

Žalujoči: žena Ivanka, sinovi Žani, Mirko in Tine z dužinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi drage sestre in tete

ANICE NOVAK

iz Maistrove ul. 1, Trebnje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč, ustno in pisno izraženo sožalje ter podarjene vence in cvetje. Posebno zahvalo izrekamo govorniku Dušanu Mežnaršiču, Trebanjskemu oktetu, PGD Trebnje, Francu Gorencu, Cirilu Bukovcu, Ivanki Pavlin, delavcem SLO in SNZ Trebnje, upravnim organom SO Trebnje, ZZB NOV Trebnje in Dobrnič, društvu upokojencev, OO ZKS, KS Trebnje ter zastavonoši in praporščakom. Vsem, ki ste pokojnico pospremili na njeno zadnjo pot, naša iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 27. letu starosti nas je 16. avgusta 1989 nenadoma in tragično zapustil naš dragi sin, brat, bratranec in nečak

JANEZ PLUT

z Gradnika 3 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju ZD Metlika in Črnomelj, ki se je še posebej borilo za njegovo življenje, za katerega pa ni bilo več pomoči. Posebna zahvala gre tudi celemu kolektivu ISKRE Semič za darovano cvetje in za vso ostalo pomoč, prav tako hvala obratu IMV Semič za podarjeno cvetje in za izrečeno sožalje. Najlepša hvala domačemu GD Gradnik, gasilskemu sektorju Semič, OGZ Črnomelj, OGZ Ljubljana-Bežigrad, GD Dol pri Ljubljani, GD Stožice, GD Petrova vas, GD Žuniči, GD Dragomlja vas in GD Jugorje. Iskreno se zahvaljujemo vsem govornikom za lepe in ganljive govore. Zahvaljujemo se tudi gasilcu Alojzu Drgancu iz Semiča za lepo organiziran pogreb, godbi na pihala iz Črnomlja ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mama, oče, sestra Jožica in brat Božko ter vse ostalo sorodstvo

Rodimo se, trpimo, ljubimo, umiramo. Vse to življenje je, kruta resnica, minljivost in spoznanje, da smo le kratek trenutek večnosti...

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je v 51. letu starosti zapustil naš dragi

ANDREJ BOŽIČ

s Trstenika 14

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje. Najlepša hvala osebju onkološkega oddelka v Ljubljani, posebno dr. Vodniku. Zahvala velja tudi tov. Pravnetu iz Dane Mirna, pogrebem in sodelavkam. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki so ga imeli radi

Ne jočite ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite in spomnite se, kako trpel sem in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, ata, stari ata, sin, brat in stric

STANE GRANDA

iz Dola pri Šmarjeti

Najlepše se zahvaljujemo osebju onkološkega inštituta v Ljubljani, ORL Novo mesto, sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem in vaščanom za podarjene vence in izrečeno sožalje. Posebna zahvala Debevčevim, Marlinovim in Prelogarjevim za vsestransko pomoč, GD Zbure za dobro organiziran pogreb, pevcem iz Mokronoga, IMV-ju, poškodbenemu oddelku bolnišnice v Novem mestu, gostišču Grad Otočec in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sin Stanko, hčerki Zvonka in Ivanka z družinami, mama, brat Franci z družino, sestra Vera z družino in ostali sorodniki

MARINKA MAJDE

benih opravil. So pač pripravljene odtrgati si čas, da to naredijo. Ljudje dobre volje so, ki ne negujejo nad se eno dodatno nalogo. Hkrati so te aktivistke radovedne ženske, kar pa je v tem primeru samo koristno, saj jih njihove lastne želje po novostih le še bolj spodbujajo k organiziranju predavanja.

Poleg tega, da je Marinka Majde ena takih članic, je od zore do mraka kmetica. Garač. Ob tej oznaki na račun svoje zagnanosti se gotovo ne bo ujezila, zamerila pa bi, če bi ob njenem delu ostalo nezapaženo naprežanje ostalih družinskih članov. Hribovska kmetija, na katero se je preročila iz Zabukovja pri Mirni, zahteva kljub mnogim nakupljenim strojem veliko znoj, da bi bil sam njen premalo. Največ dela imata z možem v velikem, porecej novem in sodobno opremljenem hlevu s številno čredo molznic. O številu krav, o litrih prodanega mleka, skratka o vsem, kar govori o dosti velikem imetju, ne povesta veliko, češ da bi take besede lahko kdo jemal kot hvalo.

Ob zadružnem aktivu kmečkih žensk ter hlevu in polju zaposlujejo Majdetovo še štirje otroci, kuhanje, pospravljanje. Skratka, skrb za domovanje, ki je nikdar izpeta pesem za skoraj vsako žensko, ne le kmečko. A kmetice so trdožive in Majdetova je po delu in rojstvu vsa kmetica. Vse to delo zmore. Ne tarna. Enajst let službe v IMV Mirna in v trebanjskem Labodu, ki jo je pustila po poroki, pa že pred tem dela čez glavo na domači hribovske kmetiji, vse to jo je naučilo jemati življenje tako, kot je, in delati. Ob teh izkušnjah je postala tudi nadvse praktična ženska, ki se spozna na traktor in na živalni stroj. Tudi to je podoba mladostne, prijazne, živahne in odločne Marinke Majde, ki ima rada kmečko življenje. »Če ne bi ljubila zemlje, potem ne bi šla na grunt,« pravi.

M. LUZAR

Prvi korak gozdovniškega turizma pri nas

Belgijci v pragozdu

KOČEVJE — Letos so se pri Gozdnem gospodarstvu Kočevje začeli ukvarjati z gozdovniškim turizmom. Ta oblika turizma je pri nas novost. Prvo skupino so imeli na obisku 1. in 2. avgusta letos, in sicer 12 gostov iz Belgije, med njimi pa je bil tudi lastnik turistične agencije. Obisk so organizirali v sodelovanju s prvo zasebno turistično agencijo v Jugoslaviji, Albatrosom iz Bleda, belgijske goste pa je vodil inž. Stanko Pleterski iz GG Kočevje. Prvim gostom so pokazali Vančevo jamo, Rudniško jezero, Prelesnikovo Koliševko (kraško vdorno jamo) in pragozd, ranč Okorn, Ogenco idr.

Cepprav je oba dni pohoda deževalo, so imeli gostje za vse le pohvalne besede. To dokazuje tudi pismo agencije Albatros GG Kočevje, v katerem so med drugim zapisali: »Naša skupina je bila navdušena in ker je bil med njimi tudi lastnik turistične agencije iz Belgije, moramo čimprej podpisati dogovor o sodelovanju in plasiranju programov v Belgiji in drugod v inozemstvu.«

O načrtih gozdovniškega turizma, ki je sicer pri nas šele v povojih, vključujejo pa tudi območje Dolenjskih Toplic, Novega mesta, Bele krajine, Roga itd., pa bomo poročali še v posebnem sestavku.

J. P.

S ŠČUKO IN SMUČEM NAD POŽREŠNO RIBICO

ČATEŽ — Sredi kompleksa Čateških Toplic so letos uredili manjši ribnik, v katerem bodo gosti lahko lovili ribe, se vozili s čolni in se na lastno odgovornost tudi kopali. Precejšnjo zmedo med ribiči je že na začetku povzročila drobna ribica, ki se je bogve odkod pojavila v ribniku. Gre za vrsto azijske ribe, ki v dolžino ne zraste več kot tri do pet centimetrov, se pa izredno hitro razmnožuje. Drsti se lahko petkrat na leto, zato njena številčnost grozi, da bodo ostale ribe ostale brez hrane. Take ribe so lani razen v Čateškem opazili še v treh drugih ribnikih po Sloveniji. Čeprav ne vedo, kako in odkod, pa domnevajo, da se je razširila z vlaganjem rib iz ribogojnic. Brežiški ribiči bodo poskušali nadležne ribice uničiti po naravni poti. V Čateški ribnik bodo naselili večje število smučev in ščuk, ki so naravni sovražniki manjših rib.

Čuda narave in Kramžerja

Čudovite skulpture iz lesa so delo narave in Jožeta Kramžerja — Največje grablje na svetu?

ZDOLE — Zdole pri Krškem so sicer majhen kraj, če pa se boste odpravili tja, boste videli zaselke Dunaj, Betlehem in Pletenje hkrati. Tja prihajajo ljudje iz vseh koncev, tudi iz tujine, sprašujejo in fotografirajo.

Dvorišče Jožeta Kramžerja krasijo številne skulpture iz lesa, ki sta jih oblikovala družina narava in Jože. »Marsikakšne oblike se najdejo v lesu, toda vsakdo jih ne vidi,« pravi Kramžer, ki ima očitno za kaj takega pravo oko, pa tudi pravo žilico, kot pravimo. V čudnih oblikah lesa, ki običajnim ljudem ne pomenijo nič, odkriva razne oblike, figure, ljudi in živali. Odkrite poteze narave nato še ustrezno poudari, jim kaj doda po svoji zamisli in pred nami so: krokodil, kače, ptice, vrč, možakar, mati z otrokom, huligan »Beatles« in drugo.

Trenutno ima opravka z deblom in koreninami drevesa, na katerem je narava, ko ga je silila rasti ob skali, izoblikovala podoben nerodenega otroka, matere in ob njej ležečega psa. Jože je to stvaritev nameraval dokončati že minulo leto, vendar mu vse bolj primanjkuje časa in tudi denarja. »Včasih je na kmetiji bolje šlo, vedno nam je ostalo kaj denarja za rezervo, zdaj pa ne gre nikamor več. Za vse stvari, ki jih imam razstavljene zunaj, porabim ogromno sadolinske, zato je vzdrževanje drago,« potarna Kramžer.

Učil se je za sodarja in kolarja, nato je delal kot rudar, bil zaposlen v Papir-konfekciji, delal kot ključavničar in opravil tudi tečaj za kurjače. Nazadnje

je postal kmet in delno še umetnik. Izdeluje tudi križe z bogci, pozimi pa še grablje. Po grabljah velikankah je zdaj nja tri leta znan daleč okoli. Izdelal je namreč grablje, ki so natanko desetkrat večje od običajnih. Njihova dolžina je 17 metrov, širina čeljusti je 6,6 metra, medtem ko zobje merijo 1,4 metra.

»Veliko mi je pomagal pleskar Franc Pavlič, ki mi je ostopil barvo in pribor za zaščito lesa. Dobrodošla mi je vsaka pomoč, kajti samo z voljo danes ne gre več. Navsezadnje zbujajo moje dvorišče kar precej pozornosti, privablja turiste in po svoji bogati Zdole in Krško. Ne vem sicer, na koga bi se obrnil, toda kak dinar ali material za vzdrževanje bi se nemara lahko našel,« meni Jože.

B. DUŠIČ

VEČ KOT TONO LESA — Toliko je bilo potrebno za grablje velikanke, ki vzbujajo pozornost mimoidočih, Jožetu Kramžerju pa povzročajo precej stroškov pri vzdrževanju. (Foto: B. Dušič)

Godba v dolenjski narodni noši

Iskra kupila obleke šentjernejskim godbenikom, ki praznujejo petnajstletnico igranja — V nedeljo bodo potovali v Avstrijo, potem pa še v Poreč

ŠENTJERNEJ — Nedelja je bila velik praznik šentjernejske fars. Ne le zaradi velike konjeniške prireditve, temveč je bila ta dan tudi Jernejeva nedelja z žegnanjem. Veliki dan pa se je zapisal tudi šentjernejskim godbenikom, ki so ta dan skupaj z godbeniki Wildona na avstrijskem Koroškem sklenili trajno prijateljstvo in pripravili nedeljski koncert na trgu, prvič pa so nastopili tudi v novih oblekah. Dolenjsko narodno no-

šo so jim kupili v domači Iskri, ki je že več let pokroviteljica šentjernejske godbe. Nove obleke z rdečimi telovniki in velikimi klobuki so jim največje darilo za petnajstletnico igranja, ki jo praznujejo letos.

Začeli so z osemnajstimi pihalci, danes jih je trinašdeset. Že od samega začetka jih vodi Budo Roguljič iz Krške vasi, ki je v godbi tudi komponist. Prav za šentjernejske godbenike je napisal Dolejsko koračnico in več drugih skladb in priredb. Pozdrav Wildonu, ki je prav tako njegova skladba, pa bodo prvič zaigrali v nedeljo, 3. septembra, v tem mestu, kamor so jih avstrijski godbeniki povabili na praznovanje svoje 40-letnice. Šentjernejske je doletela posebna čast, da bodo v tem mestu na Koroškem zaigrali budnico, v promennem koncertu pa bodo nastopili skupaj z godbeniki iz Zvezne republike Nemčije, Avstrije in Danske. Našo deželo bodo zastopali skupaj z godbo iz Zidanega mostu.

Po vrnitvi iz Avstrije bodo godbeniki iz Šentjerneja odšli skupaj s svojimi

družinami na delovni dopust v Poreč. Tja jih že sedmo leto zaored vabijo turistični delavci tega mesta. Ostali bodo pet dni in vsak dan pripravili promennadni koncert na trgu. »To je lepa nagrada za nas in naše družinske člane, ki nas med letom zaradi vaj in nastopov kar pogosto pogrešajo doma,« je v šali zaključil godbenik Jože Grgovič.

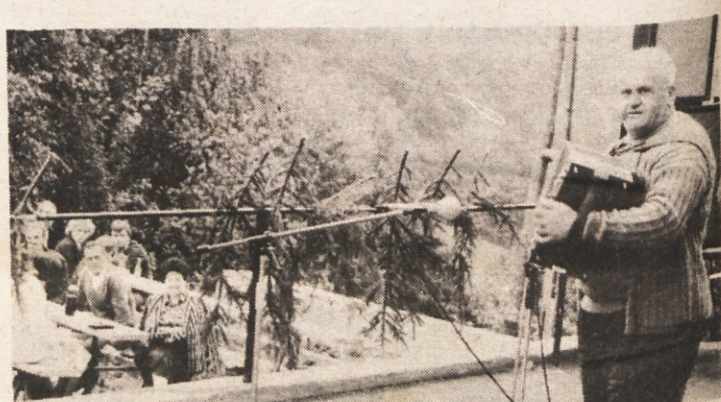
J. PAVLIN

V SOBOTO KRESNIŠKA NOČ

KRESNICE — Športno društvo Apnar Kresnice bo pripravilo to soboto ob 19. uri kresniško noč, v okviru katere bo Ivan Kramberger predstavil novo knjigo, ob tem pa bosta goste zabavala ansambel Henček in duet Moulin Rouge. Organizatorji so pripravili še šaljive igre in srečeval, mnogi pa bodo prišli na svoj račun še ob izbiranju miss kresniške noči. V sklopu kresniške noči se bo v soboto in nedeljo vrstilo še nekaj drugih prireditev.

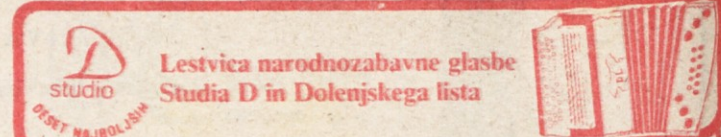
ZALI ŠENTJERNEJSKI GODBENIKI — Sedaj, ko so šentjernejski godbeniki dobili novo dolenjsko nošo, imajo vse možnosti, da postanejo prva dolenjska godba. Nekaj od tega se že uresničuje. V nedeljo bodo nastopili v Avstriji, zatem pa bodo teden dni zabavali turiste v Poreču. (Foto: J. P.)

HARMONIKARJI NA GRMADI — V zaselku Preske pri Zabukovju in še nekateri starejši vaščani vedo povedati, da se kraj, kjer so zabukovski lovci letos zgradili novo veliko kočjo, imenuje Grmada zato, ker so baje v davnih letih tod zares zažgali neko ubogo mlado dekle, ki so jo pač razglasili za coprnico. In tu so se prejšnjo soboto spet zbrali harmonikarji iz raznih krajev Slovenije, da bi pregnali morebitne uroke in grozeče deževne oblake. No, pa šalo na stran: domače prosvetno društvo »Alojz Kolman-Marok« je privabilo 22 godcev. Najstarejši, 64-letni Anton Bevec (na sliki), je prišel celo iz Mokronoga. Na koncu srečanja so nekateri godci še družno raztegnili mehove, obiskovalci pa so jim radi prisluhnili. (Foto: P. P.)

V KOČEVJU NAJBOLJŠA VIDEOTEKA V SLOVENIJI

KOČEVJE — Ni res, da se je vse najslabše zbralo prav v Kočevju. Te dni smo zvedeli, da smo v našem najbolj v Sloveniji. V poletni akciji ocenjevanja slovenskih videoteke, ki jo je izvedla revija Stop, je bilo prisojeno 49,9 točk in s tem prvo mesto zasebni kočevski videoteki zakoncev Špiletič, ki deluje v prostorih Name.

Žreb je nagradi Studio D za ta teden dodelil DARINKI BOBNAR iz Suhorja pri Dolenjskih Toplicah in MATEJI GLAVAC z Jame pri Mavčicah. Lestvica za ta teden je takšna:

- (3) Vračam se k materi zemlji — ANSAMBEL B. KLAVŽARJA
- (2) Časa sreče — ANSAMBEL T. VERDERBERJA
- (3) Kadar si sam — TOPLAR
- (4) Polka je ples za Slovenca — LIPA
- (4) Več ne bom čakala — HENČEK
- (8) Pozabi na skrbi — ANSAMBEL B. KOVAČIČA
- (7) Če ženka krega te — SLOVENIJA
- (9) Za naše prijatelje — ANSAMBEL V. MUŽENIČA
- (9) Sestavljena polka — KARLI GRADIŠNIK
- (10) Ti boš pozabil — ANSAMBEL M. KAPŠA

Predlog: Sopek za mamico — RŽ

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

KAJ BI ŠELE BILO, ČE BI DELAL

— Ate, kje pa je v službi stric Komolčič?
— Stric Komolčič je sekretar, veš.
— Zakaj pa je sekretar prav stric Komolčič?
— Menda zato, ker je stric Komolčič sin znanega partizana. Toda to so bolj natančnejša kot resnica. Za sekretarja je bil imenovan.
— Teta Zofa je rekla, da je stric Komolčič med delovnim časom več po gostilnah in bifejih kot v pisarni.
— To je rekla teta Zofa, zanjo pa veš, da govori nepremišljena ženska.
— Ne bi rekel. Tajnica strica

stvari.
— Ja, pa je še rekla, da ko je stric Komolčič v pisarni, ne dela drugega, kot telefonira.
— Takšna je njegova služba, Mali.
— Ja, telefonira: ženi, sinu pa kmetom, ki jih vprašuje, po čem bo letos krompir.
— Tega pa teta Zofa res ne more vedeti.
— Povedala ji je tajnica strica Komolčiča.
— Mora že biti nepremišljena ženska.
— Ne bi rekel. Tajnica strica

Komolčiča je najhitrejša tipkarica v Repičevi dragi. Stricu Komolčiču petkrat dnevno skuha kavo.
— Vidim, da razpolagaš s podatki.
— Vem tudi to, da bodo stricu Komolčiču kupili kavč za v pisarno.
— Ta je pa le malce prehuda, se ti ne zdi?
— Bodo, bodo. Stric Komolčič ima visok krvni pritisk in ko se mu zvrti, mora leči. Pa tudi drugače rad leži.
— Iz bolezní se ne gre norčevati.
— Teta Zofa pravi, da bi se moral Komolčič pisati Lencič.

— Teta Zofa pa Gobec.
— Rekla je tudi, da si stric Komolčič ne zasluži s svojim delom niti za slan krop.
— To je pač ocena tete Zofe.
— Pa ti, ate, veš, kolikšna je plača strica Komolčiča?
— Natančno — ne.
— Saj ne gre za dinar — dva.
— Takole: blizu dveh milijard mora dobiti mesečno.
— Dve milijardi, ate! Pomisli, koliko denarja bi dobil mesečno stric Komolčič, če bi res kaj delal.

TONI GASPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 19. in 20. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnul.

SPET VELIKAN — Še debelejši paradižnik, kot smo ga prejšnji teden objavili na tej strani, je s svojega vrta ob Krki na Partizanski cesti pobrala Ana Murn iz Novega mesta. Dobil je častno mesto v peharju med paradižniki, ki tudi niso kar tako, tehta pa okroglih 90 kg. Ana pridobiva seme sama in tudi sama vzgaja sadike. (Foto: T. J.)